

Brusel 24. března 2022
(OR. en)

6533/22

Interinstitucionální spis:
2022/0051(COD)

DRS 11
SUSTDEV 44
CODEC 207
IA 20
COMPET 118

NÁVRH

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	24. března 2022
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2022) 71 final
Předmět:	Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti a o změně směrnice (EU) 2019/1937

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2022) 71 final.

Příloha: COM(2022) 71 final



EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 23.2.2022
COM(2022) 71 final

2022/0051 (COD)

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti a o změně směrnice (EU) 2019/1937

(Text s významem pro EHP)

{SEC(2022) 95 final} - {SWD(2022) 38 final} - {SWD(2022) 39 final} -
{SWD(2022) 42 final} - {SWD(2022) 43 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

Odůvodnění a cíle návrhu

Chování společností ve všech odvětvích hospodářství je klíčem k úspěšnému přechodu Unie na klimaticky neutrální a zelenou ekonomiku¹ v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu² a ke splnění cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje, včetně jejích cílů v oblasti lidských práv a životního prostředí. To vyžaduje zavedení komplexních postupů sloužících ke zmírňování nepříznivých dopadů na lidská práva a životní prostředí v jejich hodnotových řetězcích, začlenění udržitelnosti do systémů správy a řízení společností a formulování podnikatelských rozhodnutí s ohledem na jejich dopad na lidská práva, klima a životní prostředí a odolnost dané společnosti v dlouhodobém horizontu.

Společnosti z EU působí ve složitém prostředí a zejména ty velké se spoléhají na globální hodnotové řetězce. Vzhledem k tomu, že se značný počet jejich dodavatelů nachází v Unii a ve třetích zemích, a vzhledem k celkové složitosti hodnotových řetězců se společnosti z EU, včetně těch velkých, mohou potýkat s obtížemi při zjišťování a zmírňování rizik ve svých hodnotových řetězcích, která souvisejí s dodržováním lidských práv nebo dopady na životní prostředí. Identifikace těchto nepříznivých dopadů v hodnotových řetězcích bude snazší, pokud bude více společností vykonávat náležitou péči, a bude tak k dispozici více údajů o nepříznivých dopadech na lidská práva a životní prostředí.

Propojení hospodářství EU s miliony pracovníků po celém světě prostřednictvím globálních hodnotových řetězců s sebou nese odpovědnost za řešení nepříznivých dopadů na práva těchto pracovníků. Jednoznačný požadavek občanů Unie, zejména v rámci Konference o budoucnosti Evropy, aby hospodářství EU přispělo k řešení těchto a dalších nepříznivých dopadů, se odráží ve stávajících nebo připravovaných vnitrostátních právních předpisech týkajících se náležité péče v oblasti lidských práv a životního prostředí³, v diskusích probíhajících na vnitrostátní úrovni a ve výzvě Evropského parlamentu a Rady k přijetí opatření. Oba tyto orgány vyzvaly Komisi, aby navrhla pravidla Unie vztahující se k povinnosti náležité péče společností ze všech odvětví.⁴ Ve společném prohlášení o legislativních prioritách EU na rok 2022⁵ se Evropský parlament, Rada Evropské unie a

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („evropský právní rámec pro klima“), které rovněž zahrnuje závazný cíl snížit do roku 2030 domácí čisté emise skleníkových plynů alespoň o 55 % ve srovnání s úrovněmi v roce 1990.

² Sdělení Komise Zelená dohoda pro Evropu, COM(2019) 640 final.

³ Francie (*Loi relative au devoir de vigilance*, 2017) a Německo (*Sorgfaltspflichtengesetz*, 2021) zatím zavedly horizontální zákon o náležité péči, další členské státy (Belgie, Nizozemsko, Lucembursko a Švédsko) tak v blízké budoucnosti hodlají učinit a Nizozemsko zavedlo specifičtější zaměřený zákon o dětské práci (*Wet zorgplicht kinderarbeid*, 2019).

⁴ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. března 2021 obsahující doporučení Komisi k náležité péči a odpovědnosti podniků (2020/2129(INL)); závěry Rady k lidským právům a důstojné práci v globálních dodavatelských řetězcích ze dne 1. prosince 2020 (13512/20).

⁵ Společné prohlášení Evropského parlamentu, Rady Evropské unie a Evropské komise o legislativních prioritách EU na rok 2022 (Úř. věst. C 514 I, 21.12.2021, s. 1).

Evropská komise zavázala, že vytvoří ekonomiku ve prospěch lidí, včetně zlepšení regulačního rámce pro udržitelnou správu a řízení společností.

Stále více společností z EU uplatňuje stávající nezávazné mezinárodní standardy pro odpovědné chování podniků,⁶ a využívá tak náležitou péči v hodnotovém řetězci jako nástroj pro zjištění rizik ve svém hodnotovém řetězci a budování odolnosti vůči náhlým změnám v hodnotových řetězcích. Společnosti se však při svých úvahách o tom, zda pro své činnosti využijí náležitou péči uplatňovanou v hodnotových řetězcích, mohou potýkat s obtížemi. Tyto obtíže mohou být například způsobeny právní nejasností, pokud jde o povinnosti společností vztahující se k náležité péči, složitostí hodnotových řetězců, tlakem trhu, nedostatkem informací a náklady. V důsledku toho nejsou přínosy náležité péče u evropských společností a v jednotlivých hospodářských odvětvích široce rozšířeny.

Postupy náležité péče uplatňují ve stále větší míře převážně velké společnosti, neboť díky tomu mohou získat konkurenční výhodu.⁷ Reagují tak rovněž na rostoucí tlak trhu, aby jednaly udržitelným způsobem, neboť jim to pomáhá vyhnout se nežádoucím rizikům poškození dobré pověsti vůči spotřebitelům a investorům, kteří si jsou stále více vědomi hledisek udržitelnosti. Tyto postupy jsou však založeny na nezávazných standardech a v případě, že dojde k újmě, nepřinášejí právní jistotu ani společnostem, ani poškozeným.

Nezdá se, že by dobrovolně přijatá opatření vedla k výraznému zlepšení v jednotlivých odvětvích, a tak jsou v Unii i mimo ni pozorovány negativní externality vyplývající z výroby a spotřeby v EU. Některé společnosti z EU jsou spojovány s nepříznivými dopady na lidská práva a životní prostředí, a to i v rámci svých hodnotových řetězců.⁸ Nepříznivé dopady zahrnují zejména problémy související s lidskými právy, jako je nucená práce, dětská práce,

⁶ Obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv: provádění rámcového programu OSN „Chránit, respektovat a napravovat“ (2011), dostupné na adrese: https://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf.

Pokyny OECD pro nadnárodní společnosti (aktualizované znění z roku 2011), dostupné na adrese: <https://doi.org/10.1787/9789264115415-en>, obsahující soubor doporučení ohledně odpovědného chování podniků, jakož i zvláštní pokyny OECD pro náležitou péči na podporu odpovědného chování podniků (2018) a odvětvové pokyny OECD dostupné na adrese: <https://mneguidelines.oecd.org/mneguidelines/>.

⁷ Viz posouzení dopadů připojené k tomuto návrhu, s. 15 a 23.

⁸ Ze studie o náležité péči, kterou zadala Evropská komise, Generální ředitelství pro spravedlnost a spotřebitele, a kterou vypracovali Smit, L., Bright, C., et al., Study on due diligence requirements through the supply chain: final report (Studie o požadavcích vztahujících se k náležité péči ve všech částech dodavatelského řetězce: závěrečná zpráva), Úřad pro publikace, 2020, <https://data.europa.eu/doi/10.2838/39830>, s. 221, vyplývá, že postupy sloužící k posuzování podnikových rizik se i nadále zaměřují na závažnost rizik pro danou společnost, a to navzdory tomu, že mezinárodní směrnice (obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv, pokyny OECD) vyjasňují, že příslušná rizika vztahující se k náležité péči musí kromě rizik pro danou společnost zahrnovat i rizika pro dotčené subjekty (držitele práv). Negativní dopady činnosti společností v důsledku globalizace a neuplatňování náležité péče, od ekologických katastrof (viz: <https://www.business-humanrights.org/en/blog/brumadinho-dam-collapse-lessons-in-corporate-due-diligence-and-remedy-for-harm-done/>) a zabírání půdy (viz: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/578007/EXPO_STU\(2016\)578007_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/578007/EXPO_STU(2016)578007_EN.pdf)) až po závažná porušení pracovních a lidských práv (viz: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2014/538222/EPRS_BRI\(2014\)538222_REV1_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2014/538222/EPRS_BRI(2014)538222_REV1_EN.pdf)) jsou dobře zdokumentovány.

nedostatečná ochrana zdraví a bezpečnosti na pracovišti, vykořisťování pracovníků, a dopady na životní prostředí, jako jsou emise skleníkových plynů, znečištění nebo úbytek biologické rozmanitosti a zhoršení stavu ekosystémů.

Nové právní rámce upravující náležitou péči podniků, které v posledních letech vznikají v členských státech⁹, odrážejí rostoucí zájem na tom, aby byly společnosti podporovány ve svém úsilí jednat s náležitou péčí ve svých hodnotových řetězcích a v jednání, které dbá na lidská práva, práva dětí a životní prostředí. Přinášejí však rovněž roztržičnost a možné narušení právní jistoty a rovných podmínek pro společnosti na jednotném trhu.

Právní předpisy Unie upravující náležitou péči podniků by napomohly k lepšímu dodržování lidských práv a lepší ochraně životního prostředí, vytvořily by rovné podmínky pro společnosti působící v Unii a zabránily by roztržičnosti vyplývající z toho, že členské státy v této otázce jednají samostatně. Vztahovaly by se i na společnosti ze třetích zemí působící na trhu Unie na základě podobného kritéria obratu.

Tato směrnice s ohledem na výše uvedené stanoví horizontální rámec, který podpoří podniky působící na jednotném trhu v tom, aby přispívaly k dodržování lidských práv a ochraně životního prostředí při své vlastní činnosti a ve všech částech svých hodnotových řetězců tím, že zjistí své nepříznivé dopady na lidská práva a životní prostředí, budou jim předcházet, zmírňovat je a odpovídat za ně a za tímto účelem budou uplatňovat odpovídající správu a řízení společnosti, systémy řízení a opatření.

Tato směrnice zejména:

- 1) zdokonalí postupy týkající se správy a řízení společností, aby byly do firemních strategií lépe začleněny postupy vztahující se k řízení a zmírňování rizik pro lidská práva a životní prostředí a dopadů na ně, včetně rizik a dopadů, které vyplývají z hodnotových řetězců;
- 2) zabrání roztržičnosti požadavků vztahujících se k náležité péči na jednotném trhu a poskytne společnostem a zúčastněným stranám právní jistotu, pokud jde o očekávané chování a odpovědnost;
- 3) zvýší odpovědnost společností za nepříznivé dopady a zajistí jednotnost povinností, které společnostem vyplývají ze stávajících i navrhovaných iniciativ EU v oblasti odpovědného chování podniků;
- 4) zlepší přístup k nápravným prostředkům pro ty, kteří budou dotčeni nepříznivými dopady chování podniků na lidská práva a životní prostředí;
- 5) jelikož se jedná o horizontální nástroj zaměřený na vnitropodnikové postupy, který se vztahuje i na hodnotový řetězec, doplní tato směrnice další platná nebo navrhovaná opatření, která přímo řeší některé konkrétní problémy v oblasti udržitelnosti nebo která se uplatňují v některých konkrétních odvětvích, zejména v rámci Unie.

⁹ Viz poznámka pod čarou č. 3.

Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky

Na úrovni EU byla udržitelná správa a řízení společností nepřímo podpořena především tím, že ve [směrnici o uvádění nefinančních informací](#)¹⁰ byla přibližně 12 000 společností¹¹ uložena povinnost uvádět informace týkající se environmentálních a sociálních rizik a rizik souvisejících s lidskými právy a informace týkající se příslušných dopadů, opatření (včetně náležité péče) a politik.¹² Směrnice o uvádění nefinančních informací měla určitý pozitivní dopad na zlepšení odpovědného podnikání, nevedla však k tomu, že by většina společností dostatečně zohlednila své nepříznivé dopady ve svých hodnotových řetězcích.¹³

[Návrh směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti, který nedávno předložila Komise a který je revizí směrnice o uvádění nefinančních informací](#)¹⁴, by rozšířil okruh společností spadajících do působnosti směrnice na všechny velké a všechny kótované společnosti¹⁵, vyžadoval by audit (ověření) oznamovaných informací a podpořil by standardizaci oznamovaných informací tím, že by Komisi zmocnil k přijetí standardů pro podávání zpráv o udržitelnosti.¹⁶ Tato směrnice doplní stávající směrnici o uvádění nefinančních informací a její navrhované změny (návrh směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti) v tom ohledu, že nově některým společnostem uloží hmotněprávní povinnost uplatňovat náležitou péči za účelem zjištění, prevence a zmírnění vnějších škod vyplývajících z nepříznivých dopadů na lidská práva a životní prostředí, k nimž dojde v rámci činnosti samotné společnosti,

¹⁰ Směrnice 2014/95/EU, kterou se mění směrnice 2013/34/EU, pokud jde o uvádění nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitosti některými velkými podniky a skupinami (Úř. věst. L 330, 15.11.2014, s. 1). Směrnice o uvádění nefinančních informací tedy představuje změnu směrnice o účetnictví, tj. směrnice 2013/34/EU o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice 2006/43/ES a o zrušení směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Úř. věst. L 182, 29.6.2013).

¹¹ Velké subjekty veřejného zájmu, které mají více než 500 zaměstnanců (a jejichž bilanční suma nebo čistý obrát přesahuje prahovou hodnotu stanovenou směrnicí o účetnictví pro velké podniky), včetně kótovaných společností, bank a pojišťoven. Viz studie Centra pro evropská politická studia (CEPS) týkající se směrnice o uvádění nefinančních informací vypracovaná pro Evropskou komisi jako podklad pro přezkum uvedeně směrnice, listopad 2020, dostupná na adrese: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1ef8fe0e-98e1-11eb-b85c-01aa75ed71a1/language-en>.

¹² Viz také některá ustanovení SRD II, tj. směrnice (EU) 2017/828, kterou se mění směrnice 2007/36/ES, pokud jde o podporu dlouhodobého zapojení akcionářů (Úř. věst. L 132, 20.5.2017, s. 1).

¹³ V rámci posouzení dopadů připojeného k návrhu směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti (SWD(2021) 150 final) předloženému Komisi a studie Centra pro evropská politická studia týkající se směrnice o uvádění nefinančních informací (oddíl 2) bylo zjištěno, že v důsledku směrnice o uvádění nefinančních informací změnila společnosti své firemní postupy jen v omezeném rozsahu, což odpovídá dojmu hlavních zúčastněných stran, které nebyly schopny identifikovat jednoznačnou změnu v chování podniků motivovanou přijetím těchto pravidel pro podávání zpráv.

¹⁴ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2013/34/EU, směrnice 2004/109/ES, směrnice 2006/43/ES a nařízení (EU) č. 537/2014, pokud jde o podávání zpráv podniků o udržitelnosti (COM(2021) 189 final).

¹⁵ Povinnost podávat zprávy o udržitelnosti by se vztahovala na všechny velké společnosti ve smyslu příslušné definice uvedené ve směrnici o účetnictví (kteřou by směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti pozměnila) a od roku 2026 na společnosti kótované na regulovaných trzích EU (včetně společností ze zemí mimo EU, avšak s výjimkou veškerých mikropodniků).

¹⁶ Vypracování návrhů standardů pro podávání zpráv o udržitelnosti bylo zahájeno souběžně s legislativním procesem v rámci projektové pracovní skupiny zřízené na žádost Komise Evropskou poradní skupinou pro účetní výkaznictví (EFRAG).

jejich dceřiných společností a v rámci hodnotového řetězce, a odpovědnosti za tyto škody. Návrh směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti je zvláště důležitý v tom ohledu, že společností nařizuje, aby zveřejňovaly své plány zajišťující, že jejich obchodní modely a strategie budou slučitelné s přechodem na udržitelné hospodářství a s omezením globálního oteplování na 1,5 °C v souladu s Pařížskou dohodou. Obě iniciativy spolu úzce souvisejí a povedou k vzájemně zesíleným účinkům. Zaprvé, náležitý sběr informací pro účely podávání zpráv podle navrhované směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti vyžaduje zavedení postupů, které úzce souvisí se zjištěním nepříznivých dopadů v souladu s povinností náležité péče stanovenou touto směrnicí. Zadruhé, směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti bude zahrnovat poslední krok v rámci povinnosti náležité péče, konkrétně fázi podávání zpráv, u společností, které rovněž spadají do působnosti uvedené směrnice. Zatřetí, tato směrnice uloží společnostem povinnost zavést plán zajišťující, že jejich obchodní model a strategie budou slučitelné s přechodem na udržitelné hospodářství a s omezením globálního oteplování na 1,5 °C v souladu s Pařížskou dohodou, o čemž musí být podle směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti podávány zprávy. Díky této směrnici tak bude podávání zpráv ze strany společností úplnější a efektivnější. Vzájemné doplňování obou opatření tudíž zvýší jejich efektivitu a povede u těchto společností ke změně chování.

Tato směrnice rovněž podpoří [nařízení o zveřejňování informací o udržitelném financování](#)¹⁷ (SFDR), jež nedávno vstoupilo v platnost a které se vztahuje na účastníky finančního trhu (jako jsou správci investičních fondů a správci portfolia, pojišťovny prodávající pojistné produkty s investiční složkou a podniky poskytující různé penzijní produkty) a na finanční poradce. Podle nařízení o zveřejňování informací o udržitelném financování jsou tyto podniky povinny zveřejňovat mimo jiné výkaz o svých politikách náležité péče ve vztahu k hlavním nepříznivým dopadům svých investičních rozhodnutí na faktory udržitelnosti na základě zásady „dodržuj, nebo vysvětli“. U společností s více než 500 zaměstnanci je přitom zveřejnění tohoto výkazu povinné a Komise má pravomoc přijímat regulační technické normy týkající se ukazatelů udržitelnosti ve vztahu k jednotlivým druhům nepříznivých dopadů.¹⁸

Tato směrnice rovněž doplní nové [nařízení o taxonomii](#)¹⁹, což je nástroj pro transparentnost, který napomáhá rozhodování o investicích a pomáhá řešit problém „lakování nazeleno“ (tzv. greenwashing) v tom ohledu, že stanoví kategorizaci environmentálně udržitelných investic do hospodářských činností, které rovněž splňují kritérium minimální sociální záruky.²⁰ Podávání zpráv se vztahuje i na minimální záruky stanovené v článku 18 nařízení o taxonomii, které označují postupy, které by měly společnosti uplatňovat, aby zajistily soulad s pokyny OECD pro nadnárodní společnosti a obecnými zásadami OSN v oblasti podnikání a

¹⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088 ze dne 27. listopadu 2019 o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb (Úř. věst. L 317, 9.12.2019, s. 1).

¹⁸ Tři evropské orgány dohledu zveřejnily dne 4. února 2021 svou závěrečnou zprávu (dostupnou na adrese: <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/three-european-supervisory-authorities-publish-final-report-and-draft-rts>) určenou Komisi, včetně návrhů regulačních technických norem týkajících se zveřejňování informací podle nařízení o zveřejňování informací o udržitelném financování.

¹⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088 (Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13).

²⁰ Taxonomie bude vypracována postupně. Minimální sociální záruky se vztahují na všechny investice způsobilé pro taxonomii.

lidských práv, včetně zásad a práv stanovených v osmi základních úmluvách uvedených v Deklaraci Mezinárodní organizace práce o základních principech a právech v práci a v Mezinárodní listině lidských práv, při provádění hospodářské činnosti klasifikované jako „udržitelná“. Stejně jako směrnice o uvádění nefinančních informací a návrh směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti neukládá ani nařízení o taxonomii společnostem jiné hmotněprávní povinnosti než povinnosti podávat veřejné zprávy a investoři mohou tyto informace využít při přidělování kapitálu společnostem. Díky požadavku stanovenému touto směrnicí, aby společnosti zjišťovaly rizika nepříznivých dopadů všech svých činností a v rámci všech svých hodnotových řetězců, mohou mít investoři k dispozici podrobnější informace. Směrnice tudíž doplňuje nařízení o taxonomii, jelikož může ještě více napomoci investorům v tom, aby přidělovali kapitál odpovědným a udržitelným společnostem. Nařízení o taxonomii (jakožto předpis stanovící obecnou terminologii pro udržitelné hospodářské činnosti pro investiční účely) může navíc sloužit jako vodítko pro společnosti, které jim napomůže získat udržitelné financování pro své plány a strategie nápravných opatření.

Tato směrnice doplní [směrnici 2011/36/EU o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí](#)²¹, která představuje ucelený právní rámec pro účinný boj proti všem formám vykořisťování v Unii fyzickými a právníckými osobami, zejména nucené práci, pohlavnímu vykořisťování, jakož i žebrání, otroctví nebo praktikám podobným otroctví, nevolnictví nebo využívání jiných osob k trestné činnosti či odebrání lidských orgánů. Stanoví rovněž odpovědnost právníckých osob za trestné činy uvedené ve výše jmenované směrnici, které v jejich prospěch spáchala jakákoli osoba, která v této právnícké osobě působí ve vedoucím postavení, nebo jestliže bylo spáchání trestného činu umožněno nedostatečným dohledem nebo kontrolou. Směrnice 2011/36/EU rovněž stanoví sankce pro právníckou osobu, kterou soud shledal odpovědnou.

Tato směrnice dále doplní [směrnici o sankcích vůči zaměstnavatelům](#)²², která zakazuje zaměstnávání neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, včetně obětí obchodování s lidmi. Směrnice o sankcích vůči zaměstnavatelům stanoví minimální normy pro sankce a jiná opatření, které mají být v členských státech uplatňovány vůči zaměstnavatelům, kteří porušují směrnici.

Tato směrnice rovněž díky své meziodvětvové působnosti a širokému spektru dopadů na udržitelnost, které pokrývá, doplní stávající nebo plánované nástroje přijaté na úrovni EU vztahující se k náležité péči a uplatňované v rámci hodnotových řetězců, které se týkají jednotlivých odvětví a výrobků:

Tzv. [nařízení o nerostných surovinách pocházejících z oblastí postižených konfliktem](#)²³ se vztahuje na čtyři konkrétní nerostné suroviny a kovy. Ukládá společnostem z EU v

²¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV (Úř. věst. L 101, 15.4.2011, s. 1).

²² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES ze dne 18. června 2009 o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 168, 30.6.2009).

²³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/821 ze dne 17. května 2017, kterým se stanoví povinnosti náležité péče v dodavatelském řetězci pro unijní dovozce cínu, tantalu a wolframu, jejich rud

dodavatelském řetězci povinnost zajistit, že budou dovážet cín, wolfram, tantal a zlato výhradně ze zodpovědných zdrojů z oblastí nepostižených konfliktem a zavedou konkrétnější mechanismy pro uplatňování náležité péče, např. nezávislý audit náležité péče v dodavatelském řetězci prováděný třetí stranou. Ustanovení této směrnice týkající se náležité péče se zabývají rovněž nepříznivými dopady na životní prostředí a budou se vztahovat na hodnotové řetězce dalších nerostných surovin, na něž se nařízení o nerostných surovinách pocházejících z oblastí postižených konfliktem nevztahuje, ale které mají nepříznivé dopady na lidská práva, klima a životní prostředí.

[Návrh nařízení o dodavatelských řetězcích nepřispívajících k odlesňování](#)²⁴, který předložila Komise, se zaměřuje na dodavatelské řetězce určitých komodit a výrobků. Má velmi specifický cíl, a to snížit dopad spotřeby a výroby v EU na odlesňování a znehodnocování lesů na celém světě. Požadavky vyplývající z uvedeného nařízení budou v některých oblastech ve srovnání s obecnými povinnostmi náležité péče vyplývajících z této směrnice vymezeny konkrétněji. Návrh rovněž zakazuje uvádět na trh určité komodity a odvozené produkty, pokud nelze pomocí postupů náležité péče ověřit splnění požadavku, že pocházejí „z legálních zdrojů“ a „nepřispívají k odlesňování“. Tento zákaz se bude vztahovat na všechny hospodářské subjekty uvádějící příslušné produkty na unijní trh, včetně společností z EU i ze třetích zemí, a to bez ohledu na jejich právní formu a velikost. Ačkoli se tedy celkové cíle těchto dvou iniciativ vzájemně podporují, jejich konkrétní cíle se liší. Tato směrnice doplní nařízení o produktech nepřispívajících k odlesňování v tom ohledu, že zavede náležitou péči v hodnotovém řetězci v souvislosti s činnostmi, na něž se nařízení o produktech nepřispívajících k odlesňování nevztahuje, ale které mohou odlesňování přímo či nepřímo způsobovat.

Konkrétními cíli [návrhu nového nařízení o bateriích](#)²⁵ předloženého Komisí je snížit dopady na životní prostředí a klima a sociální dopady ve všech fázích životního cyklu baterie, posílit fungování vnitřního trhu a zajistit rovné podmínky prostřednictvím společného souboru pravidel. Hospodářským subjektům uvádějícím na unijní trh průmyslové baterie nebo baterie do elektrických vozidel (včetně baterií do nich zabudovaných) s kapacitou vyšší než 2 kWh ukládá povinnost zavést závazné postupy týkající se náležité péče v dodavatelském řetězci. Zaměřuje se na ty suroviny, u nichž se významná část světové produkce používá k výrobě baterií a které mohou mít nepříznivé sociální nebo environmentální dopady (kobalt, přírodní grafit, lithium a nikl). Hospodářské subjekty musí předložit dokumentaci o splnění požadavků právních předpisů za účelem jejího nezávislého ověření oznámenými subjekty a podléhají kontrolám ze strany vnitrostátních orgánů dozoru nad trhem. Tato směrnice doplní nařízení o bateriích v tom ohledu, že zavede náležitou péči v hodnotovém řetězci v souvislosti se surovinami, na něž se uvedené nařízení nevztahuje, aniž by však pro účely uvádění těchto výrobků na trh EU vyžadovala certifikaci.

a zlata pocházejících z oblastí postižených konfliktem a vysoce rizikových oblastí (Úř. věst. L 130, 19.5.2017, s. 1).

²⁴ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o dodávání na trh Unie a vývozu z Unie určitých komodit a produktů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů a o zrušení nařízení (EU) č. 995/2010 (COM(2021) 706 final).

²⁵ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o bateriích a odpadních bateriích, o zrušení směrnice 2006/66/ES a o změně nařízení (EU) 2019/1020 (COM(2020) 798 final).

Budoucí [Iniciativa pro udržitelné výrobky](#) se zaměřuje na revizi stávající [směrnice o ekodesignu](#)²⁶ a zabývá se obecněji udržitelností výrobků uváděných na trh EU a transparentností souvisejících informací.

Tento návrh bude hrát zásadní úlohu v boji proti využívání nucené práce v globálních hodnotových řetězcích. Jak bylo oznámeno ve sdělení o důstojné práci na celém světě²⁷, Komise připravuje nový legislativní návrh, který fakticky zakáže uvádět na trh Unie výrobky vyrobené s využitím nucené práce, včetně nucené dětské práce. Nová iniciativa se bude vztahovat jak na domácí, tak na dovážené výrobky a zákaz doplní pevným rámcem pro vymáhání příslušných ustanovení, který bude založen na souvisejících rizicích. Tento nový nástroj bude vycházet z mezinárodních norem a doplní horizontální i odvětvové iniciativy, zejména povinnosti náležité péče stanovené v tomto návrhu.

Touto směrnicí není dotčeno uplatňování jiných požadavků v oblasti lidských práv, ochrany životního prostředí a změny klimatu vyplývajících z jiných legislativních aktů Unie. Jsou-li ustanovení této směrnice v rozporu s ustanovením jiného legislativního aktu Unie, který sleduje stejné cíle a stanoví širší nebo konkrétnější povinnosti, ustanovení tohoto jiného legislativního aktu Unie by měla mít v rozsahu příslušného rozporu přednost a měla by se použít na tyto konkrétní povinnosti.

Soulad s ostatními politikami Unie

Tato směrnice je důležitá pro splnění cílů různých stávajících i plánovaných opatření Unie v oblasti lidských práv, včetně pracovních práv, a v oblasti životního prostředí.

V rámci Zelené dohody pro Evropu zařadila Komise iniciativu týkající se udržitelné správy a řízení společností mezi výstupy [akčního plánu pro oběhové hospodářství](#), [strategie v oblasti biologické rozmanitosti](#), strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli“, [strategie pro chemické látky](#), [aktualizace nové průmyslové strategie 2020: budování silnějšího jednotného trhu pro oživení Evropy](#) a [strategie financování přechodu k udržitelnému hospodářství](#).

Právní předpisy EU v oblasti životního prostředí zavádějí různé požadavky vztahující se k životnímu prostředí pro společnosti a členské státy nebo definují cíle Unie²⁸. Obecně se však nevztahují na hodnotové řetězce mimo Unii, kde může docházet až k 80–90 % škod na životním prostředí v důsledku výroby v EU²⁹. [Směrnice o odpovědnosti za životní prostředí](#)³⁰

²⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES ze dne 21. října 2009 o stanovení rámce pro určení požadavků na ekodesign výrobků spojených se spotřebou energie (Úř. věst. L 285, 31.10.2009, s. 10).

²⁷ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o důstojné práci na celém světě v zájmu globální spravedlivé transformace a udržitelného oživení (COM(2022) 66 final).

²⁸ Zavádí například limity na vypouštění některých znečišťujících látek, definuje cíle EU (např. evropský právní rámec pro klima) nebo stanoví cíle pro členské státy (např. v oblasti energetické účinnosti), vymezuje povinnosti členských států (např. v oblasti ochrany přírodních stanovišť), stanoví minimální obsah v povolenacích řízeních ve vztahu k některým hospodářským činnostem (např. posuzování vlivů na životní prostředí) atd.

²⁹ Viz např. Jungmichel, Norbert, Christina Schampel a Daniel Weiss (2017): Atlas on Environmental Impacts – Supply Chains – Environmental Impacts and Hot Spots in the Supply Chain (Atlas dopadů na životní prostředí – dodavatelské řetězce – dopady na životní prostředí a problematická místa v dodavatelském řetězci), Adephi/Systain, dostupné na adrese:

stanoví rámec pro odpovědnost v oblasti životního prostředí, pokud jde o prevenci a nápravu škod na životním prostředí na základě zásady „znečišťovatel platí“, ve vztahu k vlastní činnosti společností. Nevztahuje se na hodnotové řetězce společností. Občanskoprávní odpovědnost související s nepříznivými dopady na životní prostředí vymezená v této směrnici bude doplňovat směrnici o odpovědnosti za životní prostředí.

Tato směrnice doplní právní předpisy EU v oblasti klimatu, včetně evropského právního rámce pro klima, pevně stanovící cíle Unie v oblasti klimatu s dílčím cílem snížit do roku 2030 čisté emise skleníkových plynů alespoň o 55 %, aby se Evropa vydala na odpovědnou cestu k dosažení klimatické neutrality do roku 2050. Směrnice konkrétně doplní [balíček „Fit for 55“³¹](#) a různá klíčová opatření v rámci uvedeného balíčku, jako je stanovení ambicióznějších cílů v oblasti energetické účinnosti a energie z obnovitelných zdrojů pro členské státy, kterých má být dosaženo do roku 2030, nebo modernizace [systému EU pro obchodování s emisemi](#)³², kterou je třeba podpořit širší transformací výrobních procesů, aby bylo do roku 2050 dosaženo klimatické neutrality v celém hospodářství a ve všech částech jednotlivých hodnotových řetězců. Balíček „Fit for 55“ se na některé mimounijní hodnotové řetězce společností z EU bude vztahovat pouze nepřímo prostřednictvím [mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích \(CBAM\)](#)³³, jehož cílem je zamezovat „úniku uhlíku“³⁴ stanovením vyrovnávací ceny uhlíku u vybraných dovážených produktů nezátížených cenou uhlíku stanovenou na základě systému EU pro obchodování s emisemi.

Stávající [právní předpisy EU v oblasti ochrany zdraví a bezpečnosti a základních práv](#) se zaměřují na velmi specifické nepříznivé dopady (jako je porušování práva na soukromí a ochranu údajů, diskriminace, specifické aspekty ochrany zdraví související s nebezpečnými látkami, ohrožení zdraví a bezpečnosti pracovníků, porušování práv dítěte atd.), k nimž

<https://www.adelphi.de/en/system/files/mediathek/bilder/Umweltatlas%20Lieferkette%20-%20adelphi-Sustain-englisch.pdf>

³⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí (Úř. věst. L 143, 30.4.2004, s. 56).

³¹ Balíček „Fit for 55“ je soubor návrhů přijatých Komisí dne 14. července 2021, jejichž cílem je zajistit, aby politická opatření EU v oblasti klimatu, energetiky, využívání půdy, dopravy a zdanění byla způsobilá snížit čisté emise skleníkových plynů do roku 2030 alespoň o 55 % ve srovnání s úrovněmi v roce 1990.

³² Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii, rozhodnutí (EU) 2015/1814 o vytvoření a uplatňování rezervy tržní stability pro systém Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů a nařízení (EU) 2015/757 (COM(2021) 551 final).

³³ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (COM(2021) 564 final).

³⁴ „Únik uhlíku“ v důsledku navýšení cílů EU v oblasti klimatu by mohl vést k nárůstu celkových celosvětových emisí. Zavedení vyrovnávací ceny uhlíku stanovené na základě mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích u vybraných druhů dovážených produktů v odvětvích výroby železa a oceli, hliníku, cementu, elektřiny a hnojiv by zajistilo vyrovnání podmínek pro produkty z EU a dovážené produkty.

dochází v Unii³⁵, nevztahují se však ve všech případech na hodnotové řetězce společností mimo Unii.

Tato iniciativa je v souladu s [akčním plánem EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024](#)³⁶, který obsahuje závazek Unie a členských států posílit svou angažovanost v aktivním prosazování provádění mezinárodních norem týkajících se odpovědného chování podniků, jako jsou obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv a pokyny OECD týkající se nadnárodních společností a náležitá péče. Je v souladu se [strategií EU pro práva dítěte](#)³⁷, v níž se EU zavazuje k nulové toleranci vůči dětské práci a k tomu, že zajistí, aby dodavatelské řetězce společností v EU nevyužívaly dětskou práci. Ve [strategii EU pro boj proti obchodování s lidmi na období 2021–2025](#)³⁸ se Komise zavázala předložit legislativní návrh týkající se udržitelné správy a řízení společností, aby tak podpořila dlouhodobě udržitelné a odpovědné chování podniků. Tato iniciativa rovněž přispívá k naplňování cílů vymezených ve sdělení Komise o důstojné práci na celém světě³⁹, které je přijímáno společně s tímto návrhem.

Tato směrnice přispěje k naplňování evropského pilíře sociálních práv, neboť obě iniciativy prosazují práva, jako je právo na spravedlivé pracovní podmínky⁴⁰. Nad rámec svého vnějšího záběru se bude zabývat porušováním mezinárodních pracovních norem, pokud k němu dojde v Unii (např. případy nucené práce v zemědělství). Z hlediska vnitřního zaměření by proto rovněž posílila ochranu pracovníků v Unii spolu se stávajícím sociálním *acquis* a přispěla by k prevenci a řešení případů zneužívání v jednotlivých členských státech i napříč členskými státy.

Tato směrnice tak doplní právní prostředí EU, v němž v současnosti chybí celounijní transparentní a předvídatelný rámec, který by pomáhal společnostem z EU ve všech odvětvích hospodářství vyhodnocovat a řídit rizika a dopady týkající se udržitelnosti ve vztahu k hlavním rizikům v oblasti lidských práv a životního prostředí, a to i ve všech částech jejich hodnotových řetězců.

³⁵ Podle práva EU má každý pracovník v EU určitá minimální práva týkající se ochrany před diskriminací na základě pohlaví, rasy, náboženství, věku, zdravotního postižení a sexuální orientace, pracovního práva (práce na částečný úvazek, pracovní smlouvy na dobu určitou, pracovní doba, informování zaměstnanců a projednávání se zaměstnanci). Přehled je dostupný na adrese: https://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/employment_and_social_policy.html?root_default=SUM_1_CODED%3D17&locale=cs.

³⁶ Společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě týkající se akčního plánu EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024 (JOIN(2020) 5 final).

³⁷ Sdělení Komise týkající se strategie EU pro práva dítěte (COM(2021) 142 final).

³⁸ Sdělení Komise o strategii EU pro boj proti obchodování s lidmi na období 2021–2025 (COM(2021) 171 final).

³⁹ COM(2022) 66 final.

⁴⁰ Např. zásada č. 10 evropského pilíře sociálních práv týkající se zdravého, bezpečného a dobře uzpůsobeného pracovního prostředí a čl. 7 písm. b) Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech (viz příloha této směrnice) týkající se spravedlivých a uspokojivých pracovních podmínek, včetně bezpečných a zdravotně nezávadných pracovních podmínek.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

Právní základ

Tento návrh se zakládá na článku 50 a článku 114 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).

Čl. 50 odst. 1 SFEU a především její čl. 50 odst. 2 písm. g) stanoví pravomoc Unie jednat za účelem zavedení svobody usazování v určité oblasti činnosti, zejména to, že „v míře nezbytné k dosažení jejich rovnocennosti koordinují záruky, které jsou pro ochranu zájmů společníků i třetích osob vyžadovány v členských státech od společností ve smyslu čl. 54 druhého pododstavce“ SFEU. Příkladem mohou být koordinační opatření týkající se ochrany zájmů akcionářů společností a dalších zúčastněných stran s cílem dosáhnout rovnocennosti této ochrany v celé Unii v případech, kdy rozdíly mezi vnitrostátními předpisy mohou bránit svobodě usazování⁴¹. Použití tohoto ustanovení je možné za účelem předejití současným nebo budoucím překážkám svobody usazování vyplývajícím z rozdílného vývoje vnitrostátních právních předpisů. Výskyt takovýchto překážek musí být pravděpodobný a předmětem dotčeného opatření musí být předcházení těmto překážkám⁴².

Tento návrh upravuje povinnosti společností týkající se náležité péče v oblasti udržitelnosti a zároveň se vztahuje – v rozsahu souvisejícím s touto náležitou péčí – na povinnosti členů orgánů společností a systémy řízení společnosti, pomocí nichž má být náležitá péče prováděna. Návrh se tedy týká postupů a opatření sloužících k ochraně zájmů společníků a osob, které jsou ve vztahu ke společnostem zúčastněnými stranami. Několik členských států nedávno přijalo právní předpisy upravující náležitou péči vztahující se k udržitelnosti⁴³ a další momentálně připravují příslušné právní předpisy nebo zvažují příslušná opatření⁴⁴. Rostoucí počet členských států rovněž v poslední době upravuje tuto problematiku tak, že vyžaduje, aby členové orgánů společností brali v potaz vnější dopady činnosti společnosti⁴⁵, při svém rozhodování upřednostňovali zájmy zúčastněných stran⁴⁶ nebo přijali programové prohlášení o strategii společnosti v oblasti lidských práv⁴⁷. Nově přijaté a připravované právní předpisy týkající se náležité péče se v Unii značně liší, a to navzdory záměru všech členských států vycházet ze stávajících mezinárodních norem (obecných zásad OSN v oblasti podnikání a lidských práv, standardů OECD týkajících se odpovědného chování podniků), a vedou tak k rozdílným požadavkům. Některé členské státy přijaly nebo pravděpodobně přijmou právní

⁴¹ Je třeba připomenout, že pokud jde o opatření týkající se správy a řízení společností, EU již přijala právní předpisy založené na stejném právním základě, např. směrnice o právech akcionářů I a II.

⁴² Viz např. věc C-380/03, Německo proti Evropskému parlamentu a Radě EU, [2006] Sb. rozh. s. I-11573, bod 38 a citovaná judikatura.

⁴³ Viz poznámka pod čarou č. 3. Pokud jde o země EHP, právní předpisy týkající se náležité péče přijalo Norsko.

⁴⁴ Rakousko, Belgie, Dánsko, Finsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko (pokud jde o obecnější právní předpisy týkající se odpovědného chování podniků). V Irsku, Španělsku a Švédsku probíhají kampaně iniciované občanskou společností, které se zasazují o přijetí právních předpisů týkajících se náležité péče. Příloha 8 posouzení dopadů připojeného k tomuto návrhu obsahuje podrobný přehled právních předpisů a iniciativ v jednotlivých členských státech/zemích EHP.

⁴⁵ Francouzský zákon *Loi Pacte*.

⁴⁶ Například Nizozemsko.

⁴⁷ Viz německý zákon *Sorgfaltspflichtengesetz*.

předpisy, které se omezují pouze na určité otázky udržitelnosti v hodnotových řetězcích⁴⁸. Osobní působnost, hmotněprávní povinnosti náležitě péče, režimy vymáhání příslušných ustanovení a související povinnosti členů orgánů společností se liší a v budoucnu se mohou lišit ještě více⁴⁹. Lze očekávat, že další členské státy se rozhodnou právní předpisy v této oblasti nevydat. Výrazně odlišné požadavky v jednotlivých členských státech tak vedou k roztržitosti vnitřního trhu. Tato roztržitost se časem pravděpodobně prohloubí.

Tato roztržitost může mít rovněž za následek, že společnosti na vnitřním trhu budou čelit nerovným podmínkám. Zaprvé, společnosti a členové jejich orgánů – zejména v případě společností, jejichž hodnotové řetězce přesahují hranice jednotlivých států – již podléhají rozdílným požadavkům a pravděpodobně budou podléhat ještě rozdílnějším požadavkům v závislosti na tom, kde se nachází jejich sídlo. Tím dochází k narušení hospodářské soutěže. Některé společnosti mohou navíc v závislosti na tom, jak strukturují svou činnost na vnitřním trhu, současně spadat do působnosti dvou nebo více odlišných vnitrostátních právních řádů upravujících problematiku udržitelné správy a řízení společností⁵⁰. To by mohlo vést ke zdvojení požadavků, obtížím při jejich dodržování, právní nejistotě pro společnosti, a dokonce k vzájemně neslučitelným souběžným požadavkům příslušných právních předpisů. Některé společnosti naopak nemusí spadat do působnosti žádného vnitrostátního právního řádu jen z toho důvodu, že podle vnitrostátního práva nemají příslušné vazby na jurisdikci členského státu, který zavedl pravidla týkající se náležitě péče, čímž získávají výhodu nad svými konkurenty.

Cílem navrhovaného aktu je předcházet takovýmto překážkám volného pohybu a narušování hospodářské soutěže a odstraňovat je prostřednictvím harmonizace požadavků, které společnostem ukládají povinnost jednat s náležitou péčí v rámci své vlastní činnosti, ve vztahu ke svým dceřiným společnostem a hodnotovým řetězcům, a souvisejících povinností členů orgánů společností. Díky tomu budou nastoleny rovné podmínky, kdy společnosti podobné velikosti a členové jejich orgánů budou podléhat stejným požadavkům na začlenění udržitelné správy a řízení společností a opatření týkajících se náležitě péče podniků do svých vnitřních systémů řízení, díky čemuž budou zájmy zúčastněných stran společnosti chráněny podobným způsobem. Harmonizace podmínek by byla přínosem pro přeshraniční usazování, včetně obchodních operací a také investic, neboť by díky ní bylo možné porovnat požadavky na udržitelnost uložené společnostem a účast na výše uvedených činnostech by byla snazší a méně nákladná.

Článek 50 SFEU je *lex specialis* pro opatření přijímaná za účelem zavedení svobody usazování. Z navrhovaných opatření z tohoto právního základu vycházejí opatření týkající se

⁴⁸ Výše uvedený nizozemský zákon například stanoví horizontální povinnost jednat s náležitou péčí v otázkách dětské práce ve všech částech hodnotového řetězce. V Rakousku byl návrh zákona týkající se sociální odpovědnosti v souvislosti s nucenou prací a dětskou prací v oděvním průmyslu předložen jednou z politických stran.

⁴⁹ Francouzský zákon *Loi relative au devoir de vigilance* a německý předpis *Sorgfaltspflichtengesetz* se značně liší, pokud jde o osobní působnost, hmotněprávní povinnosti a režim vymáhání příslušných ustanovení.

⁵⁰ Podle německého zákona *Sorgfaltspflichtengesetz* například spadá do oblasti jeho působnosti jakákoli společnost, která má v Německu pobočku a nejméně 3 000 zaměstnanců (od roku 2024 to bude 1 000 zaměstnanců).

správy a řízení společností, zejména začlenění náležité péče do závazných postupů uplatňovaných v rámci dané společnosti, opatření týkající se plánu vypracovaného danou společností, který má zajistit, že její obchodní model a strategie budou slučitelné s přechodem na udržitelné hospodářství a s omezením globálního oteplování na 1,5 °C v souladu s Pařížskou dohodou, a související opatření v oblasti odměňování, jakož i ustanovení o povinnosti řádné péče členů orgánů společností a jejich povinnostech týkajících se zavedení náležité péče a dohledu nad jejím uplatňováním.

Aby bylo možné řešit popsané překážky na vnitřním trhu komplexně, článek 50 SFEU zde doplňuje obecné ustanovení článku 114 SFEU. Článek 114 SFEU stanoví možnost přijímat opatření ke sbližování ustanovení právních a správních předpisů členských států, jejichž účelem je vytvoření a fungování vnitřního trhu. Zákonodárné orgány Unie mohou uplatnit článek 114 SFEU zejména v případech, kdy rozdíly mezi vnitrostátními právními předpisy brání výkonu základních svobod nebo narušují hospodářskou soutěž, a mají tedy přímý dopad na fungování vnitřního trhu.

Jak bylo uvedeno výše, rozdíly mezi vnitrostátními právními předpisy, které se týkají udržitelné správy a řízení společností a povinností náležité péče, mají přímý dopad na fungování vnitřního trhu a tento dopad se v budoucnu pravděpodobně ještě zvýší. Vedle záležitostí upravených v článku 50 SFEU se tento akt týká dalších oblastí vztahujících se k vytváření a fungování vnitřního trhu. V případě nečinnosti zákonodárných orgánů Unie by došlo zejména k tomu, že by výroba a pohyb zboží a služeb byly vychýleny ve prospěch států, které žádný režim náležité péče neuplatňují nebo ve vztahu k němu stanoví mírnější požadavky, nebo ve prospěch společností usazených v těchto státech, což by zásadním způsobem ovlivnilo tok zboží a služeb. Společnosti dodávající zboží nebo služby, zejména malé a střední podniky, se navíc budou potýkat s rozdílnými pravidly a očekáváními zákazníků z různých členských států. Právní předpisy jednoho členského státu mohou například vyžadovat, aby dodavatel zajistil provádění nezávislých auditů, kdežto jiný členský stát může požadovat, aby se tentýž dodavatel účastnil uznávaných programů zavedených v rámci daného odvětví a vícestranných iniciativ. Jeden členský stát může požadovat, aby společnost uplatňovala náležitou péči v rámci zavedených obchodních partnerů, kdežto jiný členský stát může tuto povinnost stanovit pouze ve vztahu k jejím přímým dodavatelům. To by vedlo ke znásobení různých částečně neslučitelných požadavků, a narušilo tak volný pohyb zboží a služeb v Unii.

Lze předpokládat, že tato narušení a dopady by byly časem ještě závažnější spolu s tím, jak bude stále více členských států přijímat odlišné vnitrostátní právní předpisy, nebo se při přijímání chystaných právních předpisů týkajících se náležité péče mohou tyto státy v důsledku toho dokonce předhánět v tom, kdo stanoví mírnější požadavky.

Narušení jsou důležitá i z hlediska občanskoprávní odpovědnosti v případě škody způsobené v rámci hodnotového řetězce společnosti. Některé vnitrostátní právní předpisy upravující náležitou péči výslovně stanoví občanskoprávní odpovědnost za porušení povinnosti jednat s náležitou péčí, kdežto jiné zvláštní režim občanskoprávní odpovědnosti výslovně vylučují⁵¹.

⁵¹ Francouzský zákon *Loi relative au devoir de vigilance* obsahuje ustanovení týkající se občanskoprávní odpovědnosti. V německém zákonu *Sorgfaltspflichtengesetz* je ujasněno, že porušení povinnosti vyplývající z uvedeného zákona nezakládá občanskoprávní odpovědnost, čímž nejsou dotčeny právní

Proti řadě společností bylo zahájeno soudní řízení proto, že způsobily nepříznivé dopady na úrovni svých dceřiných společností nebo hodnotových řetězců nebo těmito dopady nezabránil. O takových případech se v současnosti rozhoduje na základě odlišných pravidel. Při neexistenci společných pravidel mohou rozdílné režimy odpovědnosti v jednotlivých státech vést k rozdílným výsledkům v závislosti na tom, zda je kontrola vykonávána na základě vlastnictví (pokud jde o dceřiné společnosti), nebo se jedná o faktickou kontrolu (buď prostřednictvím přímých smluv, nebo jestliže by daná společnost mohla kontrolu vykonávat prostřednictvím systému vzájemně navazujících smluv v dodavatelském řetězci nebo jiného kontrolního mechanismu uplatňovaného v nepřímých obchodních vztazích). Tato roztržičnost by vedla k narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu, jelikož společnost, která se nachází v jednom členském státě, by čelila nárokům na náhradu škody, k níž došlo v jejím hodnotovém řetězci, kdežto jiná společnost se stejným hodnotovým řetězcem by kvůli rozdílným vnitrostátním předpisům tomuto finančnímu riziku a riziku poškození pověsti vystavena nebyla.

Navrhovaný režim občanskoprávní odpovědnosti by vyjasnil, jaká pravidla se použijí v případě, že ke škodě dojde v rámci činnosti společnosti samotné, na úrovni jejích dceřiných společností a na úrovni přímých i nepřímých obchodních vztahů v hodnotovém řetězci. Navrhované ustanovení o rozhodném právu navíc slouží k tomu, aby bylo zajištěno, že se harmonizovaná pravidla, včetně pravidel týkajících se občanskoprávní odpovědnosti, uplatní i v případech, kdy se na takový nárok jinak vztahuje právo jiného než členského státu. Proto bude nutné zajistit nezbytné rovné podmínky.

Subsidiarita

Zprv, právní předpisy členských států v této oblasti pravděpodobně nebudou samy o sobě dostačující a efektivní. Pokud jde o specifické přeshraniční problémy, jako je znečištění, změna klimatu, biologická rozmanitost atd., opatření přijatá jedním členským státem mají v případě nečinnosti ostatních členských států omezený účinek. Splnění mezinárodních závazků, například cílů Pařížské dohody v rámci Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu⁵², Úmluvy o biologické rozmanitosti, jakož i dalších mnohostranných dohod týkajících se životního prostředí jen prostřednictvím opatření přijatých jednotlivým členským státem není pravděpodobné. Rizika vyplývající z nepříznivých dopadů na lidská práva a životní prostředí, která jsou přítomna v hodnotových řetězcích společností, mají navíc často přeshraniční účinky (např. znečištění, nadnárodní dodavatelské a hodnotové řetězce).

Zadruhé, mnoho společností působí v celé EU nebo po celém světě; hodnotové řetězce sahají i do dalších členských států Unie a ve stále větší míře i do třetích zemí. Institucionální investoři investující v zahraničí vlastní velkou část (38 %⁵³) celkové tržní kapitalizace velkých evropských kótovaných společností, a řada společností má proto zahraniční vlastníky a jejich činnost je tak ovlivněna předpisy přijatými v některých zemích nebo absencí příslušných opatření v jiných zemích. To je jedním z důvodů, proč přední společnosti pravděpodobně nejsou v současné době ochotny učinit další kroky při řešení problémů souvisejících s

předpisy upravující obecnou odpovědnost. Právní předpisy jednotlivých států upravující občanskoprávní odpovědnost navíc nejsou harmonizovány.

⁵² Rámcová úmluva Organizace spojených národů o změně klimatu

⁵³ Tento číselný údaj pochází z posouzení dopadů směrnice o právech akcionářů II.

udržitelností, včetně těch, které se vyskytují v hodnotových řetězcích⁵⁴, a požadují rovné přeshraniční podmínky.

Zatřetí, společnosti působící na celém vnitřním trhu i mimo něj potřebují ke svému udržitelnému růstu právní jistotu a rovné podmínky. Některé členské státy nedávno přijaly právní předpisy týkající se náležité péče⁵⁵ a další momentálně připravují příslušné právní předpisy nebo zvažují příslušná opatření⁵⁶. Stávající i aktuálně připravované předpisy členských států již obsahují rozdílné požadavky a tyto rozdíly by se dále prohloubily, v důsledku čehož hrozí, že uvedené předpisy budou neefektivní a povedou k vytvoření nerovných podmínek. Rozdíly v právních předpisech týkajících se náležité péče mají značné nepřímé dopady na dodavatele, kteří dodávají různým společnostem, na něž se vztahují rozdílné právní předpisy, neboť tyto povinnosti jsou v praxi promítány do smluvních ustanovení. Pokud se požadavky vztahující se k náležité péči v jednotlivých členských státech výrazně liší, vede to k právní nejistotě, roztržičnosti jednotného trhu, dodatečným nákladům a složité situaci pro společnosti a jejich investory působící přeshraničně, jakož i pro další zúčastněné strany. Opatření přijaté na úrovni EU tomu může zabránit, a má proto přidanou hodnotu.

A konečně, opatření přijaté na úrovni EU může oproti individuálním opatřením členských států zajistit, že Evropa bude mít zásadní hlas při vývoji příslušných politických opatření na globální úrovni⁵⁷.

Proporcionalita

Zátěž pro společnosti související s náklady na dodržování předpisů je přizpůsobena jejich velikosti, dostupným zdrojům a rizikovému profilu. Společnosti budou pouze povinny přijmout náležitá opatření, která jsou úměrná stupni závažnosti a pravděpodobnosti nepříznivého dopadu a která je daná společnost přiměřeně schopna provést s přihlédnutím k okolnostem daného případu, včetně charakteristik daného hospodářského odvětví a konkrétního obchodního vztahu a vlivu dané společnosti na tento vztah, a k potřebě určit priority opatření. Za tímto účelem byla omezena věcná a osobní působnost a ustanovení o vymáhání směrnice, jak je podrobněji vysvětleno níže.

Pokud jde o „osobní působnost“ povinností vztahujících se k náležité péči (tj. na které kategorie podniků se směrnice vztahuje), povinnost náležité péče se nevztahuje na malé a

⁵⁴ Potravinářskou společnost Danone například nedávno její investoři donutili snížit náklady z důvodu nízké krátkodobé ziskovosti, viz článek *Can Anglo-Saxon activist investors whip Danone into shape?* (Dokážou anglosaští aktivističtí investoři vybičovat Danone k lepším ekonomickým výsledkům?), dostupné na adrese: <https://www.economist.com/business/2021/02/20/can-anglo-saxon-activist-investors-whip-danone-into-shape>.

⁵⁵ Viz poznámka pod čarou č. 3.

⁵⁶ Viz poznámka pod čarou č. 44.

⁵⁷ Rada OSN pro lidská práva v roce 2014 rozhodla o zřízení otevřené mezivládní pracovní skupiny (OEIGWG) zabývající se nadnárodními korporacemi a dalšími podniky ve vztahu k lidským právům, která byla pověřena úkolem vypracovat právně závazný mezinárodní nástroj upravující činnost nadnárodních korporací a ostatních podniků v rámci mezinárodního práva. V roce 2021 zveřejnila uvedená pracovní skupina třetí přepracovaný návrh právně závazného nástroje týkajícího se obchodní činnosti a lidských práv, který zahrnoval opatření vztahující se k náležité péči a odpovědnost podniků za porušování lidských práv.

střední podniky, k nimž patří i mikropodniky a které celkově představují přibližně 99 % všech společností v Unii. Pro tuto kategorii společností by byla finanční a administrativní zátěž spojená se zavedením a prováděním postupů náležité péče poměrně vysoká. Většina těchto společností dosud nezavedla mechanismy vztahující se k náležité péči, nemá příslušné know-how ani specializované pracovníky a náklady na provádění náležité péče by měly na tyto společnosti nepřiměřený dopad. Dopadne na ně však část nákladů a zátěže prostřednictvím obchodních vztahů se společnostmi, na něž se tato směrnice vztahuje, jelikož se očekává, že velké společnosti přenesou příslušné požadavky na své dodavatele. Proto bude třeba přijmout podpůrná opatření, která malým a středním podnikům pomohou vybudovat příslušné provozní a finanční kapacity. Společnosti, jejichž obchodním partnerem je malý nebo střední podnik, jsou rovněž povinny tomuto podniku napomáhat při plnění požadavků vztahujících se k náležité péči, pokud by tyto požadavky ohrožovaly jeho životaschopnost. Hodnotový řetězec finančního sektoru navíc nezahrnuje malé a střední podniky, které jsou příjemcem půjčky, úvěru, financování, pojištění nebo zajištění. Jednotlivé malé a střední podniky se přitom budou potýkat s nepříznivými dopady v oblasti udržitelnosti zpravidla v nižší míře než větší společnosti. Na velmi velké společnosti⁵⁸ se tedy povinnost náležité péče bude vztahovat v plném rozsahu, a to i z toho důvodu, že řada z nich již určité postupy zavedla například kvůli oznamovacím povinnostem. Zvolená kritéria založená na obratu zachytí především ty subjekty, které mají největší dopad na hospodářství Unie. Tato směrnice navíc stanoví opatření, která mají omezit přenášení zátěže z těchto velkých společností na menší dodavatele v hodnotovém řetězci a zajistit, aby se na malé a střední podniky vztahovaly spravedlivé, odpovídající, nediskriminační a přiměřené požadavky.

Pokud jde o společnosti s nižším obratem a menším počtem zaměstnanců⁵⁹, povinnost náležité péče se týká jen společností působících v odvětvích s obzvláště velkým dopadem, na něž se zároveň vztahují stávající odvětvové pokyny OECD⁶⁰. Finanční sektor s ohledem na své zvláštní charakteristiky navíc nepatří mezi odvětví s velkým dopadem, přestože se na něj vztahují pokyny OECD. Cílem tohoto omezení působnosti je dosáhnout rovnováhy mezi zájmem na dosažení cílů směrnice a zájmem na minimalizaci finanční a administrativní zátěže pro společnosti. Na tyto společnosti se bude vztahovat zjednodušená povinnost náležité péče, jelikož se mají zaměřovat pouze na závažné nepříznivé dopady, které jsou relevantní pro jejich odvětví. Povinnost náležité péče pro ně navíc začne platit až za dva roky po uplynutí lhůty pro provedení této směrnice, což jim umožní, aby zavedly potřebné procesy a postupy a využily přitom výsledků spolupráce v daném odvětví, technologického vývoje, příslušných norem atd., jichž bude pravděpodobně dosaženo díky tomu, že pro větší společnosti bylo stanoveno dřívejší datum provedení požadavků směrnice.

⁵⁸ Velké obchodní korporace s ručením omezeným s více než 500 zaměstnanci a čistým obratem nad 150 milionů EUR.

⁵⁹ Velké obchodní korporace s ručením omezeným s více než 250 zaměstnanci a čistým obratem nad 40 milionů EUR, které však nemají zároveň více než 500 zaměstnanců a čistý obrat nad 150 milionů EUR, a dále společnosti ze třetích zemí se srovnatelnou právní formou a čistým obratem v EU v rozmezí od 40 do 150 milionů EUR.

⁶⁰ Tyto odvětvové pokyny OECD vypracovala, aby napomohla účinnému dodržování pokynů OECD týkajících se nadnárodních společností. Viz seznam jednotlivých odvětvových pokynů na adrese: <http://mneguidelines.oecd.org/sectors/>.

V rozsahu, v němž se tato směrnice vztahuje i na společnosti ze třetích zemí, nejsou kritéria použitá k vymezení společností z EU a společností ze třetích zemí spadajících do působnosti směrnice stejná, nýbrž zajišťují, aby u společností ze třetích zemí neexistovala vyšší pravděpodobnost, že se na ně směrnice bude vztahovat. U těchto společností se používá prahová hodnota čistého obrátu (150 milionů EUR v případě skupiny 1 a 40 milionů EUR v případě skupiny 2), ale veškerého tohoto obrátu musí být dosaženo v Unii. Společnosti z EU musí zase splňovat kritérium celosvětového čistého obrátu ve výši 150 milionů EUR a rovněž kritérium počtu zaměstnanců (více než 500 zaměstnanců v případě skupiny 1 a více než 250 zaměstnanců v případě skupiny 2). Tento rozdíl v použitých kritériích je odůvodněn níže uvedenými důvody:

- Kritérium obrátu dosaženého v EU u společností ze třetích zemí vytváří vazbu na EU. Zohlednění pouze té části obrátu, které bylo dosaženo na území EU, je odůvodněné, jelikož tato prahová hodnota v případě vhodného nastavení vytváří územní vazbu mezi společnostmi ze třetích zemí a Unii na základě účinků, které může mít činnost těchto společností na vnitřní trh EU, což stačí k tomu, aby se právo Unie vztahovalo na společnosti ze třetích zemí.
- Metody pro výpočet čistého obrátu u společností ze zemí mimo EU již rovněž stanovila směrnice o podávání zpráv podle jednotlivých zemí (změna směrnice o účetnictví), kdežto pro výpočet počtu zaměstnanců u společností ze třetích zemí taková metodologie neexistuje. Ze zkušeností získaných při provádění francouzského zákona upravujícího náležitou péči vyplývá, že při neexistenci společné definice zaměstnance⁶¹ je obtížné vypočítat (celosvětový) počet zaměstnanců, v důsledku čehož nelze určit, které společnosti ze třetích zemí spadají do oblasti působnosti těchto předpisů, a příslušná pravidla tak nelze účinně vymáhat.
- Zvolené řešení používající u společností z EU jak kritérium počtu zaměstnanců, tak kritérium obrátu by zajistilo lepší soulad s návrhem směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti, na jejímž základě by měly společnosti z EU podávat právy o opatřeních a závazných postupech v oblasti náležité péče.
- Přestože se směrnice bude vztahovat na zhruba 13 000 společností z EU⁶², podle odhadů Komise se bude vztahovat jen na přibližně 4 000 společností ze třetích zemí⁶³. Je velmi nepravděpodobné, že by došlo ke změně podmínek hospodářské soutěže na vnitřním trhu EU kvůli tomu, že se směrnice bude vztahovat na společnosti z EU pouze v případě, že rovněž splní kritérium minimálního počtu zaměstnanců: v důsledku uplatňování dvou, byť kumulativních, kritérií vztahujících se k velikosti daného podniku na společnosti z EU se směrnice bude přesto vztahovat na relativně menší společnosti z EU v porovnání se společnostmi ze zemí mimo EU, jelikož v jejich případě musí být zohledněn jejich celkový celosvětový čistý obrát.

⁶¹ Pokud jde o Unii, viz například článek 5 doporučení Komise ze dne 6. května 2003, pokud jde o definici mikropodniků a malých a středních podniků (2003/361/ES) (Úř. věst. L 124, 20.5.2003, s. 36).

⁶² Do skupiny 1 bude spadat 9 400 společností, do skupiny 2 3 400 společností.

⁶³ Do skupiny 1 bude spadat 2 600 společností, do skupiny 2 1 400 společností. Metodika použitá pro výpočet počtu společností ze třetích zemí je vysvětlena v doprovodném pracovním dokumentu útvarů Komise.

A konečně, velké společnosti ze třetích zemí s vysokým obratem v Unii disponují možnostmi, aby náležitou péči zavedly, a výhody vyplývající z jejího uplatňování využijí i při svých činnostech v zemích mimo EU. Ve všech ostatních ohledech platí pro společnosti ze třetích zemí stejná pravidla vztahující se k náležitě péči jako pro jejich protějšky z EU (například pokud jde o režim vztahující se na společnosti působící v odvětvích s velkým dopadem a stejné zaváděcí období pro tyto společnosti). Harmonizace povinností členů orgánů společností se týká jen společností z EU, a společnosti ze třetích zemí tak budou mít omezenější povinnosti.

„Věcná působnost“ se zaměřuje především na povinnost společností jednat s náležitou péčí a je členěna zejména s ohledem na uvedenou povinnost, přičemž se vztahuje na nepříznivé dopady na lidská práva a životní prostředí, které lze jasně vymezit ve vybraných mezinárodních úmluvách. Navrhované povinnosti členů orgánů společností zaručují těsné navázání na povinnosti vztahující se k náležitě péči, a jsou tak nezbytné k efektivnímu uplatňování náležité péče. Povinnosti členů orgánů společností zahrnují i vyjasnění toho, jakým způsobem mají tito členové dodržovat povinnost náležité péče spočívající v tom, aby jednali v nejlepším zájmu společnosti.

Účinné vymáhání povinnosti náležité péče je klíčové pro dosažení cílů iniciativy. Tato směrnice stanoví kombinaci sankcí a občanskoprávní odpovědnosti.

Pokud jde o vymáhání ustanovení směrnice soukromoprávními prostředky na základě občanskoprávní odpovědnosti, používá se odlišný přístup k vlastní činnosti společnosti a jejím dceřiným společnostem na straně jedné a k obchodním vztahům na straně druhé. Občanskoprávní odpovědnost se konkrétně týká pouze zavedených obchodních vztahů, u nichž daná společnost vzhledem k intenzitě nebo trvání vzájemných obchodních styků očekává, že budou trvalé, které nepředstavují zanedbatelnou nebo pouze okrajovou část hodnotového řetězce společnosti. Společnost by neměla nést odpovědnost za to, že na úrovni nepřímých obchodních vztahů nezabránila škodě nebo ji nezastavila, jestliže využila systém vzájemně navazujících smluv v dodavatelském řetězci a smluvní záruky a zavedla opatření sloužící k ověření jejich dodržování, ledaže za okolností daného případu nebylo možné důvodně očekávat, že fakticky přijatá opatření, včetně opatření k ověření jejich dodržování, by postačovala k prevenci, zmírnění či odstranění nepříznivého dopadu nebo minimalizaci jeho rozsahu. Při posuzování existence a rozsahu odpovědnosti je navíc třeba náležitě zohlednit snahu společnosti splnit veškerá nápravná opatření, která jí uložil příslušný orgán dohledu, pokud se tato snaha přímo vztahuje k předmětné škodě, veškeré vynaložené investice a veškerou cílenou pomoc, kterou společnost poskytla, a dále veškerou spolupráci s jinými subjekty při řešení nepříznivých dopadů v jejích hodnotových řetězcích.

Tento přístup k občanskoprávní odpovědnosti rovněž sníží riziko zbytečných soudních sporů.

Opatření vztahující se k vymáhání povinnosti náležité péče prostředky veřejného práva nepřekračují rámec toho, co je k tomuto účelu nezbytné. Tato směrnice objasňuje, že veškeré sankce uložené z důvodu nedodržení povinnosti náležité péče musí být přiměřené. Pokud orgány veřejné moci, které zkoumají, zda daná společnost tuto směrnici dodržuje, zjistí její porušení, měly by jí nejprve poskytnout přiměřenou lhůtu k přijetí nápravných opatření. Směrnice stanoví omezený počet sankcí, které by se měly uplatňovat ve všech členských státech, ponechává však na členských státech, aby zajistily přiměřený postup jejich vymáhání v souladu se svým vnitrostátním právem. Jsou-li ukládány peněžité sankce, musí vycházet z výše obratu dané společnosti, aby byla zajištěna jejich přiměřenost.

Tato směrnice s sebou navíc nenese zbytečné náklady pro Unii, vlády členských států ani pro regionální nebo místní orgány. Směrnice ponechá na členských státech, jak zajistí vymáhání jejich ustanovení. Dohled mohou provádět stávající orgány. Komise zřídí evropskou síť

orgánů dohledu za účelem snížení nákladů (například v souvislosti s dohledem nad společnostmi ze třetích zemí působícími v různých členských státech) a zlepšení dohledu, koordinace, vyšetřování a výměny informací.

Tato směrnice umožňuje, aby společnosti v zájmu snížení nákladů na dodržování jejich ustanovení vzájemně spolupracovaly a využívaly programy zavedené v rámci daného odvětví a vícestranné iniciativy.

Volba nástroje

Navrhovaným nástrojem je směrnice, neboť právním základem pro právní předpisy v oblasti práva obchodních společností týkající se ochrany zájmů společníků a třetích osob za účelem dosažení rovnocennosti této ochrany v celé Unii je článek 50 SFEU, který ukládá Evropskému parlamentu a Radě povinnost jednat prostřednictvím směrnic.

Komise přijme akty v přenesené pravomoci, kterými stanoví kritéria pro podávání zpráv vztahujících se k náležité péči ze strany společností ze třetích zemí.

Komise může vydat pokyny, aby společností a orgánům členských států pomohla objasnit, jakým způsobem by měly společnosti plnit své povinnosti vztahující se k náležité péči, a to případně po poradě s příslušnými evropskými orgány, mezinárodními subjekty disponujícími odbornými znalostmi v oblasti provádění náležité péče a dalšími subjekty. V pokynech mohou být vymezeny i nezávazné vzorové smluvní doložky, které mohou společnosti použít k tomu, aby zajistily dodržení těchto povinností i ve všech ostatních částech svého hodnotového řetězce.

Komise může navíc zavést další podpůrná opatření vycházející ze stávajících opatření a nástrojů EU na podporu provádění náležité péče v Unii a ve třetích zemích, včetně podpory společných iniciativ zúčastněných stran, které mají pomoci společnostem plnit jejich povinnosti a podpořit malé a střední podniky, na něž tato směrnice dopadá jinými způsoby. Ta mohou dále doplnit nástroje EU pro rozvojovou spolupráci určené na pomoc vládám třetích zemí a hospodářským subjektům ze třetích zemí na začátku hodnotového řetězce, které se zaměří na nepříznivé dopady jejich činností a obchodních vztahů na začátku hodnotového řetězce na lidská práva a životní prostředí.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

Konzultace se zúčastněnými stranami

V souladu s pokyny pro zlepšování právní úpravy proběhlo několik konzultací:

- počáteční posouzení dopadů (plán), v rámci něhož poskytlo zpětnou vazbu 114 subjektů,

- otevřená veřejná konzultace⁶⁴, v rámci níž bylo obdrženo 473 461 odpovědí a 122 785 podpisů občanů, z nichž převážná většina byla předložena prostřednictvím kampaní využívajících předvyplněné dotazníky, a 149 stanovisek,
- zvláštní konzultace se sociálními partnery,
- řada pracovních setkání a schůzek zúčastněných stran, např. zasedání neformální skupiny odborníků na právo obchodních společností (ICLEG), jejímiž členy jsou především akademičtí pracovníci, kteří se specializují na právo obchodních společností, setkání se zástupci členských států v rámci skupiny odborníků na právo obchodních společností (CLEG) a
- konference a setkání s podnikatelskými sdruženími, jednotlivými společnostmi, včetně zástupců malých a středních podniků, občanskou společností, včetně nevládních a neziskových organizací, jakož i s mezinárodními organizacemi, jako je OECD.

Konzultace celkově ukázaly, že zúčastněné strany obecně uznávají, že je na úrovni EU třeba přijmout právní rámec upravující náležitou péči⁶⁵. Zejména velké společnosti všeobecně požadovaly prohloubení harmonizace v oblasti náležité péče za účelem posílení právní jistoty a vytvoření rovných podmínek. Občané a sdružení občanské společnosti vyjádřili přesvědčení, že stávající právní rámec nedokáže účinně zajistit, aby společnosti nesly odpovědnost za nepříznivé dopady na lidská práva a životní prostředí.

Velká většina respondentů oslovených v rámci otevřené veřejné konzultace, včetně většiny zúčastněných členských států, se vyslovila pro to, aby byl při úpravě náležité péče uplatněn horizontální, a nikoli odvětvový či tematický přístup⁶⁶. Společnosti vyjádřily obavu, že se ocitnou v konkurenční nevýhodě oproti společnostem ze třetích zemí, které nemají stejné povinnosti. Většina respondentů se tudíž shodla na tom, že předpisy upravující náležitou péči by se měly vztahovat i na společnosti ze třetích zemí, které nejsou usazeny v EU, ale v určité míře na území EU působí⁶⁷.

Pokud jde o související mechanismus vymáhání závazné povinnosti náležité péče, všechny skupiny zúčastněných stran, které reagovaly na otevřenou veřejnou konzultaci, většinou

⁶⁴ Shrnutí otevřené veřejné konzultace k iniciativě týkající se udržitelné správy a řízení společností je dostupné na adrese: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12548-Sustainable-corporate-governance/public-consultation_cs.

⁶⁵ V reakci na otevřenou veřejnou konzultaci například podpořilo potřebu přijmout příslušná opatření 95,9 % nevládních organizací, 68,4 % společností (75,5 % velkých společností, 58,7 % malých a středních podniků) a 59,6 % podnikatelských sdružení.

⁶⁶ Horizontálnímu přístupu dalo přednost 97,2 % nevládních organizací a celkem 86,8 % společností, včetně malých a středních podniků (81,8 %), a rovněž podnikatelská sdružení (85,3 %). To platí i pro respondenty z řad členských států.

⁶⁷ S tímto tvrzením souhlasilo 97 % respondentů (96,1 % nevládních organizací, 96,5 % podnikatelských sdružení, 93,8 % společností, včetně 86,4 % malých a středních podniků). S tímto tvrzením souhlasí i všichni respondenti z řad členských států.

uváděly, že nejvhodnější možností je dohled ze strany příslušných vnitrostátních orgánů spolu s mechanismem spolupráce/koordinace na úrovni EU⁶⁸.

Závazné předpisy se stanovenými cíli považovala většina respondentů ze všech skupin zúčastněných osob za možnost spojenou s nejvyššími náklady, ale také s největšími celkovými přínosy. Ačkoli většina respondentů vnímala pozitivní dopad na třetí země, část respondentů se obává možného negativního dopadu předpisů o náležité péči na třetí země, pokud by se společnosti, které investují ve třetích zemích s nízkou úrovní ochrany lidských práv (včetně sociálních a pracovních práv) a ochrany životního prostředí, musely z těchto zemí stáhnout.

Podrobné informace o strategii a závěrech konzultací se zúčastněnými stranami jsou uvedeny v příloze 2 zprávy o posouzení dopadů.

Sběr a využití výsledků odborných konzultací

Na podporu analýzy různých možností uzavřela Komise smlouvy s externími odborníky o asistenci při studii týkající se požadavků na náležitou péči ve všech částech dodavatelského řetězce⁶⁹ a studii týkající se povinností členů orgánů společností a udržitelné správy a řízení společností⁷⁰. Tito odborníci ve všech fázích studie úzce spolupracovali s Komisí.

Kromě těchto podpůrných studií byly zjišťovány další odborné znalosti studiím literatury a odpovědí zúčastněných stran během konzultací.

Vedle výše uvedených podpůrných studií, zasedání skupin odborníků a konzultací se zúčastněnými stranami věnovala Komise velkou pozornost i příslušnému usnesení Evropského parlamentu a závěrům Rady. Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 10. března 2021 udělil Komisi doporučení týkající se náležité péče a odpovědnosti podniků a vyzval Komisi, aby navrhla předpisy EU upravující komplexní povinnost náležité péče podniků. V závěrech Rady o lidských právech a důstojné práci v globálních dodavatelských řetězcích ze dne 1. prosince 2020 byla Komise vyzvána, aby předložila návrh právního rámce EU pro udržitelnou správu a řízení společností, včetně meziodvětvových povinností náležité péče podniků v rámci globálních hodnotových řetězců.

Posouzení dopadů

Analýza v posouzení dopadů se v širokém smyslu zabývala problémem vyplývajícím z potřeby posílit udržitelnost v systémech správy a řízení společností, a to ve dvou ohledech: 1) zájmy zúčastněných stran a rizika pro společnosti (vztahující se k udržitelnosti) související se zúčastněnými stranami nejsou v systémech řízení podnikových rizik a příslušných rozhodnutích dostatečně zohledňovány; 2) společnosti dostatečně nezmírňují své nepříznivé

⁶⁸ Druhou upřednostňovanou možností bylo soudní vymáhání uvedené povinnosti se stanovením odpovědnosti (49 %) a dohled ze strany příslušných vnitrostátních orgánů na základě stížností na její porušování spolu s účinnými sankcemi (44 %).

⁶⁹ Viz odkaz v poznámce pod čarou č. 8.

⁷⁰ Evropská komise, Generální ředitelství pro spravedlnost a spotřebitele, Study on directors' duties and sustainable corporate governance: final report (Studie týkající se povinností členů orgánů společností a udržitelné správy a řízení společností: závěrečná zpráva), Úřad pro publikace, 2020, <https://data.europa.eu/doi/10.2838/472901>. <https://data.europa.eu/doi/10.2838/472901>.

dopady na lidská práva a životní prostředí, nezavedly odpovídající správu a řízení, systémy řízení a opatření, která by jejich škodlivé dopady zmírnila.

Po posouzení různých možností politiky, zejména pokud jde o povinnost náležité péče podniků a povinnosti členů orgánů společností, byl v posouzení dopadů navržen upřednostňovaný soubor možností politického opatření zahrnující tři prvky, které se vzájemně doplňují: náležitou péči podniků, povinnosti členů orgánů společností a jejich odměňování.

Návrh posouzení dopadů byl dne 9. dubna 2021 předložen Výboru Komise pro kontrolu regulace. V návaznosti na jeho záporné stanovisko bylo Výboru dne 8. listopadu 2021 předloženo přepracované posouzení dopadů k vydání druhého stanoviska. Ačkoli Výbor zaznamenal, že zpráva byla v reakci na první stanovisko Výboru výrazně přepracována, vydal přesto dne 26. listopadu 2021⁷¹ druhé záporné stanovisko, v němž zdůraznil, že musí být vydány politické pokyny ohledně toho, zda a za jakých podmínek by bylo možné pokračovat v iniciativě týkající se udržitelné správy a řízení společností. Výbor setrval na svém záporném stanovisku, neboť měl za to, že zpráva o posouzení dopadů dostatečně 1) nepopisovala problémy a neuváděla přesvědčivé skutečnosti dokládající, že společnosti z EU, zejména malé a střední podniky, dosud dostatečně nezohledňují hlediska udržitelnosti nebo k tomu nejsou dostatečně motivovány, 2) nepředstavila různé možnosti politiky a neidentifikovala či v plném rozsahu nevyhodnotila hlavní možné podoby výběru politiky, 3) neposoudila dopady úplným, vyváženým a nestranným způsobem a nezohlednila nejistotu související s tím, zda bude dosaženo přínosů uvedeného opatření, ani 4) neprokázala proporcionalitu upřednostňované možnosti.

S cílem reagovat na připomínky uvedené v druhém záporném stanovisku Výboru je proto posouzení dopadů doplněno pracovním dokumentem útvarů Komise o opatřeních přijatých v návaznosti na stanovisko Výboru, v němž jsou uvedena další vysvětlení a skutečnosti vztahující se k oblastem, v nichž Výbor vydal konkrétní doporučení na zlepšení.

Aby mohl určitý dokument pokročit do fáze schvalování, je k tomu podle pravidel Komise pro zlepšení právní úpravy třeba kladného stanoviska Výboru pro kontrolu regulace. Místopředseda pro interinstitucionální vztahy a strategický výhled však může dovolit, aby se pokračovalo v přípravách iniciativy, k níž Výbor pro kontrolu regulace vydal již druhé záporné stanovisko. Je důležité upozornit na to, že stanoviska Výboru pro kontrolu regulace hodnotí kvalitu posouzení dopadů, a nikoli související legislativní návrh.

Komise, i s ohledem na souhlasné vyjádření místopředsedy pro interinstitucionální vztahy a strategický výhled, považovala za vhodné, aby se v této iniciativě pokračovalo, a to z níže uvedených důvodů:

- *politický význam* této iniciativy pro politickou prioritu Komise, kterou je „hospodářství ve prospěch lidí“, a to i v souvislosti se souborem opatření na podporu udržitelného financování a Zelenou dohodou pro Evropu a
- *naléhavá potřeba přijmout příslušná opatření* v oblasti náležité péče v hodnotových řetězcích, a přispět tak k přechodu na udržitelné hospodářství a řešit riziko prohlubující se roztříštěnosti jednotného trhu, jakož i přesvědčení, že

⁷¹ SEC(2022) 95.

- *doplňující vysvětlení a dodatečně uvedené skutečnosti* uspokojivě vyřešily nedostatky zjištěné v posouzení dopadů Výborem pro kontrolu regulace a byly zohledněny v přepracovaném návrhu právního předpisu.

Pokud jde o význam a naléhavou potřebu této iniciativy, Komise rovněž poukázala na to, že ji Evropský parlament, Rada a Komise zahrnuly do společných politických priorit pro rok 2022.

Po pečlivé analýze závěrů Výboru a s ohledem na to, co bylo uvedeno ohledně doplňujících vysvětlení a dodatečně uvedených skutečností, se Komise domnívá, že předmětný návrh, který byl v porovnání se souborem možností politiky předloženým v rámci posouzení dopadů výrazně přepracován, i tak umožňuje učinit rozhodný posun směrem k celkovému cíli, tj. lépe využívat potenciál jednotného trhu, a přispět tak k přechodu na udržitelné hospodářství a podporovat dlouhodobě udržitelné a odpovědné chování společností. Směrnice je oproti upřednostňované možnosti vymezené v návrhu posouzení dopadů cílenější a adresnější. Jejím jádrem je povinnost náležité péče, přičemž povinnosti členů orgánů společností jsou výrazně omezeny tím, že jsou na tuto povinnost těsně navázány. Kromě toho byl upraven rozsah náležité péče. Úpravy, které byly provedeny ve vztahu k souboru upřednostňovaných možností předloženému v posouzení dopadů, jsou podrobně popsány v průvodním pracovním dokumentu útvarů Komise, v němž jsou popsána opatření přijatá v návaznosti na stanovisko Výboru pro kontrolu regulace a uvedeny doplňující informace.

Stručně řečeno, „osobní působnost“, tj. na které kategorie společností se má směrnice vztahovat, byla výrazně omezena v důsledku úvah vycházejících z připomínek Výboru vztahujících se k popisu problému, zejména pokud jde o malé a střední podniky, a proporcionálně upřednostňované možnosti. Konkrétně byly z působnosti směrnice zcela vyňaty malé a střední podniky a společnosti působící v odvětvích s velkým dopadem budou do oblasti působnosti směrnice spadat jen v případě, že mají více než 250 zaměstnanců a celosvětový čistý obrat nad 40 milionů EUR (přičemž velké společnosti, které mají více než 500 zaměstnanců a zároveň celosvětový čistý obrat nad 150 milionů EUR, spadají do oblasti působnosti směrnice bez ohledu na odvětví hospodářské činnosti, v němž působí). Odvětví s velkým dopadem jsou vymezena přímo v textu návrhu, což rovněž odráží připomínky Výboru týkající se legislativní techniky. Jako odvětví s velkým dopadem byla vymezena jen odvětví, u nichž existuje vysoké riziko nepříznivých dopadů a ve vztahu k nimž vydala OECD příslušné pokyny. Pro společnosti se střední tržní kapitalizací působící v odvětvích s velkým dopadem začnou pravidla platit po uplynutí dvouletého přechodného období, aby měly více času se těmito pravidly přizpůsobit. Povinnosti těchto společností vztahující se k náležité péči se navíc omezují jen na závažné dopady, které se v příslušném odvětví vyskytují.

V zájmu účinného dosažení cílů této iniciativy se oblast působnosti tohoto návrhu vztahuje i na společnosti ze třetích zemí. Do působnosti směrnice spadají pouze ty společnosti ze zemí mimo EU, které mají přímou vazbu na trh Unie a které dosahují podobné stanovené výše obratu jako společnosti z EU, ale na trhu Unie. Kromě toho se na ně budou vztahovat stejné povinnosti týkající se náležité péče jako na příslušné společnosti z EU.

Ve směrnici se rovněž uvádí, že je společností, zejména malým a středním podnikům v hodnotovém řetězci, třeba poskytnout dostupnou a praktickou pomoc, aby se na tyto povinnosti (nebo na následné požadavky, které na ně mohou být nepřímo přeneseny) připravily. Tato pomoc by mohla zahrnovat praktické návody a podpůrné nástroje, například poradenské linky, databáze nebo odborná příprava, jakož i zřízení střediska pro sledování, které by společností pomáhalo s prováděním směrnice. Ustanovení o přezkumu směrnice navíc výslovně odkazuje na osobní působnost směrnice (tj. na které kategorie společností se směrnice vztahuje), která by měla být přezkoumána s ohledem na praktické zkušenosti získané v souvislosti s jejím uplatňováním. Součástí povinností společností, na něž se tato

směrnice vztahuje, jsou další opatření sloužící ke zmírnění nepřímého dopadu na malé a střední podniky.

Pokud jde o věcnou působnost (tj. co je předmětem úpravy), byl zachován průřezový nástroj, který se zaměřuje na dopady na lidská práva a životní prostředí. To odráží výraznou shodu jednotlivých skupin zúčastněných stran na tom, že k řešení zjištěných problémů je zapotřebí horizontální rámec.

Výbor dále uvedl, že posouzení dopadů se nevyjadřuje dostatečně jasně ohledně potřeby upravit povinnosti členů orgánů společností vedle povinností vztahujících se k náležité péči. Komise se proto rozhodla tento problém řešit tak, že se odchýlila od souboru upřednostňovaných možností předloženého v posouzení dopadů a zaměřila se na prvek povinností členů orgánů společností (a to i s ohledem na stávající mezinárodní normy⁷²), náležitou péči a povinnost řádné péče. To zahrnuje povinnosti členů orgánů společností vztahující se k zavádění postupů a opatření souvisejících s náležitou péčí ze strany společností a dohledu nad jejich prováděním, vypracování kodexu chování k tomuto účelu a začlenění náležité péče do firemní strategie. S cílem plně vyjádřit úlohu členů orgánů společností s ohledem na povinnosti společností vztahující se k náležité péči návrh směrnice rovněž vyjasňuje jejich obecnou povinnost jednat s řádnou péčí, která je obsažena v právu obchodních společností všech členských států, přičemž stanoví, že při plnění své povinnosti jednat v nejlepším zájmu společnosti by členové orgánů společností měli zohledňovat otázky udržitelnosti uvedené v návrhu směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti, včetně případných důsledků pro lidská práva, změnu klimatu a životní prostředí, a to v krátkodobém, střednědobém i dlouhodobém horizontu. Rozsáhlejší konkrétní povinnosti členů orgánů společností, které byly navrženy v posouzení dopadů, zachovány nebyly. To zajistí, že návrh splní svůj cíl a zároveň zůstane přiměřený.

Pokud jde o připomínky Výboru, v této důvodové zprávě i v bodech odůvodnění legislativního návrhu je podrobně vysvětleno, proč byla zvolena právě tato podoba směrnice. Přestože posouzení dopadů předložené Výboru a stanovisko Výboru byly zveřejněny beze změny, byl vypracován samostatný průvodní pracovní dokument útvarů Komise uvádějící další skutečnosti a doplňující vysvětlení v návaznosti na připomínky Výboru, včetně těch, které se týkaly skutečností uváděných v posouzení dopadů. Uvedený dokument se zaměřuje především na:

1. popis problému:
 - rozsah a vývoj problémů v oblasti životního prostředí a udržitelnosti přímo souvisejících se zjevnou neexistencí nebo nedostatečným využíváním postupů udržitelného řízení podniků ze strany společností z EU, které má řešit tato směrnice, a přidaná hodnota směrnice ve vztahu k ucelenému souboru opatření na podporu udržitelnosti v rámci Zelené dohody,
 - proč se má za to, že síly trhu a hospodářské soutěže spolu s dalším rozvojem firemních strategií a systémů řízení rizik k vyřešení uvedených problémů nestačí, a

⁷² Viz poznámka pod čarou č. 6.

otázka předpokládané příčinné souvislosti mezi využíváním nástrojů týkajících se udržitelného jednání podniků a jejich faktickým účinkem při řešení těchto problémů;

2. dopady upřednostňované možnosti:

- problémy související se třetími zeměmi, přičemž byly zapracovány připomínky vztahující se i) k očekávanému vývoji ve třetích zemích (přičemž byla rovněž zohledněna opatření na podporu obchodu a rozvoje přijatá na úrovni EU a na mezinárodní úrovni), ii) k dopadům na třetí země a na dodavatele ze třetích zemí,
- mechanismus vymáhání směrnice, přičemž je podrobněji rozvedena přidaná hodnota dvoupilířového systému jejího vymáhání, který je založen na správním vymáhání jejích ustanovení a občanskoprávní odpovědnosti;
- dopady na hospodářskou soutěž a konkurenceschopnost.

Účelnost právních předpisů a zjednodušení

Směrnice se nevztahuje na malé a střední podniky včetně mikropodniků; nepřímé dopady na tyto podniky budou zmírněny pomocí podpůrných opatření a pokynů přijatých na úrovni Unie a jednotlivých členských států, jakož i v rámci vzájemných vztahů mezi společnostmi pomocí vzorových smluvních doložek a prostřednictvím požadavků na přiměřenost vztahujících se na většího obchodního partnera.

Základní práva

Jak bylo vysvětleno v posouzení dopadů a s ohledem na zjištěné skutečnosti může zavedení závazných požadavků vztahujících se k náležité péči významně přispět k ochraně a prosazování základních práv.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Pro rozpočet Unie nemá směrnice žádné přímé důsledky.

5. OSTATNÍ PRVKY

Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv

Komise zřídí evropskou síť orgánů dohledu, která bude napomáhat při provádění této směrnice. Tato síť bude složena ze zástupců orgánů dohledu určených členskými státy a v případě potřeby ji doplní další agentury Unie disponující příslušnými odbornými znalostmi v oblastech, na něž se tato směrnice vztahuje, aby bylo zajištěno, že společnosti budou dodržovat své povinnosti náležité péče, s cílem usnadnit a zajistit koordinaci a sbližování postupů vztahujících se k regulaci, vyšetřování, ukládání sankcí a dohledu a sdílení informací mezi těmito orgány dohledu.

Po sedmi letech po uplynutí lhůty pro provedení směrnice ve vnitrostátním právu předloží Komise zprávu o jejím provádění, která se kromě jiných hledisek vyjádří i k její účinnosti. K této zprávě bude případně přiložen legislativní návrh.

Komise v případě potřeby vydá pokyny za účelem zajištění jasnosti směrnice a proto, aby pomohla společnostem a členským státům při jejím provádění.

Informativní dokumenty

K zajištění řádného provádění této směrnice by byl třeba informativní dokument, např. ve formě srovnávacích tabulek.

Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu

Článek 1 vymezuje předmět směrnice, a to stanovení pravidel vztahujících se k povinnosti společnosti jednat s náležitou péčí ve vztahu ke skutečným i potenciálním nepříznivým dopadům její vlastní činnosti, činnosti jejích dceřiných společností a činnosti jejích zavedených obchodních partnerů v rámci jejího hodnotového řetězce na lidská práva a životní prostředí; v tomto ustanovení se rovněž uvádí, že tato směrnice stanoví pravidla týkající se odpovědnosti za porušování povinnosti náležité péče.

Článek 2 stanoví osobní působnost směrnice a kritéria, na jejichž základě je členský stát oprávněn upravit záležitosti, na něž se vztahuje tato směrnice.

V článku 3 jsou vymezeny definice pojmů pro účely této směrnice.

Článek 4 ukládá členským státům povinnost zajistit, aby společnosti uplatňovaly náležitou péči v oblasti lidských práv a životního prostředí dodržováním konkrétních požadavků uvedených v článcích 5 až 11 směrnice.

Článek 5 ukládá členským státům povinnost zajistit, aby společnosti začlenily náležitou péči do všech svých podnikových politik a zavedly politiku náležité péče, která bude každoročně aktualizována. Uvedené ustanovení stanoví, že tato politika by měla zahrnovat popis přístupu společnosti k náležité péči, kodex chování, kterým se budou řídit zaměstnanci společnosti a její dceřiné společnosti, a postupy zavedené za účelem uplatňování náležité péče.

Článek 6 ukládá členským státům povinnost zajistit, aby společnosti přijaly vhodná opatření za účelem zjištění skutečných nebo potenciálních nepříznivých dopadů na lidská práva a životní prostředí při své vlastní činnosti, ve vztahu ke svým dceřiným společnostem a na úrovni svých zavedených přímých i nepřímých obchodních vztahů ve svém hodnotovém řetězci.

Článek 7 ukládá členským státům povinnost zajistit, aby společnosti přijaly vhodná opatření za účelem předcházení potenciálním nepříznivým dopadům zjištěným podle článku 6 nebo odpovídajícího zmírnění těchto dopadů, pokud těmito dopadům předcházet nelze nebo pokud tak lze učinit pouze postupnými kroky.

Článek 8 ukládá členským státům povinnost zajistit, aby společnosti přijaly vhodná opatření za účelem odstranění skutečných nepříznivých dopadů na lidská práva a životní prostředí, které zjistily nebo mohly zjistit podle článku 6. Pokud nepříznivý dopad, který se vyskytl na úrovni přímých nebo nepřímých zavedených obchodních vztahů, nelze odstranit, měly by členské státy zajistit, že společnosti minimalizují rozsah tohoto dopadu.

Článek 9 ukládá členským státům povinnost zajistit, aby společnosti zajistily možnost předkládat společnosti stížnosti v případě oprávněných obav týkajících se těchto potenciálních či skutečných nepříznivých dopadů, včetně dopadů v hodnotovém řetězci společnosti. Společnosti jsou povinny poskytnout tuto možnost osobám, které jsou nepříznivých dopadem dotčeny nebo mají oprávněné důvody se domnívat, že by jím dotčeny být mohly, a dále odborům a dalším zástupcům zaměstnanců zastupujícím osoby pracující v příslušném hodnotovém řetězci a organizacím občanské společnosti působícím v příslušné oblasti.

Článek 10 zavádí povinnost členských států požadovat, aby společnosti pravidelně vyhodnocovaly provádění svých opatření v oblasti náležité péče za účelem ověření, že jsou nepříznivé dopady náležitě zjišťovány a že jsou prováděna preventivní nebo nápravná opatření, a určení, do jaké míry se podařilo nepříznivým dopadům předcházet, odstranit je nebo minimalizovat jejich rozsah.

Článek 11 ukládá členským státům povinnost zajistit, aby společnosti, na něž se nevztahují požadavky na podávání zpráv podle směrnice 2013/34/EU, podávaly zprávy o záležitostech,

na něž se vztahuje tato směrnice, a každoročně zveřejňovaly výkaz na svých internetových stránkách.

Článek 12 ukládá Komisi povinnost přijmout pokyny týkající se nezávazných vzorových smluvních doložek, které pomohou společností dodržet požadavky čl. 7 odst. 2 písm. b) a čl. 8 odst. 3 písm. c).

Článek 13 stanoví, že Komise může po konzultaci s Agenturou Evropské unie pro základní práva, Evropskou agenturou pro životní prostředí a případně s mezinárodními subjekty disponujícími odbornými znalostmi v oblasti náležité péče vydat pokyny ve vztahu ke konkrétním odvětvím nebo konkrétním nepříznivým dopadům, aby společností nebo orgánům členských států pomohla objasnit, jakým způsobem by společnosti měly plnit své povinnosti náležité péče.

Článek 14 ukládá členským státům a Komisi povinnost přijmout podpůrná opatření určená společností, na něž se vztahuje tato směrnice, a subjektům ve všech částech globálních hodnotových řetězců, na něž mají povinnosti vyplývající ze směrnice nepřímý dopad. Tato podpora může sahát od provozování specializovaných internetových stránek, portálů nebo platforem až po finanční pomoc poskytovanou malým a středním podnikům a podporu společných iniciativ zúčastněných stran. Uvedené ustanovení dále objasňuje, že společnosti mohou využít programů zavedených v rámci daného odvětví a vícestranných iniciativ na podporu uplatňování náležité péče a že Komise může ve spolupráci s členskými státy vydat pokyny týkající se posuzování způsobilosti takovýchto programů.

Článek 15 ukládá členským státům povinnost zajistit, aby určité společnosti přijaly plán zajišťující, že obchodní model a strategie dané společnosti budou slučitelné s přechodem na udržitelné hospodářství a s omezením globálního oteplování na 1,5 °C v souladu s Pařížskou dohodou.

Článek 16 zavádí požadavek, aby společnosti založené v souladu s právními předpisy třetí země, které podle čl. 2 odst. 2 této směrnice spadají do oblasti její působnosti, jmenovaly zplnomocněného zástupce v Unii disponujícího dostatečným pověřením, na něhož se příslušné orgány členských států budou obracet ve všech záležitostech nezbytných k přijetí, dodržování a vymáhání právních aktů vydaných v souvislosti s touto směrnicí.

Článek 17 ukládá členským státům povinnost určit jeden nebo více vnitrostátních orgánů dohledu, aby bylo zajištěno, že společnosti budou dodržovat své povinnosti vztahující se k náležité péči a svou povinnost vyplývající z čl. 15 odst. 1 a 2 a vykonávat pravomoci vztahující se k vymáhání těchto povinností v souladu s článkem 18.

Článek 18 stanoví příslušné pravomoci a prostředky orgánů dohledu určených členskými státy k plnění jejich úkolů v oblasti dohledu a vymáhání ustanovení směrnice.

Článek 19 ukládá členským státům povinnost zajistit, aby každá fyzická nebo právnická osoba, která má na základě objektivních okolností důvod se domnívat, že určitá společnost odpovídajícím způsobem nedodržuje ustanovení této směrnice, byla oprávněna oznámit orgánům dohledu své odůvodněné obavy, a to zejména v členském státě svého obvyklého bydliště, sídla, místa výkonu práce nebo místa, kde k údajnému porušení směrnice došlo.

Článek 20 stanoví, že členské státy určí pravidla pro sankce za porušení vnitrostátních předpisů přijatých podle této směrnice a přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Sankce musí být účinné, odrazující a přiměřené. Členské státy zajistí, aby rozhodnutí orgánů dohledu, jehož součástí jsou sankce za porušení ustanovení této směrnice, bylo povinné zveřejňovat.

Článek 21 zavádí evropskou síť orgánů dohledu složenou ze zástupců vnitrostátních orgánů dohledu podle článku 16 s cílem usnadnit a zajistit koordinaci a sladění postupů vztahujících se k regulaci, vyšetřování, ukládání sankcí a dohledu a sdílení informací mezi těmito orgány dohledu.

Článek 22 ukládá členským státům povinnost stanovit pravidla upravující občanskoprávní odpovědnost společnosti za škody vzniklé v důsledku jejího porušení povinností vztahujících se k náležité péči za stanovených podmínek. Členským státům rovněž ukládá povinnost zajistit, aby odpovědnost podle odstavců 1 až 3 tohoto článku nebyla neuznána jen z toho důvodu, že právem rozhodným pro takovéto nároky není právo některého členského státu.

Článek 23 stanoví, že na oznamování veškerých případů porušení této směrnice a ochranu osob oznamujících tato porušení se použije směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie.

Článek 23 vyjasňuje podmínky, za nichž bude společností poskytována veřejná podpora.

Článek 25 objasňuje povinnost náležité péče členů orgánů společností.

Článek 26 ukládá členům orgánů společností z EU povinnost zavést postupy a opatření související s náležitou péčí podniků v oblasti udržitelnosti a dohlížet nad jejich prováděním a přizpůsobit firemní strategii náležité péči.

Článek 27 mění přílohu směrnice (EU) 2019/1937.

Článek 28 stanoví pravidla týkající se aktů v přenesené pravomoci.

Článek 29 obsahuje ustanovení o přezkumu této směrnice.

Článek 30 obsahuje ustanovení o provedení této směrnice ve vnitrostátním právu.

Článek 31 stanoví datum vstupu této směrnice v platnost.

Článek 32 stanoví, komu je tato směrnice určena.

Seznamy obsažené v příloze blíže vymezují nepříznivé dopady na životní prostředí a lidská práva, které jsou relevantní pro tuto směrnici, přičemž zahrnují porušování práv a zákazů, včetně mezinárodních dohod o lidských právech (část I oddíl 1), úmluv o lidských právech a základních svobodách (část I oddíl 2) a porušování mezinárodně uznávaných cílů a zákazů obsažených v úmluvách o životním prostředí (část II).

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti a o změně směrnice (EU) 2019/1937

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 50 odst. 1 a odst. 2 písm. g) a článek 114 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru⁷³,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv zakotvených v Listině základních práv EU. Činnost Unie na mezinárodní scéně by se měla řídit těmito základními hodnotami, které byly inspirací pro její vlastní založení, a vycházet ze všeobecné platnosti a nedělitelnosti lidských práv a z dodržování zásad Charty Organizace spojených národů a mezinárodního práva. Tato činnost zahrnuje podporu udržitelného rozvoje v hospodářské a sociální oblasti a v oblasti životního prostředí v rozvojových zemích.
- (2) Mezi priority Unie patří vysoká úroveň ochrany a zlepšování kvality životního prostředí a podpora základních evropských hodnot, jak je stanoveno ve sdělení Komise Zelená dohoda pro Evropu⁷⁴. K dosažení těchto cílů se vyžaduje zapojení nejen orgánů veřejné moci, ale také soukromých subjektů, zejména společností.

⁷³ Úř. věst. C , , s. .

⁷⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Zelená dohoda pro Evropu (COM(2019) 640 final).

- (3) Ve svém sdělení Silná sociální Evropa pro spravedlivou transformaci⁷⁵ se Komise zavázala modernizovat evropské sociálně tržní hospodářství, tak aby zajistilo spravedlivou transformaci k udržitelnosti. Tato směrnice také přispěje k evropskému pilíři sociálních práv, který prosazuje práva na spravedlivé pracovní podmínky. Je součástí politik a strategií EU týkajících se podpory důstojné práce na celém světě, včetně globálních hodnotových řetězců, jak je uvedeno ve sdělení Komise o důstojné práci na celém světě⁷⁶.
- (4) Chování společností ve všech odvětvích hospodářství je klíčem k úspěšnému splnění cílů Unie v oblasti udržitelnosti, neboť společnosti v Unii, zejména ty velké, se spoléhají na globální hodnotové řetězce. Je rovněž v zájmu společností chránit lidská práva a životní prostředí, zejména s ohledem na rostoucí zájem spotřebitelů a investorů o tato témata. Na úrovni Unie⁷⁷ i na vnitrostátní úrovni⁷⁸ již existuje několik iniciativ na podporu podniků, které přispívají k hodnotově zaměřené transformaci.
- (5) Stávající mezinárodní normy pro odpovědné chování podniků stanoví, že společnosti by měly chránit lidská práva, a vymezují, jak by měly společnosti přistupovat k ochraně životního prostředí v rámci všech svých činností a hodnotových řetězců. Obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv⁷⁹ uznávají odpovědnost společností za uplatňování náležité péče v oblasti lidských práv tím, že identifikují nepříznivé dopady svých činností na lidská práva, snaží se jim předcházet a usilují o jejich zmírnění, a za to, jak tyto dopady řeší. Tyto obecné zásady stanoví, že podniky by se měly vyvarovat porušování lidských práv a měly by se zabývat nepříznivými dopady na lidská práva, které způsobily, k nimž přispěly nebo se kterými je pojí jejich vlastní činnosti, dceřiné společnosti nebo přímé či nepřímé obchodní vztahy.
- (6) Koncepce náležité péče v oblasti lidských práv byla upřesněna a dále rozvinuta v pokynech OECD pro nadnárodní společnosti⁸⁰, které rozšířily uplatňování náležité péče také na oblasti životního prostředí a správy a řízení. Pokyny OECD pro odpovědné

⁷⁵ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Silná sociální Evropa pro spravedlivou transformaci (COM(2020) 14 final).

⁷⁶ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o důstojné práci na celém světě v zájmu globální spravedlivé transformace a udržitelného oživení (COM(2022) 66 final).

⁷⁷ „Enterprise Models and the EU agenda“ (Podnikové modely a agenda EU), *CEPS Policy Insights*, č. PI2021-02, leden 2021.

⁷⁸ Např. <https://www.economie.gouv.fr/entreprises/societe-mission>

⁷⁹ Obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv: provádění rámcového programu OSN „Chránit, respektovat a napravovat“, 2011, dostupné na adrese: https://www.ohchr.org/documents/publications/guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf.

⁸⁰ Pokyny OECD pro nadnárodní společnosti, aktualizované vydání z roku 2011, k dispozici na adrese <http://mneguidelines.oecd.org/guidelines/>.

chování podniků a odvětvové pokyny⁸¹ představují mezinárodně uznávané rámce, které stanoví praktické kroky náležité péče s cílem pomoci společnostem identifikovat skutečné a potenciální dopady jejich činností, hodnotových řetězců a jiných obchodních vztahů, předcházet jim, zmírňovat je a přebírat odpovědnost za jejich řešení. Koncepce náležité péče je rovněž zakotvena v doporučeních tripartitní deklarace Mezinárodní organizace práce (MOP) o principech týkajících se nadnárodních společností a sociální politiky⁸².

- (7) Cíle udržitelného rozvoje OSN⁸³ přijaté všemi členskými státy OSN v roce 2015 zahrnují cíle podpory trvalého, inkluzivního a udržitelného hospodářského růstu. Unie si stanovila za cíl tyto cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje splnit. Soukromý sektor ke splnění těchto cílů přispívá.
- (8) Mezinárodní dohody v rámci Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu, jejímiž smluvními stranami jsou Unie a členské státy, jako je Pařížská dohoda⁸⁴ a nedávný Klimatický pakt z Glasgow⁸⁵, stanoví přesné způsoby řešení změny klimatu a udržení globálního oteplování pod 1,5 °C. Kromě konkrétních opatření, která se očekávají od všech smluvních stran, je pro dosažení těchto cílů za klíčovou považována role soukromého sektoru, zejména jeho investiční strategie.
- (9) V evropském právním rámci pro klima⁸⁶ se Unie rovněž právně zavázala, že se do roku 2050 stane klimaticky neutrální a do roku 2030 sníží emise alespoň o 55 %. Oba tyto závazky vyžadují, aby společnosti změnily způsob, jakým vyrábějí a nakupují. Plán Komise pro dosažení cíle v oblasti klimatu do roku 2030⁸⁷ modeluje různé stupně snížení emisí vyžadované v různých hospodářských odvětvích, avšak podle všech scénářů je vždy třeba vykázat značné snížení, aby Unie své cíle v oblasti klimatu splnila. Plán rovněž zdůrazňuje, že „změny pravidel a postupů správy a řízení společností, včetně udržitelného financování, přimějí vlastníky a vedoucí pracovníky společností k upřednostňování cílů v oblasti udržitelnosti v jejich opatřeních a strategiích“. Ve sdělení

⁸¹ Pokyny OECD pro odpovědné chování podniků, 2018, a odvětvové pokyny, k dispozici na adrese <https://www.oecd.org/investment/due-diligence-guidance-for-responsible-business-conduct.htm>.

⁸² Tripartitní deklarace Mezinárodní organizace práce o principech týkajících se nadnárodních společností a sociální politiky, páté vydání, 2017, k dispozici na adrese: https://www.ilo.org/empent/Publications/WCMS_094386/lang--en/index.htm.

⁸³ https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E.

⁸⁴ https://unfccc.int/files/essential_background/convention/application/pdf/english_paris_agreement.pdf.

⁸⁵ Klimatický pakt z Glasgow, přijatý dne 13. listopadu 2021 na konferenci COP26 v Glasgow, https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cma2021_L16_adv.pdf, https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cma2021_L16_adv.pdf.

⁸⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („evropský právní rámec pro klima“), PE/27/2021/REV/1 (Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1).

⁸⁷ SWD(2020) 176 final.

Zelená dohoda pro Evropu z roku 2019⁸⁸ je uvedeno, že všechny činnosti a politiky Unie by měly vést k tomu, aby Unie pomohla dosáhnout úspěšného a spravedlivého přechodu k udržitelné budoucnosti. Stanoví rovněž, že udržitelnost by měla být dále začleněna do rámce správy a řízení společností.

- (10) Podle sdělení Komise nazvaného Vytvoření Unie odolné vůči změně klimatu⁸⁹, které představuje strategii Unie pro přizpůsobení se změně klimatu, by nová investiční a politická rozhodnutí měla vycházet z informací o klimatu a měla by obstát i v budoucnu, a to i v případě větších podniků, které řídí hodnotové řetězce. Tato směrnice by měla být v souladu s uvedenou strategií. Podobně by měl být zajištěn soulad se směrnicí Komise [...], kterou se mění směrnice 2013/36/EU, pokud jde o pravomoci dohledu, sankce, pobočky ze třetích zemí a environmentální, sociální a správní rizika (směrnice o kapitálových požadavcích)⁹⁰, která stanoví jasné požadavky na pravidla správy a řízení bank, včetně povědomí o environmentálních, sociálních a správních rizicích na úrovni správní rady.
- (11) Akční plán pro oběhové hospodářství⁹¹, strategie v oblasti biologické rozmanitosti⁹², strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“⁹³, strategie pro chemické látky,⁹⁴ aktualizace nové průmyslové strategie 2020: budování silnějšího jednotného trhu pro oživení Evropy⁹⁵, průmysl 5.0⁹⁶, akční plán pro evropský pilíř sociálních práv⁹⁷ a přezkum obchodní

⁸⁸ COM(2019) 640 final.

⁸⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Vytvoření Unie odolné vůči změně klimatu – nová strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu (COM(2021) 82 final), k dispozici na adrese <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=COM:2021:82:FIN>.

⁹⁰ Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

⁹¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Nový akční plán pro oběhové hospodářství – Čistší a konkurenceschopnější Evropa (COM(2020) 98 final).

⁹² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti pro rok 2030 – Navrácení přírody do našeho života (COM(2020) 380 final).

⁹³ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ pro spravedlivé, zdravé a ekologické potravinové systémy (COM(2020) 381 final).

⁹⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Strategie pro udržitelnost v oblasti chemických látek – K životnímu prostředí bez toxických látek (COM(2020) 667 final).

⁹⁵ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Aktualizace nové průmyslové strategie 2020: budování silnějšího jednotného trhu pro oživení Evropy (COM(2021) 350 final).

⁹⁶ Průmysl 5.0, https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/industrial-research-and-innovation/industry-50_en

⁹⁷ <https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/cs/>

politiky z roku 2021⁹⁸ uvádějí mezi svými prvky iniciativu týkající se udržitelné správy a řízení společností.

- (12) Tato směrnice je v souladu s akčním plánem EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024⁹⁹. Tento akční plán definuje jako prioritu posílit zapojení Unie do aktivní podpory celosvětového provádění obecných zásad OSN v oblasti podnikání a lidských práv a dalších příslušných mezinárodních pokynů, jako jsou pokyny OECD pro nadnárodní společnosti, mimo jiné prostřednictvím prosazování příslušných standardů náležité péče.
- (13) Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 10. března 2021 vyzývá Komisi, aby navrhla pravidla Unie pro povinnost komplexní náležité péče podniků¹⁰⁰. V závěrech Rady o lidských právech a důstojné práci v globálních dodavatelských řetězcích ze dne 1. prosince 2020 byla Komise vyzvána, aby předložila návrh právního rámce Unie pro udržitelnou správu a řízení podniků, včetně meziodvětvových povinností náležité péče podniků v rámci globálních dodavatelských řetězců¹⁰¹. Evropský parlament rovněž vyzývá ve své zprávě z vlastní iniciativy o udržitelné správě a řízení společností přijaté dne 2. prosince 2020 k vyjasnění povinností členů dozorčích a správních rad podniků. Ve společném prohlášení o legislativních prioritách EU na rok 2022¹⁰² se Evropský parlament, Rada Evropské unie a Komise zavázaly, že vytvoří ekonomiku ve prospěch lidí a vylepší regulační rámec pro udržitelnou správu a řízení společností.
- (14) Cílem této směrnice je zajistit, aby společnosti působící na vnitřním trhu přispívaly k udržitelnému rozvoji a přechodu ekonomik a společností k udržitelnosti prostřednictvím identifikace, prevence, zmírňování, odstranění či minimalizace potenciálních nebo skutečných nepříznivých dopadů na lidská práva a životní prostředí spojených s jejich činnostmi, dceřinými společnostmi a hodnotovými řetězci.
- (15) Společnosti by měly podniknout vhodné kroky k zavedení a provádění opatření náležité péče v souladu s ustanoveními této směrnice, pokud jde o jejich vlastní činnosti, dceřiné společnosti, jakož i existující přímé a nepřímé obchodní vztahy v rámci jejich

⁹⁸ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Přezkum obchodní politiky – Otevřená, udržitelná a sebevědomá obchodní politika (COM(2021) 66 final).

⁹⁹ Společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě – Akční plán EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024 (JOIN(2020) 5 final).

¹⁰⁰ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. března 2021 obsahující doporučení Komisi k náležité péči a odpovědnosti podniků (2020/2129(INL)), P9_TA(2021)0073, k dispozici na adrese [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=cs&reference=2020/2129\(INL\)](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=cs&reference=2020/2129(INL)).

¹⁰¹ Závěry Rady o lidských právech a důstojné práci v globálních dodavatelských řetězcích ze dne 1. prosince 2020 (13512/20).

¹⁰² Společné prohlášení Evropského parlamentu, Rady Evropské unie a Evropské komise o legislativních prioritách EU na rok 2022, k dispozici na adrese https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/joint_declaration_2022.pdf.

hodnotových řetězců. Tato směrnice by neměla od společností vyžadovat, aby zaručovaly, že k nepříznivým dopadům za žádných okolností nikdy nedojde nebo že vždy dojde k jejich odstranění. Pokud jde například o obchodní vztahy, u nichž nepříznivý dopad vznikne v důsledku zásahu státu, nemusí být společnost schopna takových výsledků dosáhnout. Hlavními povinnostmi vyplývajícími z této směrnice by proto měly být „závazky konat“. Společnost by měla přijmout vhodná opatření, u nichž lze důvodně očekávat, že za okolností daných v konkrétním případě povedou k prevenci nebo minimalizaci nepříznivého dopadu. Je třeba vzít v úvahu specifika hodnotového řetězce společnosti, odvětví nebo zeměpisné oblasti, v níž působí její partneři v hodnotovém řetězci, schopnost společnosti ovlivňovat své přímé a nepřímé obchodní vztahy a to, zda by společnost mohla svůj vliv zvýšit.

- (16) Proces náležité péče stanovený v této směrnici by měl zahrnovat šest kroků definovaných v pokynech OECD pro náležitou péči na podporu odpovědného chování podniků, které zahrnují opatření týkající se náležité péče společností s cílem identifikovat a řešit nepříznivé dopady na lidská práva a životní prostředí. Mezi tyto kroky patří: 1) začlenění náležité péče do politik a systémů správy a řízení, 2) identifikace a posuzování nepříznivých dopadů na lidská práva a životní prostředí, 3) prevence, odstranění nebo minimalizace skutečných a potenciálních nepříznivých dopadů na lidská práva a životní prostředí, 4) posouzení účinnosti opatření, 5) komunikace, 6) zajištění nápravy.
- (17) K nepříznivému dopadu na lidská práva a životní prostředí dochází v souvislosti s vlastními činnostmi, dceřinými společnostmi, výrobky a hodnotovými řetězci společností, zejména na úrovni získávání surovin, výroby nebo likvidace výrobků či odpadů. Aby měla náležitá péče smysluplný dopad, měla by se vztahovat na nepříznivé dopady na lidská práva a životní prostředí vznikající během celého životního cyklu výroby, používání a likvidace výrobků nebo poskytování služeb na úrovni vlastních činností, dceřiných společností a hodnotových řetězců.
- (18) Hodnotový řetězec by měl zahrnovat činnosti související s výrobou zboží nebo poskytováním služeb společností, včetně vývoje výrobku nebo služby, používání a likvidace výrobku, jakož i se souvisejícími činnostmi v rámci zavedených obchodních vztahů společnosti. Měl by zahrnovat přímé a nepřímé zavedené obchodní vztahy na začátku hodnotového řetězce, v jejichž rámci se navrhují, těží, vyrábějí, přepravují, skladují a dodávají suroviny, výrobky a části výrobků nebo se společnosti poskytují služby, které jsou nezbytné pro výkon jejích činností, jakož i vztahy na konci hodnotového řetězce včetně zavedených přímých a nepřímých obchodních vztahů, v jejichž rámci se používají nebo přijímají výrobky, části výrobků nebo služby od společnosti až do konce životnosti výrobku, mimo jiné včetně distribuce výrobku maloobchodníkům, přepravy a skladování výrobku, demontáže výrobku, jeho recyklace, kompostování nebo skládkování.
- (19) Pokud jde o regulované finanční podniky poskytující půjčky, úvěry nebo jiné finanční služby, měl by být „hodnotový řetězec“ ve vztahu k poskytování těchto služeb omezen na činnosti klientů, kteří jsou příjemci těchto služeb, a jejich dceřiných společností, jejichž činnosti s dotčenou smlouvou souvisejí. Klienti, kteří jsou domácnostmi a fyzickými osobami, které nejednají v rámci profesní nebo podnikatelské činnosti, a malé a střední podniky by neměli být považováni za součást hodnotového řetězce. Činnosti společností

nebo jiných právnických osob, které jsou součástí hodnotového řetězce takového klienta, by zahrnuty být neměly.

- (20) Aby společnosti mohly řádně identifikovat nepříznivé dopady ve svém hodnotovém řetězci a aby mohly uplatňovat přiměřený pákový efekt, měly by být povinnosti náležité péče v této směrnici omezeny na zavedené obchodní vztahy. Pro účely této směrnice by se zavedenými obchodními vztahy měly rozumět takové přímé a nepřímé obchodní vztahy, které vzhledem ke své intenzitě a trvání jsou trvalé nebo se očekává, že budou trvalé, a které nepředstavují zanedbatelnou nebo doplňkovou část hodnotového řetězce. Povaha obchodních vztahů jakožto „zavedených“ by měla být opakovaně posuzována, a to pravidelně a nejméně jednou za 12 měsíců. Je-li přímý obchodní vztah společnosti zavedený, měly by být za zavedené považovány rovněž všechny související nepřímé obchodní vztahy této společnosti.
- (21) Podle této směrnice by se povinnost postupovat s náležitou péčí měla vztahovat na společnosti ze zemí EU, které měly v účetním období předcházejícím poslednímu účetnímu období v průměru více než 500 zaměstnanců a celosvětový čistý obrat vyšší než 150 milionů EUR. Pokud jde o společnosti, které tato kritéria nesplňují, ale které měly v účetním období předcházejícím poslednímu účetnímu období v průměru více než 250 zaměstnanců a celosvětový čistý obrat vyšší než 40 milionů EUR a které působí v jednom nebo více odvětvích s velkým dopadem, měla by se náležitá péče začít uplatňovat dva roky po skončení lhůty k provedení této směrnice ve vnitrostátním právu, což společnostem zajistí více času k adaptaci. V zájmu zajištění přiměřené zátěže by společnosti působící v těchto odvětvích s velkým dopadem měly mít povinnost dodržovat konkrétněji cílenou náležitou péči zaměřenou na závažné nepříznivé dopady. Do počtu zaměstnanců uživatelské společnosti by měli být zahrnuti zaměstnanci agentur práce, včetně těch, kteří byli vysláni podle čl. 1 odst. 3 písm. c) směrnice 96/71/ES ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/957¹⁰³. Vyslání pracovníků podle čl. 1 odst. 3 písm. a) a b) směrnice 96/71/ES ve znění směrnice (EU) 2018/957 by měli být zahrnuti pouze do počtu zaměstnanců vysílající společnosti.
- (22) S cílem zohlednit prioritní oblasti mezinárodních opatření zaměřených na řešení otázek lidských práv a životního prostředí by výběr odvětví s velkým dopadem pro účely této směrnice měl být založen na stávajících odvětvových pokynech OECD pro náležitou péči. Za odvětví s velkým dopadem by pro účely této směrnice měla být považována tato odvětví: výroba textilií, usní a souvisejících výrobků (včetně obuvi) a velkoobchod s textilem, oděvy a obuví; zemědělství, lesnictví, rybolov (včetně akvakultury), výroba potravinářských výrobků a velkoobchod se zemědělskými surovinami, živými zvířaty, dřevem, potravinami a nápoji; těžba nerostných surovin bez ohledu na místo jejich těžby

¹⁰³

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/957 ze dne 28. června 2018, kterou se mění směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb (Úř. věst. L 173, 9.7.2018, s. 16).

(včetně ropy, zemního plynu, uhlí, lignitu, kovů a kovových rud, jakož i všech ostatních nekovových nerostů a produktů lomů), výroba výrobků ze základních kovů, ostatních nekovových minerálních výrobků a kovodělných výrobků (kromě strojů a zařízení) a velkoobchod s nerostnými surovinami, základními minerálními výrobky a meziprodukty (včetně kovů a kovových rud, stavebních materiálů, paliv, chemických látek a jiných meziproduktů). Finanční sektor by vzhledem ke své specifické povaze, zejména pokud jde o hodnotový řetězec a nabízené služby, neměl být zařazen mezi odvětví s velkým dopadem, která jsou předmětem této směrnice, i když se na něj vztahují odvětvové pokyny OECD. Zároveň by v tomto odvětví mělo být zajištěno širší pokrytí skutečných a potenciálních nepříznivých dopadů tím, že budou do oblasti působnosti zahrnuty i velmi velké společnosti, které jsou regulovanými finančními podniky, a to i v případě, že nemají právní formu s ručením omezeným.

- (23) Aby bylo možné plně dosáhnout cílů této směrnice týkajících se lidských práv a nepříznivých dopadů na životní prostředí, pokud jde o činnost společností, dceřiné společnosti a hodnotové řetězce, měly by do její působnosti spadat i společnosti ze třetích zemí s významnou činností v EU. Konkrétně by se směrnice měla vztahovat na společnosti ze třetích zemí, které v účetním období předcházejícím poslednímu účetnímu období dosáhly v Unii čistého obrátu přes 150 milionů EUR, nebo které v účetním období předcházejícím poslednímu účetnímu období dosáhly v jednom nebo více odvětvích s velkým dopadem čistého obrátu přes 40 milionů EUR, avšak méně než 150 milionů EUR; to platí pro uvedené společnosti po dvou letech od skončení lhůty k provedení této směrnice ve vnitrostátním právu.
- (24) Pro vymezení oblasti působnosti ve vztahu ke společnostem ze zemí mimo EU by mělo být použito popsané kritérium obrátu, neboť vytváří územní vazbu mezi společnostmi ze třetích zemí a společnostmi z Unie. Obrat je zástupným ukazatelem účinků, které by činnosti těchto společností mohly mít na vnitřní trh. V souladu s mezinárodním právem tyto účinky odůvodňují použití práva Unie na společnosti ze třetích zemí. Pro určení příslušného obrátu dotčených společností by se měly použít metody výpočtu čistého obrátu společností ze zemí mimo EU stanovené ve směrnici (EU) 2013/34 ve znění směrnice (EU) 2021/2101. Aby bylo zajištěno účinné prosazování této směrnice, společnosti ze třetích zemí, na které se má tato směrnice vztahovat, by naopak neměly být určeny pomocí prahové hodnoty pro počet zaměstnanců, neboť pojem „zaměstnanci“ ponechaný pro účely této směrnice je založen na právu Unie a nelze jej snadno provést mimo Unii. Vzhledem k tomu, že ani v účetních rámcích neexistuje jasná a jednotná metodika pro určení počtu zaměstnanců společností ze třetích zemí, by použití této prahové hodnoty vedlo k právní nejistotě a pro orgány dohledu by bylo obtížné ji uplatňovat. Definice obrátu by měla vycházet ze směrnice 2013/34/EU, v níž jsou již stanoveny metody výpočtu čistého obrátu společností mimo Unii, neboť definice obrátu a výnosů jsou podobné i v mezinárodních účetních rámcích. S cílem zajistit, aby orgán dohledu měl informace o tom, které společnosti ze třetích zemí dosahují v Unii takového obrátu, aby spadaly do oblasti působnosti této směrnice, by tato směrnice měla vyžadovat, aby byl orgán dohledu v členském státě, v němž má sídlo nebo kde je usazen zplnomocněný zástupce společnosti ze třetí země – a pokud se jedná o dva odlišné členské státy, pak orgán dohledu v členském státě, v němž společnost dosáhla většiny svého čistého obrátu v Unii za účetní období předcházející poslednímu účetnímu období

– informován o tom, že daná společnost je společností spadající do oblasti působnosti této směrnice.

- (25) V zájmu dosažení smysluplného přispění k přechodu k udržitelnosti by měla být podle této směrnice prováděna náležitá péče s ohledem na nepříznivý dopad na lidská práva chráněných osob v důsledku porušení některého z práv a zákazů zakotvených v mezinárodních úmluvách uvedených v příloze této směrnice. Aby bylo zajištěno komplexní pokrytí lidských práv, mělo by být porušení zákazu nebo práva, které není výslovně uvedeno ve zmíněné příloze a které přímo poškozují právní zájem chráněný uvedenými úmluvami, chápáno jako součást nepříznivého dopadu na lidská práva, na něž se vztahuje tato směrnice, za předpokladu, že dotčená společnost mohla přiměřeně určit riziko takového porušení a přijmout veškerá vhodná opatření za účelem splnění povinností náležité péče podle této směrnice s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem své činnosti, jako je odvětvový a provozní kontext. Náležitá péče by měla dále zahrnovat nepříznivé dopady na životní prostředí vyplývající z porušení některého ze zákazů a povinností podle mezinárodních úmluv o životním prostředí uvedených v příloze této směrnice.
- (26) Společnosti mají k dispozici pokyny, které ilustrují, jak mohou jejich činnosti ovlivnit lidská práva a jaké chování společností je v souladu s mezinárodně uznávanými lidskými právy zakázáno. Tyto pokyny jsou obsaženy například v rámci pro podávání zpráv obecných zásad OSN¹⁰⁴ a ve výkladové příručce obecných zásad OSN¹⁰⁵. Na základě příslušných mezinárodních pokynů a norem by Komise měla být schopna vydat dodatečné pokyny, které budou společností sloužit jako praktický nástroj.
- (27) Za účelem provádění náležité péče v oblasti lidských práv a ochrany životního prostředí, pokud jde o jejich činnost, jejich dceřiné společnosti a jejich hodnotové řetězce, by společnosti, na něž se vztahuje tato směrnice, měly začlenit náležitou péči do podnikových politik, zajistit identifikaci, prevenci, zmírňování, odstranění a minimalizaci rozsahu potenciálních a skutečných nepříznivých dopadů na lidská práva a životní prostředí, zavést a udržovat postup pro podávání stížností, monitorovat účinnost přijatých opatření v souladu s požadavky stanovenými v této směrnici a veřejně o své náležitě péči informovat. V zájmu zajištění jasnosti pro potřeby společností by v této směrnici měly být jasně odlišeny zejména kroky směřující k prevenci a zmírňování potenciálních nepříznivých dopadů a odstranění skutečných nepříznivých dopadů nebo jejich minimalizaci, není-li odstranění možné.

¹⁰⁴ https://www.ungpreporting.org/wp-content/uploads/UNGPREportingFramework_withguidance2017.pdf.

¹⁰⁵ <https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Business/RtRInterpretativeGuide.pdf>, <https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Business/RtRInterpretativeGuide.pdf>.

- (28) Aby se zajistilo, že náležitá péče bude součástí podnikových politik společností a že bude v souladu s příslušným mezinárodním rámcem, měly by společnosti začlenit náležitou péči do všech svých podnikových politik a zavést politiku náležité péče. Politika náležité péče by měla obsahovat popis přístupu společnosti k náležité péči, a to i v dlouhodobém horizontu, kodex chování popisující pravidla a zásady, jimiž se mají řídit zaměstnanci společnosti a její dceřiné společnosti, a popis postupů zavedených za účelem provádění náležité péče, včetně opatření přijatých k ověření souladu s kodexem chování a k rozšíření jeho uplatňování na zavedené obchodní vztahy. Kodex chování by se měl vztahovat na všechny příslušné podnikové funkce a operace, včetně rozhodnutí o zadávání zakázek a nákupu. Společnosti by zároveň měly svou politiku náležité péče každoročně aktualizovat.
- (29) Aby společnosti splnily povinnosti náležité péče, musí přijmout vhodná opatření, pokud jde o identifikaci, prevenci a odstranění nepříznivých dopadů. „Vhodnými opatřeními“ se rozumí opatření, která mohou dosáhnout cílů náležité péče, jsou úměrná stupni závažnosti a pravděpodobnosti nepříznivého dopadu a daná společnost je schopna je přiměřeně schopna provést s přihlédnutím k okolnostem daného případu, včetně charakteristik daného hospodářského odvětví a konkrétního obchodního vztahu a vlivu dané společnosti na tento vztah, a k potřebě určit priority opatření. V této souvislosti by v souladu s mezinárodními rámci měl vliv společnosti na obchodní vztah zahrnovat na jedné straně její schopnost přesvědčit obchodního partnera, aby přijal opatření k odstranění nepříznivých dopadů nebo jejich předcházení (například prostřednictvím ověření vlastnictví nebo faktické kontroly, tržní síly, požadavků předběžného výběru, propojení obchodních pobídek s lidskými právy a environmentální výkonností), a na druhé straně míru vlivu nebo pákového efektu, které by společnost mohla přiměřeně uplatňovat, například prostřednictvím spolupráce s dotyčným obchodním partnerem nebo prostřednictvím spolupráce s jinou společností, která je přímým obchodním partnerem v obchodním vztahu souvisejícím s nepříznivým dopadem.
- (30) V rámci povinností náležité péče stanovených touto směrnicí by společnost měla identifikovat skutečné nebo potenciální nepříznivé dopady na lidská práva a životní prostředí. Aby mohla být identifikace nepříznivých dopadů komplexní, měla by se zakládat na kvantitativních a kvalitativních informacích. Pokud jde například o nepříznivé dopady na životní prostředí, společnost by měla získat informace o výchozích podmínkách v rizikovějších lokalitách nebo zařízeních v hodnotových řetězcích. Identifikace nepříznivých dopadů by měla zahrnovat dynamické a pravidelné posuzování kontextu lidských práv a životního prostředí: před zahájením nové činnosti, uzavřením nového vztahu, před zásadními rozhodnutími nebo změnami provozu, v reakci na změny v provozním prostředí nebo v očekávání těchto změn a pravidelně, nejméně jednou za 12 měsíců, v průběhu celé doby trvání činnosti nebo vztahu. Regulované finanční podniky poskytující půjčky, úvěry nebo jiné finanční služby by měly identifikovat nepříznivé dopady pouze při uzavření smlouvy. Při určování nepříznivých dopadů by společnosti měly rovněž identifikovat a posoudit dopad obchodního modelu a strategií obchodního vztahu, včetně obchodních a cenových praktik a postupů při zadávání zakázek. Pokud společnost nemůže všem nepříznivým dopadům současně předejít, odstranit je nebo je minimalizovat, měla by být schopna určit prioritu svých činností za předpokladu, že

přijme taková opatření, která má s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem přiměřeně k dispozici.

- (31) Aby se předešlo nepřiměřené zátěži pro menší společnosti působící v odvětvích s velkým dopadem, na něž se vztahuje tato směrnice, měly by mít tyto společnosti povinnost identifikovat pouze ty skutečné nebo potenciální závažné nepříznivé dopady, které jsou pro příslušné odvětví relevantní.
- (32) V souladu s mezinárodními normami by prevence, zmírňování, odstranění i minimalizace nepříznivých dopadů měly zohledňovat zájmy těch, kterých se nepříznivé dopady dotýkají. Aby bylo možné trvale spolupracovat s obchodním partnerem v hodnotovém řetězci namísto rozvázání obchodních vztahů (ukončení spolupráce) a případného zhoršení nepříznivých dopadů, měla by tato směrnice zajistit, aby ukončení spolupráce bylo krajním opatřením v souladu s politikou Unie nulové tolerance k dětské práci. Ukončení obchodního vztahu, v němž byla zjištěna dětská práce, by mohlo dít vystavit ještě závažnějším nepříznivým dopadům na lidská práva. To by proto mělo být zohledněno při rozhodování o přijetí vhodných opatření.
- (33) Pokud společnost zjistí potenciální nepříznivé dopady na lidská práva nebo životní prostředí, měla by v rámci povinností náležité péče podle této směrnice přijmout vhodná opatření, aby těmto dopadům předcházela a odpovídajícím způsobem je zmírnila. S cílem poskytnout společnostem právní jasnost a jistotu by tato směrnice měla stanovit opatření, která by společnosti měly v závislosti na okolnostech případně přijmout za účelem prevence a zmírňování potenciálních nepříznivých dopadů.
- (34) Za účelem splnění povinnosti prevence a zmírňování dopadů podle této směrnice by společnosti měly být povinny přijmout v relevantních případech následující opatření. Je-li to vzhledem ke složitosti preventivních opatření nezbytné, měly by společnosti vypracovat a provádět plán preventivních opatření. Společnosti by měly usilovat o získání smluvních záruk od přímého partnera, s nímž mají zavedený obchodní vztah, že zajistí dodržování kodexu chování nebo plánu preventivních opatření, a to i tím, že si od svých partnerů vyžádají odpovídající smluvní záruky v rozsahu, v jakém jsou činnosti těchto partnerů součástí hodnotového řetězce společností. Smluvní záruky by měla doplňovat vhodná opatření k ověření jejich dodržování. Aby byla zajištěna komplexní prevence skutečných a potenciálních nepříznivých dopadů, měly by společnosti rovněž provádět investice, jejichž cílem je předcházet nepříznivým dopadům, poskytovat cílenou a přiměřenou podporu malým a středním podnikům, s nimiž mají zavedený obchodní vztah, jako je financování – například prostřednictvím přímého financování, nízkoúročených půjček, záruk nepřerušení dodávek a pomoci při zajišťování financování s cílem podpořit provádění kodexu chování nebo plánu preventivních opatření – anebo poskytovat technickou pomoc, například formou odborné přípravy a modernizace systémů řízení, a spolupracovat s jinými společnostmi.
- (35) Aby byla zohledněna celá škála možností společností v případech, kdy nebylo možné potenciální dopady řešit pomocí popsanych preventivních nebo minimalizačních opatření, měla by tato směrnice rovněž odkazovat na možnost společnosti usilovat o uzavření smlouvy s nepřímým obchodním partnerem s cílem dosáhnout souladu s kodexem chování společnosti nebo plánem preventivních opatření a přijmout vhodná opatření k ověření souladu nepřímého obchodního vztahu se smlouvou.

- (36) Aby bylo zajištěno, že prevence a zmírňování potenciálních nepříznivých dopadů jsou účinné, měly by společnosti upřednostňovat zapojení v rámci obchodních vztahů v hodnotovém řetězci namísto ukončení obchodního vztahu, které by mělo být až poslední možností po neúspěšném pokusu o prevenci a zmírnění potenciálních nepříznivých dopadů. Směrnice by však měla rovněž v případech, kdy by potenciální nepříznivé dopady nebylo možné řešit pomocí popsanych preventivních nebo zmírňujících opatření, odkazovat na povinnost společností zdržet se navazování nových nebo rozšiřování stávajících vztahů s dotyčným partnerem, a pokud je k tomu právo, kterým se řídí jejich vztahy, opravňuje, buď dočasně pozastavit obchodní vztahy s dotyčným partnerem a současně usilovat o prevenci a minimalizaci dopadů, pokud lze důvodně očekávat, že toto úsilí bude v krátkodobém horizontu úspěšné, nebo s ohledem na dotčené činnosti obchodní vztah ukončit, pokud je potenciální nepříznivý dopad závažný. Aby společnosti mohly tuto povinnost splnit, měly by členské státy umožnit, aby smlouvy, které se řídí jejich právem, mohly stanovit možnost ukončení obchodního vztahu. Předcházení nepříznivým dopadům na úrovni nepřímých obchodních vztahů může vyžadovat spolupráci s jinou společností, například se společností, která má přímý smluvní vztah s dodavatelem. V některých případech by taková spolupráce mohla být jediným realistickým způsobem, jak předcházet nepříznivým dopadům, zejména pokud partner v rámci nepřímého obchodního vztahu není připraven uzavřít se společností smlouvu. V těchto případech by společnost měla spolupracovat se subjektem, který může nejúčinněji předcházet nepříznivým dopadům na úrovni nepřímého obchodního vztahu nebo je zmírnit, při dodržení právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže.
- (37) Pokud jde o přímé a nepřímé obchodní vztahy, spolupráce a programy v rámci daného odvětví a vícestranné iniciativy mohou pomoci vytvořit další pákový efekt pro identifikaci, zmírňování a prevenci nepříznivých dopadů. Společnosti by proto měly mít možnost se na tyto iniciativy spoléhat a podpořit tak plnění svých povinností náležité péče stanovených v této směrnici v rozsahu, v jakém jsou tyto programy a iniciativy na podporu plnění těchto povinností vhodné. Společnosti by mohly z vlastního podnětu posoudit soulad těchto programů a iniciativ s povinnostmi vyplývajícími z této směrnice. S cílem zajistit dostupnost úplných informací o těchto iniciativách by směrnice měla rovněž odkazovat na možnosti Komise a členských států usnadnit šíření informací o těchto programech nebo iniciativách a jejich výsledcích. Komise může ve spolupráci s členskými státy vydat pokyny pro posuzování vhodnosti programů v daném odvětví a vícestranných iniciativ.
- (38) Pokud společnost zjistí skutečné nepříznivé dopady na lidská práva nebo na životní prostředí, měla by v rámci povinností náležité péče podle této směrnice přijmout vhodná opatření k jejich odstranění. Lze očekávat, že společnost je schopna odstranit skutečné nepříznivé dopady ve svých vlastních činnostech a v dceřiných společnostech. Je však třeba vyjasnit, že pokud jde o zavedené obchodní vztahy, v nichž nelze nepříznivé dopady odstranit, měly by společnosti rozsah těchto dopadů minimalizovat. Minimalizace rozsahu nepříznivých dopadů by měla vyžadovat výsledky, které se co nejvíce blíží odstranění nepříznivého dopadu. S cílem zajistit společností právní jasnost a jistotu by tato směrnice měla definovat, jaká opatření by společnosti měly být povinny přijmout k odstranění skutečných nepříznivých dopadů na lidská práva a životní prostředí a minimalizaci jejich rozsahu, je-li to v závislosti na okolnostech relevantní.

- (39) Za účelem splnění povinnosti odstranit skutečné nepříznivé dopady a minimalizovat jejich rozsah podle této směrnice by se od společností mělo vyžadovat, aby v relevantních případech přijaly následující opatření. Měly by nepříznivý dopad neutralizovat nebo minimalizovat jeho rozsah přijetím opatření, které je přiměřené významu a rozsahu nepříznivého dopadu a tomu, do jaké míry se na nepříznivém dopadu podílí činnost společnosti. Je-li to nezbytné vzhledem k tomu, že nepříznivý dopad nelze okamžitě odstranit, měly by společnosti vypracovat a provést plán nápravných opatření s přiměřenými a jasně vymezenými lhůtami pro opatření a kvalitativními a kvantitativními ukazateli pro měření zlepšení. Společnosti by rovněž měly usilovat o získání smluvních záruk od přímého obchodního partnera, s nímž mají zavedený obchodní vztah, že zajistí dodržování kodexu chování společnosti a případně plánu preventivních opatření, a to i tím, že si od svých partnerů vyžádají odpovídající smluvní záruky, pokud jsou jejich činnosti součástí hodnotového řetězce společnosti. Smluvní záruky by měla doplňovat vhodná opatření k ověření jejich dodržování. V neposlední řadě by společnosti měly rovněž provádět investice, jejichž cílem je odstranit nepříznivý dopad nebo minimalizovat jeho rozsah, poskytovat cílenou a přiměřenou podporu malým a středním podnikům, s nimiž mají zavedený obchodní vztah, spolupracovat s jinými subjekty, případně i s cílem zvýšit schopnost společnosti nepříznivý dopad odstranit.
- (40) Aby byla zohledněna celá škála možností společnosti v případech, kdy nebylo možné skutečné dopady řešit pomocí popsanych opatření, měla by tato směrnice rovněž odkazovat na možnost společnosti usilovat o uzavření smlouvy s nepřímým obchodním partnerem s cílem dosáhnout souladu s kodexem chování společnosti nebo plánem nápravných opatření a přijmout vhodná opatření k ověření souladu nepřímého obchodního vztahu se smlouvou.
- (41) Aby bylo zajištěno, že odstranění nebo minimalizace skutečných nepříznivých dopadů jsou účinné, měly by společnosti upřednostňovat zapojení v rámci obchodních vztahů v hodnotovém řetězci namísto ukončení obchodního vztahu, které by mělo být až poslední možností po neúspěšném pokusu o odstranění nebo minimalizaci skutečných nepříznivých dopadů. Tato směrnice by však rovněž v případech, kdy by pomocí popsanych opatření nebylo možné skutečné nepříznivé dopady odstranit nebo odpovídajícím způsobem zmírnit, měla odkazovat na povinnost společností zdržet se navazování nových nebo rozšiřování stávajících vztahů s dotyčným partnerem, a pokud jsou k tomu oprávněny právem, kterým se řídí jejich vztahy, buď dočasně pozastavit obchodní vztahy s dotyčným partnerem a současně usilovat o odstranění nepříznivého dopadu nebo minimalizaci jeho rozsahu, nebo je-li potenciální nepříznivý dopad považován za závažný, obchodní vztah v souvislosti s dotčenými činnostmi ukončit. Aby společnosti mohly tuto povinnost splnit, měly by členské státy umožnit, aby smlouvy, které se řídí jejich právem, mohly stanovit možnost ukončení obchodního vztahu.
- (42) Společnosti by měly osobám a organizacím poskytnout možnost podávat stížnosti přímo jim v případě oprávněných obav týkajících se skutečných nebo potenciálních nepříznivých dopadů na lidská práva a životní prostředí. Organizace, které by mohly takové stížnosti podávat, by měly zahrnovat odborové svazy a další zástupce pracovníků v daném hodnotovém řetězci a organizace občanské společnosti působící v oblastech souvisejících s daným hodnotovým řetězcem, pokud mají informace o potenciálním nebo

skutečném nepříznivém dopadu. Společnosti by měly zavést postup pro vyřizování těchto stížností a informovat pracovníky, odborové svazy a v případě potřeby další zástupce pracovníků o těchto postupech. Využití mechanismu pro stížnosti a nápravu by nemělo stěžovateli bránit v tom, aby využil soudní ochrany. V souladu s mezinárodními normami by stěžovatelé měli být oprávněni požadovat od společnosti přijetí vhodných následných opatření v návaznosti na stížnost a možnost setkat se se zástupci společnosti na vhodné úrovni, aby projednali potenciální nebo skutečné závažné nepříznivé dopady, které jsou předmětem stížnosti. Tento přístup by neměl vést k nepřiměřenému množství kontaktování společností.

- (43) Společnosti by měly sledovat provádění a účinnost svých opatření náležité péče. Měly by provádět pravidelné posouzení svých vlastních činností, činností svých dceřiných společností, a jsou-li spojeny s hodnotovými řetězci společnosti, také činností v rámci svých zavedených obchodních vztahů za účelem monitorování účinnosti identifikace, prevence, zmírňování, odstranění a minimalizace rozsahu nepříznivých dopadů na lidská práva a nepříznivých dopadů na životní prostředí. Takovým posouzením by se mělo ověřit, zda jsou nepříznivé dopady řádně identifikovány, zda jsou prováděna opatření náležité péče a zda bylo nepříznivým dopadům skutečně zabráněno nebo byly odstraněny. Aby se zajistilo, že tato posouzení budou aktuální, měla by být prováděna alespoň jednou za 12 měsíců a měla by být průběžně revidována, existují-li oprávněné důvody se domnívat, že by mohla vzniknout nová významná rizika nepříznivého dopadu.
- (44) Stejně jako v případě stávajících mezinárodních norem stanovených obecnými zásadami OSN v oblasti podnikání a lidských práv a rámce OECD je součástí náležité péče požadavek externě sdělovat relevantní informace o politikách, postupech a činnostech v oblasti náležité péče prováděných za účelem identifikace a řešení skutečných nebo potenciálních nepříznivých dopadů, včetně zjištění a výsledků těchto činností. Návrh na změnu směrnice 2013/34/EU, pokud jde o podávání zpráv podniků o udržitelnosti, stanoví pro společnosti, na něž se vztahuje tato směrnice, příslušné povinnosti týkající se podávání zpráv. Aby se zabránilo zdvojení povinností týkajících se podávání zpráv, neměla by tato směrnice zavádět žádné nové povinnosti podávat zprávy nad rámec povinností podle směrnice 2013/34/EU pro společnosti, na něž se uvedená směrnice vztahuje, ani standardy pro podávání zpráv, které by podle ní měly být vypracovány. Pokud jde o společnosti, které spadají do oblasti působnosti této směrnice, ale nespádají do oblasti působnosti směrnice 2013/34/EU, měly by za účelem splnění své oznamovací povinnosti v rámci náležité péče podle této směrnice na svých internetových stránkách každoročně zveřejňovat výkaz v jazyce obvyklém v dané oblasti mezinárodního obchodu.
- (45) Aby se usnadnilo dodržování požadavků náležité péče ze strany společností prostřednictvím jejich hodnotového řetězce a aby se omezilo přesouvání zátěže spojené s dodržováním předpisů na obchodní partnery z řad malých a středních podniků, měla by Komise poskytnout pokyny ohledně vzorových smluvních doložek.
- (46) Za účelem poskytování podpory a praktických nástrojů společnostem nebo orgánům členských států ohledně toho, jak by společnosti měly plnit své povinnosti náležité péče, by Komise měla mít možnost vydávat pokyny, včetně pokynů pro konkrétní odvětví nebo konkrétní nepříznivé dopady, a opírat se přitom o příslušné mezinárodní pokyny a normy a konzultace s členskými státy a zúčastněnými stranami, Agenturou Evropské unie pro

základní práva, Evropskou agenturou pro životní prostředí a případně s mezinárodními subjekty s odbornými znalostmi v oblasti náležité péče.

- (47) Ačkoli malé a střední podniky nejsou do oblasti působnosti této směrnice zahrnuty, mohly by být jejími ustanoveními ovlivněny jako dodavatelé nebo subdodavatelé společností, které do oblasti působnosti této směrnice spadají. Cílem je nicméně zmírnit finanční nebo administrativní zátěž malých a středních podniků, z nichž mnohé se už nyní potýkají s dopady celosvětové hospodářské a zdravotní krize. S cílem podpořit malé a střední podniky by členské státy měly jednotlivě nebo společně zřídit a provozovat specializované internetové stránky, portály nebo platformy a rovněž by mohly finančně podporovat malé a střední podniky a pomáhat jim při budování kapacit. Tato podpora by měla být rovněž zpřístupněna a v případě potřeby přizpůsobena a rozšířena i pro hospodářské subjekty na začátku hodnotového řetězce ve třetích zemích. Společnosti, jejichž obchodním partnerem je malý nebo střední podnik, se rovněž vybízejí, aby tyto podniky podporovaly v dodržování opatření náležité péče v případě, že by takové požadavky ohrozily životaschopnost daného malého nebo středního podniku, a aby vůči malým a středním podnikům uplatňovaly spravedlivé, odpovídající, nediskriminační a přiměřené požadavky.
- (48) Za účelem doplnění podpory malých a středních podniků ze strany členských států může Komise vycházet ze stávajících nástrojů, projektů a dalších opatření EU, které pomáhají s prováděním náležité péče v Unii a ve třetích zemích. Může zavést nová podpůrná opatření, která podpoří společnosti, včetně malých a středních podniků, pokud jde o požadavky náležité péče, a to včetně střediska pro sledování transparentnosti hodnotového řetězce a usnadnění společných iniciativ zúčastněných stran.
- (49) Komise a členské státy by měly nadále spolupracovat se třetími zeměmi s cílem podpořit hospodářské subjekty na začátku hodnotového řetězce při budování kapacit pro účinnou prevenci a zmírňování nepříznivých dopadů jejich činností a obchodních vztahů na lidská práva a životní prostředí, přičemž zvláštní pozornost by měla být věnována výzvám, jimž čelí drobní zemědělci. Měly by využívat nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci určené na pomoc vládám třetích zemí a hospodářským subjektům ze třetích zemí na začátku hodnotového řetězce, které se zaměří na nepříznivé dopady jejich činností a obchodních vztahů na začátku hodnotového řetězce na lidská práva a životní prostředí. To by mohlo zahrnovat spolupráci na řešení základních příčin nepříznivých dopadů na lidská práva a životní prostředí s vládami partnerských zemí, místním soukromým sektorem a zúčastněnými stranami.
- (50) Aby se zajistilo, že tato směrnice účinně přispěje k boji proti změně klimatu, měly by společnosti přijmout plán zajišťující, že obchodní model a strategie dané společnosti budou slučitelné s přechodem na udržitelné hospodářství a s omezením globálního oteplování na 1,5 °C v souladu s Pařížskou dohodou. V případě, že změna klimatu je nebo měla být identifikována jako hlavní riziko pro činnosti společnosti nebo jako jejich hlavní dopad, měla by společnost zahrnout do svého plánu cíle snížení emisí.
- (51) Aby se zajistilo, že tento plán snižování emisí bude řádně prováděn a zakotven ve finančních pobídkách členů orgánů společností, měl by být řádně zohledněn při stanovování pohyblivé složky odměny členů orgánů společností, pokud je pohyblivá

složka odměny vázána na jejich přínos k obchodní strategii společnosti, dlouhodobým zájmům a udržitelnosti.

- (52) S cílem umožnit účinný dohled nad touto směrnicí a případně její prosazování ve vztahu ke společnostem, které se neřídí právem některého členského státu, by tyto společnosti měly v Unii jmenovat zplnomocněného zástupce disponujícího dostatečným pověřením a poskytovat informace týkající se jejich zplnomocněných zástupců. Zplnomocněný zástupce by měl mít možnost působit také jako kontaktní osoba, jsou-li splněny příslušné požadavky této směrnice.
- (53) Aby se zajistilo sledování správného provádění povinností společností týkajících se náležité péče a řádné prosazování této směrnice, měly by členské státy určit jeden nebo více vnitrostátních orgánů dohledu. Tyto orgány dohledu by měly být veřejného charakteru, měly by být nezávislé na společnostech spadajících do oblasti působnosti této směrnice nebo jiných tržních zájmech a neměly by být ve střetu zájmů. Členské státy by měly zajistit vhodné financování příslušného orgánu v souladu s vnitrostátními právními předpisy. Měly by být oprávněny provádět šetření z vlastního podnětu nebo na základě stížností či opodstatněných obav vznesených podle této směrnice. Pokud existují příslušné orgány podle odvětvových právních předpisů, mohly by členské státy určit tyto orgány jako odpovědné za uplatňování této směrnice v oblastech jejich působnosti. Mohly by určit orgány pro dohled nad regulovanými finančními podniky také jako orgány dohledu pro účely této směrnice.
- (54) V zájmu zajištění účinného prosazování vnitrostátních opatření, kterými se provádí tato směrnice, by členské státy měly stanovit odrazující, přiměřené a účinné sankce za jejich porušení. Aby byl tento sankční režim účinný, měly by správní sankce ukládané vnitrostátními orgány dohledu zahrnovat peněžité sankce. Pokud právní systém členského státu nestanoví správní sankce podle této směrnice, měla by být pravidla týkající se správních sankcí uplatňována tak, aby sankce byla iniciována příslušným orgánem dohledu a uložena soudním orgánem. Je proto nezbytné, aby tyto členské státy zajistily, aby uplatňování pravidel a sankcí mělo stejný účinek jako správní sankce uložené příslušnými orgány dohledu.
- (55) K zajištění jednotného uplatňování a prosazování vnitrostátních předpisů přijatých podle této směrnice by vnitrostátní orgány dohledu měly spolupracovat a koordinovat svou činnost. Za tímto účelem by Komise měla zřídit evropskou síť orgánů dohledu a orgány dohledu by si měly vzájemně pomáhat při plnění svých úkolů a poskytovat si vzájemnou pomoc.
- (56) S cílem zajistit účinné odškodnění obětí nepříznivých dopadů by členské státy měly mít povinnost stanovit pravidla upravující občanskoprávní odpovědnost společností za škody vzniklé v důsledku nedodržení postupu náležité péče. Společnost by měla nést odpovědnost za škody, pokud nesplnila povinnosti předcházet a zmírňovat potenciální nepříznivé dopady nebo odstranit skutečné dopady a minimalizovat jejich rozsah, a v důsledku tohoto nesplnění došlo k nepříznivému dopadu, u něhož se měla provést vhodná opatření k jeho identifikaci, prevenci, zmírnění či odstranění nebo minimalizaci jeho rozsahu a který vedl ke vzniku škody.

- (57) Pokud jde o škody vzniklé na úrovni zavedených nepřímých obchodních vztahů, odpovědnost společnosti by měla podléhat zvláštním podmínkám. Společnost by neměla nést odpovědnost, pokud provedla konkrétní opatření náležité péče. Neměla by však být zbavena odpovědnosti provedením takových opatření v případě, kdy nebylo přiměřeně možné očekávat, že fakticky přijatá opatření, včetně ověřování souladu, by postačovala k prevenci, zmírnění či odstranění nepříznivého dopadu nebo minimalizaci jeho rozsahu. Při posuzování existence a rozsahu odpovědnosti je navíc třeba náležitě zohlednit snahu společnosti provést veškerá nápravná opatření, která jí uložil orgán dohledu, pokud se tato snaha přímo vztahuje k předmětné škodě, veškeré vynaložené investice a veškerou cílenou pomoc, kterou společnost poskytla, a dále veškerou spolupráci s jinými subjekty při řešení nepříznivých dopadů v jejich hodnotových řetězcích.
- (58) Režim odpovědnosti neupravuje, kdo by měl prokázat, zda bylo jednání společnosti za daných okolností přiměřené, a proto je tato otázka ponechána na vnitrostátním právu.
- (59) Pokud jde o pravidla občanskoprávní odpovědnosti, občanskoprávní odpovědnosti společnosti za škody vzniklé v důsledku toho, že neprovedla dostatečně náležitou péči, by neměla být dotčena občanskoprávní odpovědnost jejích dceřiných společností ani příslušná občanskoprávní odpovědnost přímých a nepřímých obchodních partnerů v hodnotovém řetězci. Pravidly občanskoprávní odpovědnosti podle této směrnice rovněž nejsou dotčena pravidla Unie nebo členských států týkající se občanskoprávní odpovědnosti v souvislosti s nepříznivými dopady na lidská práva nebo nepříznivými dopady na životní prostředí, která stanoví odpovědnost v situacích, na něž se tato směrnice nevztahuje, nebo která odpovědnost stanoví přísněji.
- (60) Pokud jde o občanskoprávní odpovědnost vyplývající z nepříznivých dopadů na životní prostředí, mohou osoby, které utrpěly škodu, požadovat náhradu škody podle této směrnice i v případech, kdy se jejich nároky překrývají s nároky v oblasti lidských práv.
- (61) Aby se zajistilo, že oběti jednání, které porušuje lidská práva a poškozuje životní prostředí, mohou podat žalobu na odškodnění a požadovat náhradu škody vzniklé v důsledku toho, že společnost nesplnila povinnosti náležité péče vyplývající z této směrnice – a to i v případě, že právem rozhodným pro tyto nároky není právo členského státu, jak by tomu mohlo být například v souladu s pravidly mezinárodního práva soukromého, pokud ke škodě dojde ve třetí zemi –, měla by tato směrnice vyžadovat, aby členské státy zajistily, že odpovědnost stanovená ve vnitrostátních právních předpisech provádějících tento článek bude povinně uplatňována v případech, kdy právem rozhodným pro nároky za tímto účelem není právo členského státu.
- (62) Režimem občanskoprávní odpovědnosti podle této směrnice by neměla být dotčena směrnice 2004/35/ES o odpovědnosti za životní prostředí. Tato směrnice by neměla bránit členským státům v tom, aby společností ukládaly další přísnější povinnosti nebo aby jinak přijímaly další opatření, která mají stejné cíle jako uvedená směrnice.
- (63) Podle vnitrostátních právních předpisů všech členských států mají členové orgánů společností povinnost jednat s náležitou péčí. S cílem zajistit, aby tato obecná povinnost byla chápána a uplatňována způsobem, který je soudržný a konzistentní s povinnostmi náležité péče zavedenými touto směrnicí, a aby členové orgánů společností ve svých rozhodnutích systematicky zohledňovali otázky udržitelnosti, měla by tato směrnice

harmonizovaným způsobem vyjasnit obecnou povinnost jednat s náležitou péčí v nejlepším zájmu společnosti, a to tak, že stanoví, že členové orgánů společností budou zohledňovat otázky udržitelnosti uvedené ve směrnici 2013/34/EU, v případě potřeby včetně důsledků pro lidská práva, změnu klimatu a životní prostředí, a to v krátkodobém, střednědobém i dlouhodobém horizontu. Toto vyjasnění nevyžaduje změnu stávajících vnitrostátních podnikových struktur.

- (64) Odpovědnost za náležitou péči by měla být svěřena členům orgánů společností v souladu s mezinárodními rámci náležité péče. Členové orgánů společností by proto měli být odpovědní za zavedení opatření náležité péče stanovených v této směrnici a dohled nad nimi a za přijetí politiky náležité péče společnosti, přičemž by měli zohlednit příspěvky zúčastněných stran a organizací občanské společnosti a začlenit náležitou péči do systémů řízení společnosti. Členové orgánů společností by měli rovněž přizpůsobit podnikovou strategii skutečným a potenciálním zjištěným dopadům a veškerým přijatým opatřením náležité péče.
- (65) Osoby, které pracují pro společností, na něž se vztahují povinnosti náležité péče podle této směrnice, nebo které jsou s těmito společnostmi v kontaktu v souvislosti se svými pracovními činnostmi, mohou hrát klíčovou úlohu při odhalování případů porušení pravidel této směrnice. Mohou tak pomoci předcházet těmto porušením, odrazovat od nich a posílit prosazování této směrnice. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937¹⁰⁶ by se proto měla vztahovat na oznamování všech porušení této směrnice a na ochranu osob oznamujících taková porušení.
- (66) Za účelem upřesnění informací, které by společností, na něž se nevztahují požadavky na podávání zpráv podle ustanovení o podávání zpráv podniků o udržitelnosti podle směrnice 2013/34/EU, měly sdělovat o záležitostech, na něž se vztahuje tato směrnice, by měla být na Komisi přenesena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování Evropské unie, pokud jde o stanovení dodatečných pravidel týkajících se obsahu a kritérií tohoto podávání zpráv, v nichž by měly být upřesněny informace o popisu náležité péče, potenciálních a skutečných dopadech a opatřeních přijatých v souvislosti s nimi. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů¹⁰⁷. Zejména pro zajištění rovné účasti na vypracovávání aktů v přenesené pravomoci obdrží Evropský parlament a Rada veškeré dokumenty současně s odborníky z členských států a jejich odborníci mají automaticky

¹⁰⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (Úř. věst. L 305, 26.11.2019, s. 17).

¹⁰⁷ Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.

přístup na zasedání skupin odborníků Komise, jež se věnují přípravě aktů v přenesené pravomoci.

- (67) Tato směrnice by se měla uplatňovat v souladu s předpisy Unie na ochranu údajů a podle práva na ochranu soukromí a osobních údajů zakotveného v člancích 7 a 8 Listiny základních práv Evropské unie. Veškeré zpracování osobních údajů podle této směrnice musí být prováděno v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679¹⁰⁸, včetně požadavků na účelové omezení, minimalizaci údajů a omezení uložení.
- (68) V souladu s čl. 28 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725¹⁰⁹ byl konzultován evropský inspektor ochrany údajů, který vydal stanovisko dne ... 2022.
- (69) Touto směrnicí nejsou dotčeny povinnosti v oblasti lidských práv, ochrany životního prostředí a změny klimatu vyplývající z jiných legislativních aktů Unie. Jsou-li ustanovení této směrnice v rozporu s ustanovením jiného legislativního aktu Unie, který sleduje stejné cíle a stanoví širší nebo konkrétnější povinnosti, ustanovení tohoto jiného legislativního aktu Unie by měla mít v rozsahu příslušného rozporu přednost a použijí se na tyto konkrétní povinnosti.
- (70) Komise by měla posoudit a podat zprávu o tom, zda by na seznam odvětví s velkým dopadem, na něž se vztahuje tato směrnice, měla být doplněna nová odvětví s cílem uvést jej do souladu s pokyny Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj nebo s ohledem na jasné důkazy o pracovním vykořisťování, porušování lidských práv nebo nových environmentálních hrozbách, zda by měl být seznam příslušných mezinárodních úmluv uvedených v této směrnici změněn, zejména s ohledem na mezinárodní vývoj, nebo zda by ustanovení o náležité péči podle této směrnice měla být rozšířena na nepříznivé dopady na klima.
- (71) Cíle této směrnice, totiž lepšího využívání potenciálu jednotného trhu s cílem přispět k přechodu na udržitelné hospodářství a k udržitelnému rozvoji prostřednictvím prevence a zmírňování potenciálních nebo skutečných nepříznivých dopadů na lidská práva a životní prostředí v hodnotových řetězcích společností, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni jednotlivých členských států jednajícími nekoordinovaným způsobem, nýbrž vzhledem k rozsahu a účinkům opatření jej může být lépe dosaženo na úrovni Unie. Řešené problémy a jejich příčiny totiž dosahují nadnárodního rozměru, neboť mnoho společností působí v celé Unii nebo celosvětově a jejich hodnotové řetězce zasahují do

¹⁰⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

¹⁰⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39).

dalších členských států a třetích zemí. Navíc hrozí, že opatření jednotlivých členských států budou neúčinná a povedou k roztržistěnosti vnitřního trhu. Unie proto může přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o EU. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Předmět

1. Tato směrnice stanoví pravidla týkající se
 - a) povinností společností ohledně skutečných a potenciálních nepříznivých dopadů na lidská práva a nepříznivých dopadů na životní prostředí souvisejících s jejich vlastními činnostmi, činnostmi jejich dceřiných společností a s činnostmi subjektů v hodnotovém řetězci, s nimiž má společnost zavedený obchodní vztah, a
 - b) odpovědnosti za porušení výše uvedených povinností.Povaha obchodních vztahů jakožto „zavedených“ musí být pravidelně opětovně posuzována, a to pravidelně a nejméně jednou za 12 měsíců.
2. Tato směrnice nesmí být důvodem pro snížení úrovně ochrany lidských práv, životního prostředí nebo klimatu stanovené právními předpisy členských států v době přijetí této směrnice.
3. Touto směrnicí nejsou dotčeny povinnosti v oblasti lidských práv, ochrany životního prostředí a změny klimatu vyplývající z jiných legislativních aktů Unie. Jsou-li ustanovení této směrnice v rozporu s ustanovením jiného legislativního aktu Unie, který sleduje stejné cíle a stanoví širší nebo konkrétnější povinnosti, ustanovení tohoto jiného legislativního aktu Unie mají v rozsahu příslušného rozporu přednost a použijí se na tyto konkrétní povinnosti.

Článek 2

Oblast působnosti

1. Tato směrnice se vztahuje na společnosti založené v souladu s právními předpisy některého z členských států, které splňují jednu z těchto podmínek:
 - a) společnost měla v posledním účetním období, za které byla sestavena roční účetní závěrka, v průměru více než 500 zaměstnanců a měla čistý celosvětový obrát vyšší než 150 milionů EUR;
 - b) společnost nedosáhla prahových hodnot podle písmene a), avšak v posledním účetním období, za které byla sestavena roční účetní závěrka, měla v průměru více

než 250 zaměstnanců a čistý celosvětový obrat vyšší než 40 milionů EUR za předpokladu, že alespoň 50 % tohoto čistého obratu společnost dosáhla v jednom nebo více z těchto odvětví:

- i) výroba textilií, usní a souvisejících výrobků (včetně obuvi), velkoobchod s textilem, oděvy a obuví;
- ii) zemědělství, lesnictví, rybolov (včetně akvakultury), výroba potravinářských výrobků a velkoobchod se zemědělskými surovinami, živými zvířaty, dřevem, potravinami a nápoji;
- iii) těžba nerostných surovin bez ohledu na místo jejich těžby (včetně ropy, zemního plynu, uhlí, lignitu, kovů a kovových rud, jakož i všech ostatních nekovových nerostů a produktů lomů), výroba výrobků ze základních kovů, ostatních nekovových minerálních výrobků a kovodělných výrobků (kromě strojů a zařízení) a velkoobchod s nerostnými surovinami, základními minerálními výrobky a meziprodukty (včetně kovů a kovových rud, stavebních materiálů, paliv, chemických látek a jiných meziproduktů).

- 2. Tato směrnice se dále vztahuje na společnosti, které byly založeny v souladu s právními předpisy třetí země a které splňují jednu z těchto podmínek:
 - a) vytvořily v Unii v účetním období předcházejícím poslednímu účetnímu období čistý obrat vyšší než 150 milionů EUR;
 - b) vytvořily v Unii v účetním období předcházejícím poslednímu účetnímu období čistý obrat vyšší než 40 milionů EUR, avšak nejvýše 150 milionů EUR za předpokladu, že alespoň 50 % tohoto čistého celosvětového obratu bylo dosaženo v jednom nebo více odvětvích uvedených v odst. 1 písm. b).
- 3. Pro účely odstavce 1 se počet zaměstnanců na částečný úvazek vypočítá na základě ekvivalentu plného pracovního úvazku. Zaměstnanci agentur práce se zahrnou do výpočtu počtu zaměstnanců stejným způsobem, jako by po stejnou dobu byli přímými zaměstnanci společnosti.
- 4. Pokud jde o společnosti uvedené v odstavci 1, členský stát, v němž má společnost své sídlo, je členským státem příslušným k úpravě záležitostí, na něž se vztahuje tato směrnice.

Článek 3

Definice

Pro účely této směrnice se použijí následující definice:

- a) „společností“ se rozumí:
- i) právnická osoba, která má jednu z právních forem uvedených v příloze I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU¹¹⁰;
 - ii) právnická osoba založená v souladu s právem třetí země ve formě srovnatelné s těmi, které jsou uvedeny v přílohách I a II uvedené směrnice;
 - iii) právnická osoba, která má jednu z právních forem uvedených v příloze II směrnice 2013/34/EU, tvořená výlučně podniky, které mají jednu z právních forem uvedených v bodech i) a ii);
 - iv) regulovaný finanční podnik, bez ohledu na jeho právní formu, který je
 - úvěrovou institucí ve smyslu čl. 4 odst. 1 bodu 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013¹¹¹,
 - investičním podnikem ve smyslu čl. 4 odst. 1 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU¹¹²,
 - správcem alternativních investičních fondů ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/61/EU (2), včetně správce fondu EuVECA podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 345/2013¹¹³, správce fondu EuSEF podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 346/2013¹¹⁴ a správce fondu ELTIF podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/760¹¹⁵,

¹¹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků (Úř. věst. L 182, 29.6.2013, s. 19).

¹¹¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 1).

¹¹² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů a o změně směrnic 2002/92/ES a 2011/61/EU (Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 349).

¹¹³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 345/2013 ze dne 17. dubna 2013 o evropských fondech rizikového kapitálu (Úř. věst. L 115, 25.4.2013, s. 1).

¹¹⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 346/2013 ze dne 17. dubna 2013 o evropských fondech sociálního podnikání (Úř. věst. L 115, 25.4.2013, s. 18).

¹¹⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/760 ze dne 29. dubna 2015 o evropských fondech dlouhodobých investic (Úř. věst. L 123, 19.5.2015, s. 98).

- správcovskou společností subjektu kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES¹¹⁶,
- pojišťovnou ve smyslu čl. 13 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES¹¹⁷,
- zajišťovnou ve smyslu čl. 13 bodu 4 směrnice 2009/138/ES,
- institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění ve smyslu čl. 6 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2016/2341¹¹⁸,
- institucí penzijního pojištění provozující penzijní plány, které jsou považovány za systémy sociálního zabezpečení, na které se vztahují nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004¹¹⁹ a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009¹²⁰, jakož i jakákoli právnická osoba zřízená za účelem investování těchto plánů,
- alternativním investičním fondem spravovaným správcem alternativních investičních fondů ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. b) směrnice 2011/61/EU nebo alternativním investičním fondem podléhajícím dohledu podle příslušných vnitrostátních právních předpisů,
- subjektem kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice 2009/65/ES,
- ústřední protistranou ve smyslu čl. 2 bodu 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012¹²¹,
- centrálním depozitářem cenných papírů ve smyslu čl. 2 odst. 1 bodu 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 909/2014¹²²,

¹¹⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) (Úř. věst. L 302, 17.11.2009, s. 32).

¹¹⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES ze dne 25. listopadu 2009 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II) (Úř. věst. L 335, 17.12.2009, s. 1).

¹¹⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2341 ze dne 14. prosince 2016 o činnostech institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění (IZPP) a dohledu nad nimi (Úř. věst. L 354, 23.12.2016, s. 37).

¹¹⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 166, 30.4.2004, s. 1).

¹²⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 284, 30.10.2009, s. 1).

¹²¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 ze dne 4. července 2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů (Úř. věst. L 201, 27.7.2012, s. 1).

- zvláštní účelovou jednotkou v oblasti pojištění či zajištění schválenou v souladu s článkem 211 směrnice 2009/138/ES,
- „sekuritizační jednotkou pro speciální účel“ ve smyslu čl. 2 bodu 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2402¹²³,
- pojišťovací holdingovou společností ve smyslu čl. 212 odst. 1 písm. f) směrnice 2009/138/ES nebo smíšenou finanční holdingovou společností ve smyslu čl. 212 odst. 1 písm. h) směrnice 2009/138/ES, která je součástí pojišťovací skupiny, jež podléhá dohledu nad skupinou podle článku 213 uvedené směrnice, a která není vyloučena z dohledu nad skupinou podle čl. 214 odst. 2 směrnice 2009/138/ES,
- platební institucí ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366¹²⁴,
- institucí elektronických peněz ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/110/ES¹²⁵,
- poskytovatelem služeb skupinového financování ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. e) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1503¹²⁶,
- poskytovatelem služeb souvisejících s kryptoaktivy ve smyslu čl. 3 odst. 1 bodu 8 [návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o trzích s kryptoaktivy a o změně směrnice (EU) 2019/1937¹²⁷], pokud poskytuje jednu nebo více služeb souvisejících s kryptoaktivy ve smyslu čl. 3 odst. 1 bodu 9 [návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o trzích s kryptoaktivy a o změně směrnice (EU) 2019/1937];

¹²² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 909/2014 ze dne 23. července 2014 o zlepšení vypořádání obchodů s cennými papíry v Evropské unii a centrálních depozitářích cenných papírů a o změně směrnice 98/26/ES a 2014/65/EU a nařízení (EU) č. 236/2012 (Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 1).

¹²³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2402 ze dne 12. prosince 2017, kterým se stanoví obecný rámec pro sekuritizaci a vytváří se zvláštní rámec pro jednoduchou, transparentní a standardizovanou sekuritizaci a kterým se mění směrnice 2009/65/ES, 2009/138/ES, 2011/61/EU a nařízení (ES) č. 1060/2009 a (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 347, 28.12.2017, s. 35).

¹²⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, o změně směrnice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a o zrušení směrnice 2007/64/ES (Úř. věst. L 337, 23.12.2015, s. 35).

¹²⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/110/ES ze dne 16. září 2009 o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností, o změně směrnice 2005/60/ES a 2006/48/ES a o zrušení směrnice 2000/46/ES (Úř. věst. L 267, 10.10.2009, s. 7).

¹²⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1503 ze dne 7. října 2020 o evropských poskytovatelích služeb skupinového financování pro podniky a o změně nařízení (EU) 2017/1129 a směrnice (EU) 2019/1937 (Úř. věst. L 347, 20.10.2020, s. 1).

¹²⁷ COM(2020) 593 final.

- b) „nepříznivým dopadem na životní prostředí“ se rozumí nepříznivý dopad na životní prostředí vyplývající z porušení některého ze zákazů a povinností podle mezinárodních úmluv o životním prostředí uvedených v části II přílohy;
- c) „nepříznivým dopadem na lidská práva“ se rozumí nepříznivý dopad na chráněné osoby vyplývající z porušení některého z práv nebo zákazů uvedených v části I oddíle 1 přílohy, jak je zakotveno v mezinárodních úmluvách uvedených v části I oddíle 2 přílohy;
- d) „dceřinou společností“ se rozumí právnická osoba, jejímž prostřednictvím se vykonává činnost „ovládaného podniku“ ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. f) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/109/ES¹²⁸;
- e) „obchodním vztahem“ se rozumí vztah s dodavatelem, subdodavatelem nebo jakoukoli jinou právnickou osobou (dále jen „partner“),
 - i) s níž má společnost obchodní dohodu nebo které společnost poskytuje financování, pojištění nebo zajištění, nebo
 - ii) která pro společnost nebo jejím jménem vykonává obchodní činnost související s výrobky nebo službami společnosti;
- f) „zavedeným obchodním vztahem“ se rozumí přímý nebo nepřímý obchodní vztah, který vzhledem ke své intenzitě nebo trvání je trvalý nebo se očekává, že bude trvalý, a který nepředstavuje zanedbatelnou nebo pouze doplňkovou část hodnotového řetězce;
- g) „hodnotovým řetězcem“ se rozumí činnosti související s výrobou zboží nebo poskytováním služeb ze strany společnosti, včetně vývoje výrobku nebo služby a používání a likvidace výrobku, jakož i související činnosti v rámci zavedených obchodních vztahů společnosti v předcházející či následující fázi dodavatelského a odběratelského řetězce. Pokud jde o společnosti ve smyslu písm. a) bodu iv), „hodnotový řetězec“ ve vztahu k poskytování těchto specifických služeb zahrnuje pouze činnosti klientů, kteří jsou příjemci takové půjčky, úvěru a jiných finančních služeb, a dalších společností patřících do stejné skupiny, jejichž činnost souvisí s dotčenou smlouvou. Hodnotový řetězec těchto regulovaných finančních podniků nezahrnuje malé a střední podniky, které jsou příjemcem půjčky, úvěru, financování, pojištění nebo zajištění od těchto subjektů;
- h) „ověřováním nezávislou třetí stranou“ se rozumí ověřování, zda společnost nebo části jejího hodnotového řetězce dodržují požadavky v oblasti lidských práv a životního prostředí vyplývající z ustanovení této směrnice, prováděné auditorem, který je na

¹²⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/109/ES ze dne 15. prosince 2004 o harmonizaci požadavků na transparentnost týkajících se informací o emitentech, jejichž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu, a o změně směrnice 2001/34/ES (Úř. věst. L 390, 31.12.2004, s. 38).

společnosti nezávislý, bez jakéhokoli střetu zájmů, má zkušenosti a odbornou způsobilost v záležitostech životního prostředí a lidských práv a odpovídá za kvalitu a spolehlivost auditu;

- i) „malými a středními podniky“ se rozumí mikropodniky, malé a střední podniky bez ohledu na jejich právní formu, které nejsou součástí velké skupiny, jak jsou tyto pojmy definovány v čl. 3 odst. 1, 2, 3 a 7 směrnice 2013/34/EU;
- j) „iniciativou odvětví“ se rozumí kombinace dobrovolných postupů, nástrojů a mechanismů náležité péče v hodnotovém řetězci, včetně ověřování nezávislými třetími stranami, vyvinuté a kontrolované vládami, průmyslovými sdruženími nebo seskupeními zainteresovaných organizací;
- k) „zplnomocněným zástupcem“ se rozumí fyzická nebo právnická osoba, která má bydliště nebo sídlo v Unii a která má od společnosti ve smyslu písm. a) bodu ii) pověření jednat jejím jménem, pokud jde o plnění povinností této společnosti podle této směrnice;
- l) „závažným nepříznivým dopadem“ se rozumí nepříznivý dopad na životní prostředí nebo nepříznivý dopad na lidská práva, který je svou povahou obzvláště významný nebo který postihuje velký počet osob či velkou oblast životního prostředí nebo který je nevratný či obzvláště obtížně napravitelný v důsledku opatření nezbytných k obnovení stavu, který existoval před tímto dopadem;
- m) „čistým obratem“ se rozumí
 - i) „čistý obrat“ ve smyslu čl. 2 bodu 5 směrnice 2013/34/EU, nebo
 - ii) pokud společnost používá mezinárodní účetní standardy přijaté na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002¹²⁹ nebo je společností ve smyslu písm. a) bodu ii), výnosy podle definice rámce účetního výkaznictví nebo ve smyslu tohoto rámce, na jehož základě je sestavena účetní závěrka společnosti;
- n) „zúčastněnými stranami“ se rozumí zaměstnanci společnosti, zaměstnanci jejích dceřiných společností a další osoby, skupiny, komunity nebo subjekty, jejichž práva nebo zájmy jsou nebo by mohly být dotčeny výrobky, službami nebo činnostmi této společnosti, jejích dceřiných společností a jejích obchodních vztahů;
- o) „členem orgánu společnosti“ se rozumí
 - i) člen správního, řídicího nebo dozorčího orgánu společnosti;

¹²⁹

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 ze dne 19. července 2002 o uplatňování mezinárodních účetních standardů (Úř. věst. L 243, 11.9.2002, s. 1).

- ii) generální ředitel, a pokud tato funkce ve společnosti existuje, zástupce generálního ředitele, nejsou-li členy správního, řídicího ani dozorčího orgánu společnosti;
- iii) jiné osoby, které vykonávají funkce podobné funkcím podle bodu i) nebo ii);
- p) „správní radou“ se rozumí správní nebo dozorčí orgán odpovědný za dohled nad výkonným vedením společnosti, nebo pokud takový orgán neexistuje, osoba nebo osoby vykonávající rovnocenné funkce;
- q) „vhodnými opatřeními“ se rozumí opatření, která mohou dosáhnout cílů náležité péče, jsou úměrná stupni závažnosti a pravděpodobnosti nepříznivého dopadu a která je daná společnost přiměřeně schopna provést s přihlédnutím k okolnostem daného případu, včetně charakteristik daného hospodářského odvětví a konkrétního obchodního vztahu a vlivu dané společnosti na tento vztah a k potřebě určit priority opatření.

Článek 4

Náležitá péče

1. Členské státy zajistí, aby společnosti uplatňovaly náležitou péči v oblasti lidských práv a životního prostředí, jak je stanoveno v článcích 5 až 11 (dále jen „náležitá péče“), prováděním těchto opatření:
 - a) začleněním náležité péče do svých politik v souladu s článkem 5;
 - b) identifikací skutečných nebo potenciálních nepříznivých dopadů v souladu s článkem 6;
 - c) předcházením a zmírňováním potenciálních nepříznivých dopadů a odstraněním a minimalizací rozsahu skutečných nepříznivých dopadů v souladu s články 7 a 8;
 - d) zavedením a udržováním postupu pro podávání stížností v souladu s článkem 9;
 - e) monitorováním účinnosti své politiky a opatření náležité péče v souladu s článkem 10;
 - f) veřejnou komunikací o náležitě péči v souladu s článkem 11.
2. Členské státy zajistí, aby pro účely náležité péče byly společnosti oprávněny sdílet zdroje a informace v rámci svých skupin společností a s jinými právníckými osobami v souladu s platnými právními předpisy v oblasti hospodářské soutěže.

Článek 5

Začlenění náležité péče do politik společností

1. Členské státy zajistí, aby společnosti začlenily náležitou péči do všech svých podnikových politik a zavedly politiku náležité péče. Politika náležité péče musí obsahovat všechny tyto prvky:
 - a) popis přístupu společnosti k náležitě péči, a to i v dlouhodobém horizontu;

- b) kodex chování popisující pravidla a zásady, jimiž se mají zaměstnanci a dceřiné společnosti dané společnosti řídit;
 - c) popis postupů zavedených za účelem provádění náležité péče, včetně opatření přijatých k ověření souladu s kodexem chování a k rozšíření jeho uplatňování na zavedené obchodní vztahy.
2. Členské státy zajistí, aby společnosti svou politiku náležité péče aktualizovaly každý rok.

Článek 6

Identifikace skutečných a potenciálních nepříznivých dopadů

1. Členské státy zajistí, aby společnosti přijaly vhodná opatření k identifikaci skutečných a potenciálních nepříznivých dopadů na lidská práva a nepříznivých dopadů na životní prostředí vyplývajících z jejich vlastních činností nebo činností jejich dceřiných společností, a pokud souvisejí s jejich hodnotovými řetězci, z jejich zavedených obchodních vztahů v souladu s odstavci 2, 3 a 4.
2. Odchylně od odstavce 1 jsou společnosti uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. b) a čl. 2 odst. 2 písm. b) povinny identifikovat pouze skutečné a potenciální závažné nepříznivé dopady relevantní pro příslušné odvětví uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. b).
3. Pokud společnosti uvedené v čl. 3 písm. a) bodě iv) poskytují úvěry, půjčky nebo jiné finanční služby, identifikace skutečných a potenciálních nepříznivých dopadů na lidská práva a nepříznivých dopadů na životní prostředí se provede pouze před poskytnutím této služby.
4. Členské státy zajistí, aby pro účely identifikace nepříznivých dopadů uvedených v odstavci 1 – v příslušných případech na základě kvantitativních a kvalitativních informací – byly společnosti oprávněny využít vhodné zdroje, včetně nezávislých zpráv a informací shromážděných postupem pro podávání stížností stanoveným v článku 9. Pokud je to relevantní, společnosti rovněž budou vést konzultace se skupinami, které mohou být případně dotčeny, včetně pracovníků a dalších příslušných zúčastněných stran, s cílem shromáždit informace o skutečných nebo potenciálních nepříznivých dopadech.

Článek 7

Předcházení potenciálním nepříznivým dopadům

1. Členské státy zajistí, aby společnosti přijaly vhodná opatření s cílem předcházet potenciálním nepříznivým dopadům na lidská práva a nepříznivým dopadům na životní prostředí, které byly nebo měly být identifikovány podle článku 6, v souladu s odstavci 2, 3, 4 a 5 tohoto článku, nebo v případě, že jejich předcházení není možné nebo není možné v dané chvíli, tyto dopady odpovídajícím způsobem zmírnit.
2. Společnosti jsou povinny v příslušných případech přijmout tato opatření:

- a) je-li to vzhledem k povaze nebo složitosti opatření požadovaných pro prevenci nezbytné, vypracovat a zavést plán preventivních opatření s přiměřenými a jasně vymezenými lhůtami pro opatření a kvalitativními a kvantitativními ukazateli pro měření zlepšení. Plán preventivních opatření bude vypracován po poradě s dotčenými zúčastněnými stranami;
 - b) získat od obchodního partnera, s nímž mají přímý obchodní vztah, smluvní záruky, že zajistí dodržování kodexu chování společnosti a v případě potřeby také plánu preventivních opatření, a to i s tím, že si od svých partnerů vyžádají odpovídající smluvní záruky v rozsahu, v jakém jsou činnosti těchto partnerů součástí hodnotového řetězce společnosti (vzájemně navazující smlouvy). Po získání takových smluvních záruk se použije odstavec 4;
 - c) provést nezbytné investice, například do řídicích nebo výrobních procesů a infrastruktur, aby bylo dosaženo souladu s odstavcem 1;
 - d) poskytovat cílenou a přiměřenou podporu malým a středním podnikům, s nimiž má společnost zavedené obchodní vztahy, pokud by dodržování kodexu chování nebo použití plánu preventivních opatření ohrozilo životaschopnost takového malého či středního podniku;
 - e) v souladu s právem Unie, včetně práva hospodářské soutěže, spolupracovat s jinými subjekty, mimo jiné s cílem zvýšit schopnost společností odstranit nepříznivý dopad v příslušných případech, zejména pokud žádné jiné opatření není vhodné nebo účinné.
3. Pokud jde o potenciální nepříznivé dopady, kterým nelze předejít nebo je odpovídajícím způsobem zmírnit pomocí opatření uvedených v odstavci 2, společnost může usilovat o uzavření smlouvy s partnerem, s nímž má nepřímý vztah, s cílem dosáhnout souladu s kodexem chování společnosti nebo s plánem preventivních opatření. Při uzavření takové smlouvy se použije odstavec 4.
4. Smluvní záruky nebo smlouvu musí doplňovat vhodná opatření k ověření jejich dodržování. Pro účely ověření dodržování může společnost odkázat na vhodné iniciativy odvětví nebo ověřování nezávislou třetí stranou.
- Jsou-li smluvní záruky získány nebo je-li smlouva uzavřena s malým nebo středním podnikem, musí být použité podmínky spravedlivé, přiměřené a nediskriminační. Pokud jsou opatření k ověření dodržování prováděna ve vztahu k malým a středním podnikům, nese náklady na ověřování nezávislou třetí stranou společnost.
5. Pokud jde o potenciální nepříznivé dopady ve smyslu odstavce 1, kterým nelze předejít nebo je odpovídajícím způsobem zmírnit pomocí opatření uvedených v odstavcích 2, 3 a 4, společnost je povinna zdržet se uzavírání nových nebo rozšiřování stávajících vztahů s partnerem, v souvislosti s nímž nebo v jehož hodnotovém řetězci došlo k výskytu dopadu, a pokud to umožňuje právo, kterým se řídí jejich vztahy, podnikne tyto kroky:
- a) dočasně pozastaví obchodní vztahy s dotyčným partnerem a zároveň bude usilovat o prevenci a minimalizaci dopadů, pokud existuje důvodné očekávání, že toto úsilí bude v krátkodobém horizontu úspěšné;

- b) je-li potenciální nepříznivý dopad závažný, ukončí obchodní vztah v souvislosti s dotčenými činnostmi.

Členské státy zajistí, aby smlouvy, které se řídí jejich právem, mohly stanovit možnost ukončit obchodní vztah.

6. Odchylně od odst. 5 písm. b), pokud společnosti uvedené v čl. 3 písm. a) bodě iv) poskytují úvěry, půjčky nebo jiné finanční služby, nejsou povinny smlouvu o úvěru, půjčce nebo jiných finančních službách ukončit, pokud lze důvodně předpokládat, že tím dojde k podstatné újmě subjektu, jemuž je služba poskytována.

Článek 8

Odstranění skutečných nepříznivých dopadů

1. Členské státy zajistí, aby společnosti přijaly vhodná opatření k odstranění skutečných nepříznivých dopadů, které byly nebo měly být identifikovány podle článku 6, v souladu s odstavci 2 až 6 tohoto článku.
2. Pokud nepříznivý dopad nelze odstranit, členské státy zajistí, aby společnosti minimalizovaly rozsah tohoto dopadu.
3. Společnosti jsou povinny v příslušných případech přijmout tato opatření:
 - a) neutralizovat nepříznivý dopad nebo minimalizovat jeho rozsah, včetně vyplacení náhrady škody postiženým osobám a finanční náhrady postiženým komunitám. Opatření musí být přiměřené významu a rozsahu nepříznivého dopadu a tomu, jaký podíl má na nepříznivém dopadu činnost společnosti;
 - b) je-li to nezbytné vzhledem k tomu, že nepříznivý dopad nelze okamžitě odstranit, vypracovat a provést plán nápravných opatření s přiměřenými a jasně vymezenými lhůtami pro opatření a kvalitativními a kvantitativními ukazateli pro měření zlepšení. V příslušných případech se plán nápravných opatření vypracuje po poradě se zúčastněnými stranami;
 - c) získat od přímého partnera, s nímž mají zavedený obchodní vztah, smluvní záruky, že zajistí dodržování kodexu chování a v případě potřeby také plánu nápravných opatření, a to i s tím, že si od svých partnerů vyžádají odpovídající smluvní záruky v rozsahu, v jakém jsou součástí hodnotového řetězce (vzájemně navazující smlouvy). Po získání těchto smluvních záruk se použije odstavec 5;
 - d) provést nezbytné investice, například do řídicích nebo výrobních procesů a infrastruktur, aby bylo dosaženo souladu s odstavci 1, 2 a 3;
 - e) poskytovat cílenou a přiměřenou podporu malým a středním podnikům, s nimiž má společnost zavedený obchodní vztah, pokud by dodržování kodexu chování nebo použití plánu nápravných opatření ohrozilo životaschopnost takového malého či středního podniku;
 - f) v souladu s právem Unie, včetně práva hospodářské soutěže, spolupracovat s jinými subjekty, mimo jiné v příslušných případech s cílem zvýšit schopnost

společnosti odstranit nepříznivý dopad, zejména pokud žádné jiné opatření není vhodné nebo účinné.

4. Pokud jde o skutečné nepříznivé dopady, které nelze odstranit nebo odpovídajícím způsobem zmírnit pomocí opatření uvedených v odstavci 3, společnost může usilovat o uzavření smlouvy s partnerem, s nímž má nepřímý vztah, s cílem dosáhnout souladu s kodexem chování společnosti nebo s plánem nápravných opatření. Při uzavření takové smlouvy se použije odstavec 5.
5. Smluvní záruky nebo smlouvu musí doplňovat vhodná opatření k ověření jejich dodržování. Pro účely ověření dodržování může společnost odkázat na vhodné iniciativy odvětví nebo ověřování nezávislou třetí stranou.

Jsou-li smluvní záruky získány nebo je-li smlouva uzavřena s malým nebo středním podnikem, musí být použité podmínky spravedlivé, přiměřené a nediskriminační. Pokud jsou opatření k ověření dodržování prováděna ve vztahu k malým a středním podnikům, nese náklady na ověřování nezávislou třetí stranou společnost.

6. Pokud jde o skutečné nepříznivé dopady ve smyslu odstavce 1, které není možné odstranit nebo jejichž rozsah nelze minimalizovat pomocí opatření uvedených v odstavcích 3, 4 a 5, společnost je povinna zdržet se uzavírání nových nebo rozšiřování stávajících vztahů s partnerem, v souvislosti s nímž nebo v jehož hodnotovém řetězci došlo k výskytu dopadu, a pokud to umožňuje právo, kterým se řídí jejich vztahy, podnikne jeden z těchto kroků:
 - a) dočasně pozastaví obchodní vztahy s dotýčným partnerem a zároveň bude usilovat o odstranění nepříznivého dopadu nebo minimalizaci jeho rozsahu, nebo
 - b) je-li potenciální nepříznivý dopad závažný, obchodní vztah v souvislosti s dotčenými činnostmi ukončí.

Členské státy zajistí, aby smlouvy, které se řídí jejich právem, mohly stanovit možnost ukončit obchodní vztah.

7. Odchylně od odst. 6 písm. b), pokud společnosti uvedené v čl. 3 písm. a) bodě iv) poskytují úvěry, půjčky nebo jiné finanční služby, nejsou povinny smlouvu o úvěru, půjčce nebo jiných finančních službách ukončit, pokud lze důvodně předpokládat, že tím dojde k podstatné újmě subjektu, jemuž je služba poskytována.

Článek 9

Postup pro podávání stížností

1. Členské státy zajistí, aby společnosti umožnily osobám a organizacím uvedeným v odstavci 2 podávat stížnosti, pokud mají oprávněné obavy týkající se skutečných nebo potenciálních nepříznivých dopadů na lidská práva nebo nepříznivých dopadů na životní prostředí, pokud jde o jejich vlastní činnosti, činnosti jejich dceřiných společností a jejich hodnotové řetězce.
2. Členské státy zajistí, aby stížnosti mohly podávat:

- a) osoby, které jsou nepříznivým dopadem dotčeny nebo mají oprávněné důvody se domnívat, že by jím mohly být ovlivněny;
 - b) odborové svazy a další zástupci zaměstnanců zastupující osoby pracující v dotyčném hodnotovém řetězci;
 - c) organizace občanské společnosti působící v oblastech souvisejících s dotčeným hodnotovým řetězcem.
3. Členské státy zajistí, aby společnosti zavedly postup pro vyřizování stížností uvedených v odstavci 1, včetně postupu v případě, kdy společnost považuje stížnost za neopodstatněnou, a aby o těchto postupech informovaly příslušné pracovníky a odborové svazy. Členské státy zajistí, aby v případě, že je stížnost opodstatněná, byl nepříznivý dopad, který je předmětem stížnosti, považován za identifikovaný ve smyslu článku 6.
4. Členské státy zajistí, aby stěžovatelé byli oprávněni
- a) požadovat od společnosti, u které podali stížnost podle odstavce 1, odpovídající následná opatření a
 - b) setkat se se zástupci společnosti na vhodné úrovni za účelem projednání potenciálních nebo skutečných závažných nepříznivých dopadů, které jsou předmětem stížnosti.

Článek 10

Monitorování

Členské státy zajistí, aby společnosti prováděly pravidelné posouzení svých vlastních činností a opatření, činností a opatření svých dceřiných společností, a jsou-li spojeny s hodnotovými řetězci společnosti, činností a opatření v rámci svých zavedených obchodních vztahů za účelem monitorování účinnosti identifikace, prevence, zmírňování, odstranění a minimalizace rozsahu nepříznivých dopadů na lidská práva a nepříznivých dopadů na životní prostředí. Tato posouzení se ve vhodných případech musí zakládat na kvalitativních a kvantitativních ukazatelích a musí být prováděna nejméně jednou za 12 měsíců a také vždy, když existují oprávněné důvody se domnívat, že mohou vzniknout významná nová rizika výskytu těchto nepříznivých dopadů. Politika náležité péče se musí aktualizovat v souladu s výsledkem těchto posouzení.

Článek 11

Komunikace

Členské státy zajistí, aby společnosti, na něž se nevztahují požadavky na podávání zpráv podle článků 19a a 29a směrnice 2013/34/EU, podávaly zprávy o záležitostech, na něž se vztahuje tato směrnice, a to tak, že na svých internetových stránkách každoročně zveřejní výkaz v jazyce obvyklém v dané oblasti mezinárodního obchodu. Uvedený výkaz musí být zveřejněn do 30. dubna každého roku a musí pokrývat předchozí kalendářní rok.

Komise přijme akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 28 týkající se obsahu a kritérií pro podávání zpráv podle odstavce 1, v nichž upřesní informace o popisu náležité péče, potenciálních a skutečných nepříznivých dopadech a opatřeních přijatých v souvislosti s nimi.

Článek 12

Vzorová smluvní ustanovení

S cílem podpořit společnosti a usnadnit jim dodržování čl. 7 odst. 2 písm. b) a čl. 8 odst. 3 písm. c) přijme Komise pokyny týkající se dobrovolných vzorových smluvních ustanovení.

Článek 13

Pokyny

Za účelem poskytování podpory společnostem nebo orgánům členských států ohledně toho, jak by společnosti měly plnit své povinnosti náležité péče, může Komise po poradě s členskými státy a zúčastněnými stranami, Agenturou Evropské unie pro základní práva, Evropskou agenturou pro životní prostředí a v příslušných případech s mezinárodními subjekty s odbornými znalostmi v oblasti náležité péče vydat pokyny, včetně pokynů pro konkrétní odvětví nebo konkrétní nepříznivé dopady.

Článek 14

Doprovodná opatření

1. Členské státy jednotlivě nebo společně zřídí a budou provozovat specializované internetové stránky, platformy nebo portály za účelem poskytování informací a podpory společnostem a partnerům, s nimiž mají společnosti ve svých hodnotových řetězcích zavedené obchodní vztahy, s cílem podpořit jejich snahu o plnění povinností vyplývajících z této směrnice. V tomto ohledu je třeba věnovat zvláštní pozornost malým a středním podnikům, které se nacházejí v hodnotových řetězcích společností.
2. Aniž jsou dotčena platná pravidla státní podpory, mohou členské státy malým a středním podnikům poskytovat finanční podporu.
3. Komise může doplnit podpůrná opatření členských států vycházející ze stávajících opatření Unie na podporu náležité péče v Unii a ve třetích zemích a může navrhnout nová opatření, včetně usnadnění společných iniciativ zúčastněných stran, s cílem pomoci společnostem při plnění jejich povinností.
4. Společnosti se mohou spolehnout na programy v daném odvětví a vícestranné iniciativy na podporu plnění svých povinností uvedených v člancích 5 až 11 této směrnice v rozsahu, v jakém jsou tyto programy a iniciativy pro podporu plnění těchto povinností vhodné. Komise a členské státy mohou usnadnit šíření informací ohledně těchto programů nebo iniciativ a o jejich výsledcích. Komise může ve spolupráci s členskými státy vydat pokyny pro posuzování vhodnosti programů a vícestranných iniciativ v daném odvětví.

Článek 15

Boj proti změně klimatu

1. Členské státy zajistí, aby společnosti uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. a) a čl. 2 odst. 2 písm. a) přijaly plán zajišťující, že obchodní model a strategie dané společnosti budou slučitelné s přechodem na udržitelné hospodářství a s omezením globálního oteplování na 1,5 °C v souladu s Pařížskou dohodou. Tento plán zejména na základě informací, které má společnost přiměřeně k dispozici, identifikuje, do jaké míry představuje změna klimatu riziko pro činnosti společnosti nebo do jaké míry ji činnosti společnosti ovlivňují.
2. Členské státy zajistí, aby v případě, že změna klimatu je nebo měla být identifikována jako hlavní riziko pro činnosti společnosti nebo jako jejich hlavní dopad, společnost zahrнула do svého plánu cíle snížení emisí.
3. Členské státy zajistí, aby společnosti při stanovování pohyblivé složky odměny řádně zohlednily plnění povinností uvedených v odstavcích 1 a 2, pokud je pohyblivá složka odměny spojena s podílem člena orgánu společnosti na obchodní strategii společnosti a jejich dlouhodobých zájmech a udržitelnosti.

Článek 16

Zplnomocněný zástupce

1. Členské státy zajistí, aby každá společnost uvedená v čl. 2 odst. 2 jmenovala svým zplnomocněným zástupcem právnickou nebo fyzickou osobu, která má sídlo nebo bydliště v jednom z členských států, kde působí. Toto jmenování je platné, když je potvrzeno jeho přijetí ze strany zplnomocněného zástupce.
2. Členské státy zajistí, aby bylo orgánu dohledu v členském státě, v němž má zplnomocněný zástupce bydliště nebo sídlo, oznámeno jméno, adresa, adresa elektronické pošty a telefonní číslo zplnomocněného zástupce. Členské státy zajistí, aby byl zplnomocněný zástupce povinen kterémukoli orgánu dohledu na požádání poskytnout kopii jmenování v úředním jazyce některého členského státu.
3. Členské státy zajistí, aby orgán dohledu v členském státě, v němž má zplnomocněný zástupce bydliště nebo sídlo – a pokud se jedná o dva odlišné členské státy, pak orgán dohledu v členském státě, v němž společnost dosáhla většiny svého čistého obrátu v Unii za účetní období předcházející poslednímu účetnímu období – byl informován o tom, že společnost je společností ve smyslu čl. 2 odst. 2.
4. Členské státy zajistí, aby každá společnost zmocnila svého zplnomocněného zástupce k přijímání sdělení od orgánů dohledu ve všech záležitostech nezbytných pro dodržování a prosazování vnitrostátních předpisů provádějících tuto směrnici. Společnosti jsou povinny poskytnout svému zplnomocněnému zástupci pravomoci a zdroje nezbytné ke spolupráci s orgány dohledu.

Článek 17

Orgány dohledu

1. Každý členský stát určí jeden nebo více orgánů dohledu pro dohled nad dodržováním povinností stanovených ve vnitrostátních předpisech přijatých podle článků 6 až 11 a čl. 15 odst. 1 a 2 (dále jen „orgán dohledu“).
2. Pokud jde o společnosti uvedené v čl. 2 odst. 1, je příslušným orgánem dohledu orgán členského státu, v němž má společnost sídlo.
3. Pokud jde o společnosti uvedené v čl. 2 odst. 2, je příslušným orgánem dohledu orgán členského státu, v němž má společnost pobočku. Nemá-li společnost pobočku v žádném členském státě nebo má-li pobočky v různých členských státech, je příslušným orgánem dohledu orgán členského státu, v němž společnost dosáhla většiny svého čistého obratu v Unii za účetní období předcházející poslednímu účetnímu období před datem uvedeným v článku 30 nebo ke dni, kdy společnost poprvé splní kritéria stanovená v čl. 2 odst. 2, podle toho, co nastane později.

Společnosti uvedené v čl. 2 odst. 2 mohou na základě změny okolností, která vede k tomu, že většina jejich obratu v Unii je dosaženo v jiném členském státě, podat řádně odůvodněnou žádost o změnu orgánu dohledu příslušného k úpravě záležitostí, na něž se vztahuje tato směrnice, ve vztahu k dané společnosti.
4. Pokud členský stát určí více než jeden orgán dohledu, zajistí, aby byly jasně vymezeny příslušné pravomoci těchto orgánů a aby mezi sebou tyto orgány úzce a účinně spolupracovaly.
5. Členské státy mohou rovněž určit orgány pro dohled nad regulovanými finančními podniky také jako orgány dohledu pro účely této směrnice.
6. Do data uvedeného v čl. 30 odst. 1 písm. a) sdělí členské státy Komisi názvy a kontaktní údaje orgánů dohledu určených podle tohoto článku, jakož i jejich příslušné pravomoci, pokud je orgánů dohledu určeno více. O veškerých změnách těchto údajů budou Komisi informovat.
7. Komise zveřejní seznam orgánů dohledu, a to rovněž na svých internetových stránkách. Komise bude tento seznam pravidelně aktualizovat na základě informací obdržených od členských států.
8. Členské státy zaručí nezávislost orgánů dohledu a zajistí, aby tyto orgány, jakož i všechny osoby, které pro ně pracují nebo pracovaly, a auditoři nebo odborníci jednající jejich jménem, vykonávali své pravomoci nestranně a transparentně a řádně dodržovali povinnost zachovávat profesní tajemství. Členské státy zejména zajistí, aby tento orgán byl právně a funkčně nezávislý na společnostech spadajících do oblasti působnosti této směrnice nebo jiných tržních zájmech, aby jeho zaměstnanci a osoby odpovědné za jeho řízení nebyli ve střetu zájmů, byly jim uloženy požadavky na zachování důvěrnosti a aby se zdrželi jakéhokoli jednání neslučitelného se svými povinnostmi.

Článek 18

Pravomoci orgánů dohledu

1. Členské státy zajistí, aby orgány dohledu měly odpovídající pravomoci a zdroje k plnění úkolů, které jim ukládá tato směrnice, včetně pravomoci požadovat informace a provádět šetření týkající se plnění povinností stanovených v této směrnici.
2. Orgán dohledu může zahájit šetření z vlastního podnětu nebo na základě opodstatněných obav, které mu byly sděleny podle článku 19, pokud má za to, že má dostatečné informace o možném porušení povinností stanovených ve vnitrostátních předpisech přijatých podle této směrnice ze strany společnosti.
3. Kontroly se provádějí v souladu s vnitrostátními právními předpisy členského státu, v němž se kontrola provádí, a po předchozím upozornění společnosti, s výjimkou případů, kdy by předchozí oznámení bránilo účinnosti kontroly. Pokud chce orgán dohledu v rámci svého šetření provést kontrolu na území jiného než svého členského státu, vyžádá si pomoc orgánu dohledu v tomto členském státě podle čl. 21 odst. 2.
4. Zjistí-li orgán dohledu v důsledku opatření přijatých podle odstavců 1 a 2 nedodržení vnitrostátních předpisů přijatých podle této směrnice, poskytne dotyčné společnosti přiměřenou lhůtu k přijetí nápravných opatření, je-li to možné.
Přijetí nápravných opatření nebrání uložení správních sankcí nebo uplatnění občanskoprávní odpovědnosti v případě náhrady škody v souladu s články 20 a 22.
5. Při plnění svých úkolů musí mít orgány dohledu alespoň tyto pravomoci:
 - a) nařizovat ukončení porušování vnitrostátních předpisů přijatých podle této směrnice, zdržení se jakéhokoli opakování příslušného jednání a případně ukládat nápravná opatření přiměřená tomuto porušování a nezbytná k jeho ukončení;
 - b) ukládat peněžité sankce v souladu s článkem 20;
 - c) přijímat předběžná opatření, aby se zabránilo riziku vzniku vážné a nenapravitelné újmy.
6. Nestanoví-li se v právním systému členského státu správní sankce, může se tento článek a článek 20 uplatnit tak, aby podnět k uložení sankce dal příslušný orgán dohledu a aby sankce byla uložena příslušnými vnitrostátními soudy, a současně je třeba zajistit, aby tyto prostředky právní ochrany byly účinné a aby jejich účinek byl rovnocenný se správními sankcemi, jež ukládají orgány dohledu.
7. Členské státy zajistí, aby každá fyzická či právnická osoba měla právo na účinnou soudní ochranu proti právně závaznému rozhodnutí orgánu dohledu, které se jí týká.

Článek 19

Opodstatněné obavy

1. Členské státy zajistí, aby fyzické a právnické osoby byly oprávněny sdělit kterémukoli orgánu dohledu opodstatněné obavy, pokud mají na základě objektivních okolností

důvod se domnívat, že některá společnost nedodržuje vnitrostátní předpisy přijaté podle této směrnice (dále jen „opodstatněné obavy“).

2. Pokud daná opodstatněná obava spadá do pravomoci jiného orgánu dohledu, předá ji přijímající orgán dohledu příslušnému orgánu dohledu.
3. Členské státy zajistí, aby orgány dohledu posuzovaly opodstatněné obavy a v příslušných případech vykonávaly své pravomoci podle článku 18.
4. Orgán dohledu co nejdříve a v souladu s příslušnými ustanoveními vnitrostátního práva a v souladu s právem Unie informuje osobu uvedenou v odstavci 1 o výsledku posouzení jejích opodstatněných obav a poskytne své odůvodnění.
5. Členské státy zajistí, aby osoby, které sdělují opodstatněné obavy podle tohoto článku a které mají v souladu s vnitrostátním právem na dané záležitosti oprávněný zájem, měly přístup k soudu nebo jinému nezávislému a nestrannému orgánu veřejné moci, který je kompetentní přezkoumávat procesní a hmotněprávní zákonnost rozhodnutí, jednání nebo nečinnosti orgánu dohledu.

Článek 20

Sankce

1. Členské státy stanoví pravidla pro sankce za porušení vnitrostátních předpisů přijatých podle této směrnice a přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující.
2. Při rozhodování o tom, zda uložit sankce, a případném určování jejich povahy a odpovídající úrovně se náležitě zohlední snaha společnosti splnit veškerá nápravná opatření, která jí uložil příslušný orgán dohledu, veškeré vynaložené investice a veškerá cílená pomoc, kterou společnost poskytla podle článků 7 a 8, jakož i případná spolupráce s jinými subjekty při řešení nepříznivých dopadů v jejích hodnotových řetězcích.
3. Jsou-li uloženy peněžité sankce, musí být založeny na obratu společnosti.
4. Členské státy zajistí, aby jakékoli rozhodnutí orgánů dohledu, jehož součástí jsou sankce za porušení ustanovení této směrnice, bylo zveřejněno.

Článek 21

Evropská síť orgánů dohledu

1. Komise zřídí evropskou síť orgánů dohledu složenou ze zástupců orgánů dohledu. Tato síť usnadní spolupráci orgánů dohledu a koordinaci a sladění regulačních, vyšetřovacích, sankčních a dohledových postupů orgánů dohledu a případně sdílení informací mezi nimi.

Komise může vyzvat agentury Unie, které mají příslušné odborné znalosti v oblastech, na něž se vztahuje tato směrnice, aby se k evropské síti orgánů dohledu připojily.
2. Orgány dohledu si při plnění svých povinností musí vzájemně poskytovat příslušné informace a vzájemnou pomoc a zavést opatření pro účinnou spolupráci. Vzájemná

pomoc zahrnuje spolupráci za účelem výkonu pravomocí uvedených v článku 18, a to i ve vztahu ke kontrolám a žádostem o informace.

3. Orgány dohledu učiní všechny kroky nezbytné k odpovědi na žádost jiného orgánu dohledu o pomoc, a to bez zbytečného odkladu a nejpozději do jednoho měsíce od obdržení této žádosti. K těmto krokům může patřit zejména předání relevantních informací o průběhu šetření.
4. Žádost o pomoc musí obsahovat všechny potřebné informace včetně svého účelu a důvodů. Orgány dohledu použijí informace získané prostřednictvím žádosti o pomoc pouze pro účely, pro které byly vyžádány.
5. Dožádaný orgán dohledu informuje žádající orgán dohledu o výsledcích nebo případně o pokroku ohledně opatření, která budou přijata k vyřízení žádosti o pomoc.
6. Orgány dohledu si za kroky a opatření přijaté na základě žádosti o pomoc vzájemně neúčtují poplatky.

Ve výjimečných případech se však orgány dohledu mohou dohodnout na pravidlech pro vzájemné odškodnění za zvláštní výdaje vyplývající z poskytnutí pomoci.

7. Orgán dohledu, který je příslušný podle čl. 17 odst. 3, o této skutečnosti a o každé žádosti o změnu příslušného orgánu dozoru informuje evropskou síť orgánů dohledu.
8. Pokud ohledně příslušnosti existují pochybnosti, budou informace, na nichž se příslušnost zakládá, sděleny evropské síti orgánů dohledu, která může koordinovat úsilí o nalezení řešení.

Článek 22

Občanskoprávní odpovědnost

1. Členské státy zajistí, aby společnosti nesly odpovědnost za škody, pokud:
 - a) nesplnily povinnosti stanovené v člancích 7 a 8 a
 - b) v důsledku tohoto nesplnění došlo ke vzniku nepříznivého dopadu, u něhož se měla provést vhodná opatření stanovená v člancích 7 a 8 k jeho identifikaci, prevenci, zmírnění či odstranění nebo minimalizaci jeho rozsahu a který vedl ke vzniku škody.
2. Bez ohledu na odstavec 1 členské státy zajistí, aby v případě, že společnost přijala opatření uvedená v čl. 7 odst. 2 písm. b) a čl. 7 odst. 4 nebo čl. 8 odst. 3 písm. c) a čl. 8 odst. 5, nenesla odpovědnost za škody způsobené nepříznivým dopadem činností nepřímého partnera, s nímž má zavedený obchodní vztah, ledaže za okolností daného případu nebylo možné důvodně očekávat, že fakticky přijatá opatření, včetně opatření k ověření jejich dodržování, by postačovala k prevenci, zmírnění či odstranění nepříznivého dopadu nebo minimalizaci jeho rozsahu.

Při posuzování existence a rozsahu odpovědnosti podle tohoto odstavce se náležitě zohlední snaha společnosti provést veškerá nápravná opatření, která jí uložil orgán dohledu, pokud se tato snaha přímo vztahuje k předmětné škodě, veškeré vynaložené investice a veškerá cílená pomoc, kterou společnost poskytla podle článků 7 a 8, a dále

veškerá spolupráce s jinými subjekty při řešení nepříznivých dopadů v jejích hodnotových řetězcích.

3. Občanskoprávní odpovědností společnosti za škody vzniklé na základě tohoto ustanovení není dotčena občanskoprávní odpovědnost jejích dceřiných společností ani přímých či nepřímých obchodních partnerů v hodnotovém řetězci.
4. Pravidly občanskoprávní odpovědnosti podle této směrnice nejsou dotčena pravidla Unie nebo členských států týkající se občanskoprávní odpovědnosti v souvislosti s nepříznivými dopady na lidská práva nebo nepříznivými dopady na životní prostředí, která stanoví odpovědnost v situacích, na něž se tato směrnice nevztahuje, nebo která odpovědnost stanoví přísněji než tato směrnice.
5. Členské státy zajistí, aby odpovědnost stanovená ve vnitrostátních právních předpisech, kterými se provádí tento článek, byla povinně uplatňována v případech, kdy právem rozhodným pro nároky za tímto účelem není právo členského státu.

Článek 23

Ohlašování porušení a ochrana oznamujících osob

Na ohlašování porušení této směrnice a ochranu osob oznamujících tato porušení se vztahuje směrnice (EU) 2019/1937.

Článek 24

Věřejná podpora

Členské státy zajistí, aby společnosti žádající o veřejnou podporu potvrdily, že jim nebyly uloženy žádné sankce za neplnění povinností vyplývajících z této směrnice.

Článek 25

Povinnost členů orgánů společností jednat s náležitou péčí

1. Členské státy zajistí, aby členové orgánů společností uvedených v čl. 2 odst. 1 při plnění své povinnosti jednat v nejlepším zájmu společnosti zohledňovali důsledky svých rozhodnutí pro udržitelnost, v příslušných případech včetně důsledků pro lidská práva, změnu klimatu a životní prostředí, a to v krátkodobém, střednědobém i dlouhodobém horizontu.
2. Členské státy zajistí, aby se jejich právní a správní předpisy, které stanoví porušení povinností člena orgánu společnosti, vztahovaly rovněž na ustanovení tohoto článku.

Článek 26

Zavedení náležité péče a dohled nad ní

1. Členské státy zajistí, aby členové orgánů společností uvedených v čl. 2 odst. 1 byli odpovědní za zavedení opatření náležité péče uvedených v článku 4, zejména politiky náležité péče uvedené v článku 5, a dohled nad nimi, a to s náležitým přihlédnutím k

relevantním podnětům zúčastněných stran a organizací občanské společnosti. V tomto ohledu podávají členové orgánů společností zprávy správní radě.

2. Členské státy zajistí, aby členové orgánů společností podnikli kroky k přizpůsobení podnikové strategie tak, aby zohledňovala skutečné a potenciální nepříznivé dopady identifikované podle článku 6 a veškerá opatření přijatá podle článků 7 až 9.

Článek 27

Změna směrnice (EU) 2019/1937

V bodě E.2 části I přílohy směrnice (EU) 2019/1937 se doplňuje nový bod, který zní:

„vi) [směrnicí Evropského parlamentu a Rady ... ze dne ... o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti a o změně směrnice (EU) 2019/1937⁺].“

Článek 28

Výkon přenesené pravomoci

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci svěřená Komisi podléhá podmínkám stanoveným v tomto článku.
2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedené v článku 11 je Komisi svěřena na dobu neurčitou.
3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v článku 11 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm blíže určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.
4. Před přijetím aktu v přenesené pravomoci Komise vede konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů.
5. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.
6. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle článku 11 vstoupí v platnost pouze tehdy, pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada

⁺ Úřední věstník: Vložte prosím do textu číslo a datum přijetí směrnice obsažené v dokumentu ... a do poznámky pod čarou vložte odkaz na uvedenou směrnici v Úředním věstníku.

před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o dva měsíce.

Článek 29

Přezkum

Nejpozději do ... [Úřad pro publikace: vložte prosím datum = 7 let ode dne vstupu této směrnice v platnost] předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o provádění této směrnice. Zpráva vyhodnotí účinnost této směrnice při dosahování jejích cílů a posoudí tyto otázky:

- a) zda je třeba snížit prahové hodnoty týkající se počtu zaměstnanců a čistého obratu stanovené v čl. 2 odst. 1;
- b) zda je třeba změnit seznam odvětví v čl. 2 odst. 1 písm. b), a to i s cílem uvést jej do souladu s pokyny Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj;
- c) zda je třeba změnit přílohu, a to i s ohledem na mezinárodní vývoj;
- d) zda je třeba rozšířit články 4 až 14 o nepříznivé dopady na klima.

Článek 30

Provedení ve vnitrostátním právu

1. Členské státy přijmou a zveřejní právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do ... [Úřední věstník vloží: dva roky od vstupu této směrnice v platnost]. Znění těchto předpisů neprodleně sdělí Komisi.

Tyto předpisy budou používat následovně:

- a) od ... [Úřední věstník vloží: dva roky od vstupu této směrnice v platnost], pokud jde o společnosti uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. a) a čl. 2 odst. 2 písm. a);
- b) od ... [Úřední věstník vloží: čtyři roky od vstupu této směrnice v platnost], pokud jde o společnosti uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. b) a čl. 2 odst. 2 písm. b).

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnicí nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 31

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 32

Určení

Tato směrnice je určena členským státům.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*